

MIRCEA
CĂRTĂRESCU

REM

book
HUMANITAS

HUMANITAS BUCUREȘTI

Coperta
GABI DUMITRU

Redactor
OANA BÂRNA

Tehnoredactor
DOINA ELENA PODARU

Corector
GEORGIANA BECHERU

ISBN 978-973-50-2877-0

Versiune electronică realizată de editiadigitala.ro.

© Humanitas, 2007, 2008

Editura HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi CARTE PRIN POȘTĂ: tel./fax 021/311 23 30
C.P.C.E. – CP 14, București
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.librariilehumanitas.ro

Mircea Cărtărescu s-a născut pe 1 iunie 1956, în București. A absolvit Facultatea de Limba și Literatura Română a Universității din București în 1980. În prezent este conferențiar dr. în cadrul Facultății de Litere a Universității din București. Este poet, prozator, eseist, critic literar și publicist.

A publicat următoarele volume: *Faruri, vitrine, fotografii*, poeme, Cartea Românească, București, 1980; *Poeme de amor*, Cartea Românească, București, 1982; *Totul*, poeme, Cartea Românească, București, 1984; *Visul* (în edițiile următoare *Nostalgia*), povestiri, Cartea Românească, București, 1989; Humanitas, București, 1993 (tradus în franceză, germană, italiană, suedeză, norvegiană, spaniolă, maghiară, engleză, slovenă și bulgară); *Levantul*, poem epic, Cartea Românească, București, 1990; Humanitas, București, 1998; *Visul chimeric*, studiu critic, Litera, București, 1991; *Travesti*, roman, Humanitas, București, 1994 (tradus în franceză, olandeză, norvegiană, spaniolă, maghiară și polonă; a devenit roman grafic în limba franceză, Editions L'Association, Paris, 2007); *Dragostea*, poeme, Humanitas, București, 1994; *Orbitor. Aripa stângă*, roman, Humanitas, București, 1996 (tradus în franceză, suedeză, maghiară, italiană, ivrit, bulgară și germană); *Dublu CD*, poeme, Humanitas, București, 1998; *Postmodernismul românesc*, studiu critic, Humanitas, București, 1999; *Jurnal I*, Humanitas, București, 2001; *Orbitor. Corpul*, roman, Humanitas, București, 2002 (tradus în bulgară, franceză și suedeză); *Enciclopedia zmeilor*, carte pentru copii, Humanitas, București, 2002; *Pururi tânăr, înfășurat în pixeli*, publicistică, Humanitas, București, 2003 (tradus în germană); *Parfumul aspru al ficțiunii*, audiobook, Humanitas, București, 2003; *Plurivers* vol. I și II, poeme, Humanitas, București, 2003; *Cincizeci de sonete*, poeme, Brumar, Timișoara, 2003; *De ce iubim femeile*, povestiri și audiobook, Humanitas, București, 2004 (tradus în spaniolă, portugheză, bulgară, maghiară și ivrit); *Baroane!*, Humanitas, București, 2005, *Jurnal II*, Humanitas, București, 2005, *Orbitor. Aripa dreaptă*, roman, Humanitas, București, 2007. Volume de versuri de Mircea Cărtărescu au mai fost publicate în Irlanda, Statele Unite, Italia și Germania.

Cărțile sale au fost premiate de Academia Română, Uniunea Scriitorilor din România și din Republica Moldova, ASPRO, Asociația Scriitorilor din București, Asociația Editorilor din România, precum și de revistele *Cuvântul*, *Ateneu*, *Flacăra*, *Tomis* și *Ziarul de Iași*. Au fost

nominalizate în Franța pentru premiile Médicis, Le meilleur livre étranger, Prix Union Latine. Romanul *Nostalgia* a primit în 2005 Premiul literar „Giuseppe Acerbi”, Castel Goffredo, Italia.

Rem

Cortázar, un Márquez ferfenițit (*Erendira*, ediția cea mare), *Manuscrisul de la Saragosa* în legătură țepăună de carton stacojiu, vreun metru de „Romanul secolului XX” și mult mai lungi șiruri pastelate de „BPT”-uri și „Univers”-uri, cărți lucioase, alb-negre, din „Biblioteca de artă” (ochesc îndată *Înțelepciunea formelor* de Sendrail, *Arta fantastică* de Brion și tot soiul de alte pălăvrăgeli despre gotic, manierism, baroc, rococo și artă modernă — care ar fi toată de sorginte gotică, manieristă, barocă sau rococo). Grele, de consistența și aproape de dimensiunile unor planșete de desen, albumele de artă curbează un raft întreg, unde zac oblic, lăcuite din belșug, mirosind a chimicale. Doar unul este întors puțin încoace. Poți vedea pe coperta lui un fel de rulotă de lemn, cu ușile date în lături, într-un peisaj de clădiri roșietice, cu bolți și creneluri care se pierd în perspective nesfârșite. Cred că e în amurg, dar nu prea târziu. Umbra unei fete care se joacă cu cercul se lungește pe macadam. Din celelalte albume vezi doar cotoarele, cu numele albe, clar tăiate, ale pictorilor: Tintoretto, Guardi, Da Vinci, Degas, Harunobu, Pontormo, Mantegna. Pe alte rafturi — poezie cât vezi cu ochii: colecția vărgată și pestriță „Cele mai frumoase poezii” (cât i se potrivește cafeniul lui Eliot, verdele țipător poeziei americane, cărmiziul lui Iannis Ritsos! Nici nu ți-i poți închipui altfel), colecția „Orfeu” în coperte de sugativă, albastre-cenușii (aici să-l amintim pe bunul Dylan Thomas — „Și cum eram tânăr pe sub crengile de măr...”), în fine colecția pătrătoasă dar estetică „Poesis”, cu negrul sumbru al lui Wallace Stevens și verdele adânc al lui Rimbaud. Un perete de cărți, până în tavan, pe niște rafturi aproape invizibile. O învălmășeală armonioasă, un kosmos. Ești filozof? Treci în toga ta crem, cu un dreptunghi azuriu pe cotor, unde îți este trecut numele și ce ai scris. Ești eseist? Locul tău e acolo, între Petros Haris și Camus, și trebuie să îmbraci straie cernite. Ești politolog, atomist, biolog cu ceva idei originale, sociolog, antropolog? La „Idei contemporane”. Ai dreptul să-ți alegi culoarea, de la galben ca lămâia până la violet ca panseaua. Ești ceva nedefinit, romancier necunoscut sau prea cunoscut, pedagog? Volum separat, cu toate avantajele și dezavantajele. Ești inginer constructor, profesor de rezistența materialelor, cazangiu, matematician? Regretăm. Doamna care locuiește în garsoniera aceasta nu te va cumpăra niciodată.

O garsonieră minusculă, spre marginea Capitalei. Ajungi aici schimbând mai multe autobuze și încălcându-te pe străduțe cenușii. Scara blocului are pereții vopsiți în verde pal și miroase a gunoi. Câte un asparagus complet ofilit într-un ghiveci, pe un suport de fier forjat, câte o poză scorojită, înfățișând mănăstirea Voroneț, câte un leandru într-o cutie de lemn de sub care ies gândaci mititei de bucătărie, cam asta vezi pe coridoare, la capătul șirurilor lungi de uși numerotate, pe care ți le închipui neobișnuit de subțiri. Bloc de garsoniere confort trei. Camera ei este însă îngrijită și frumoasă. Sub rafturile nesfârșite (acum văd niște tratate mari, greoaie, de oncologie, o carte despre adenopatii, alta cu titlu purpuriu, agresiv: *Leuceimia*) se întinde o sofa dublă, acoperită cu o cergă lăptoasă, roșie, care pare extrem de călduroasă. Ar fi și cazul. Căldura trebuie să ajungă greu aici, la periferie. Pe jos, surpriză: gresie! Iar peste ea, două blănițe cenușii de iepure. Pe lângă sofa abia ai loc să treci. Totuși, în acel spațiu îngust se mai înghesuie și o măsuță, pe care se află un coș cu mere și o scrumieră. Sub măsuță sunt ziare și reviste, mai ales *Luceafărul*, *Orizontul* și, dedesubt, un număr îngălbenit din *România literară*. Lângă fereastră, în stânga, o nișă cu o chiuvetă și un rudiment de masă de bucătărie. Imediat lângă ușa de la intrare, baia cu WC și dușul. Pe pereții odăii, frumos zugrăviți, câteva goblenuri în culori degradé: un apus de soare, o fetiță cu găscă și o femeie citind o scrisoare la fereastră (copie, probabil, după Vermeer). Firește, le-a cusut ea însăși când era mică.

Camera e deocamdată goală, dar o simt venind. Firul care mă leagă de mașinile ei cu numere imposibil de ținut minte (trei sute șazeci și cât? o sută douăzeci și cât?), de străzile ei mărginite de școli și ateliere, vibrează. Îmi întind etichete transparente prin cameră. Tremur de poftă, de așteptare. Pândesc la geam, apoi, cu agilitate, sar la ușă. Mă strecoar printre cărți, lăsându-mi afară doar cângile de pe care picură veninul. Fojgăi prin baie și cotrobăiesc prin oalele din chicinetă. E vechea foame, vechea pândă, care nu se mai termină. Pe un fotoliu, la capătul dinspre ușă al patului, un dosar legat cu șiret. Alături, un minitelevizor, cu ecranul cât o carte poștală și antena lungă, nichelată. Zace pe-o rână. Deschid dosarul, să treacă timpul cât mai repede. Este un zodiac xeroxat pe foi groase de hârtie. Zodiile sunt reprezentate prin vinete șterse, sofisticate. Încep să citesc la întâmplare despre domnii născuți în zodia Gemenilor, dar mă plictisesc repede și leg la loc șireturile dosarului. Mă mai uit în jur și privirile îmi cad pe un vraf de discuri, așezat pe o policioară. Scot unul care are pe copertă fotografia mare, color, a unui tânăr ținând de coarnele răsucite un berbec imens și

mișos. Chiar atunci aud pași pe culoar, o cheie se răsuște în broasca yale și intră ea.

Aduce în blana de vulpe mirosul de zăpadă de-afară. Are încă ace de gheață în sprâncene, iar căciulița de lână tivită și ea cu blană de vulpe e albă de zăpadă. Tropăie la intrare cu cizmele scurte în care și-a vârat pantalonii tricotati, strânși pe picior. Își scoate mânușile, apoi haina de blană, scurtă până la șolduri, și rămâne într-un pulovăr de aceeași culoare cu pantalonii: un cafeniu închis. Își smulge și basmaua colorată de la gât, cu desene turcești, foarte fine, și-și scoate cizmele cu fermoar. Mă uit mai bine, ca să v-o pot descrie. Pare să aibă vreo treizeci și cinci de ani. Nu are o față frumoasă, ci mai curând ciudată. Acum e rumenă din cauza frigului de afară, dar altă dată e palidă ca moartea. Iar uneori e roz în obraji ca fetele de ipsos din vitrine, căci folosește un fond de ten neobișnuit, roz-bonbon, care contrastează cu trăsăturile mai curând severe ale feței ei. Și acum are ochii încondeiați cu prea mult negru și prelungiți cu o codiță unsuroasă. Gura ar fi frumoasă fără umbra de mustață, destul de vizibilă. Cu pomeții ieșiți în afară, cu părul scurt și curbat în dreptul urechilor, cu gâtul cam țeapăn, deloc lipsit de un fel de maiestate inutilă, seamănă cumva cu o figură bizantină dintr-un mozaic dogmatic și migălos. Nu stă nici o clipă locului, altfel descrierea mi-ar fi ieșit mai bine. Cred că esențialul l-am spus. Acum își trage pulovărul peste cap, așa că-i pot desluși mai bine corpul, neobișnuit de frumos, aproape adolescentin. Doar gușa aproape dublă și un mic val de grăsime deasupra șoldurilor atentează la grația acestui corp. Pentru cine nu caută nod în papură, este numai bun de ținut în brațe. La gât poartă un lănțisor cu cruciuliță, care acum i-a ajuns la spate, între omoplați, iar pe degetele într-adevăr cam uscate și pieltoase — o mulțime de inele cu peruzea, culoarea ei zodiacală. Acum s-a așezat pe cerga lătoasă și își scoate pantalonii, rămânând în ciorapi de culoarea cafelei cu lapte. Își trage peste cap și helanca neagră, de sub care apare o bluză de bumbac. Se ridică și scotocește printr-un dulap minuscul pe care acum îl observ și eu. E un prilej să-i admir încă o dată silueta gracilă, cu nimic mai prejos decât a oricărei puștoaice. Scoate prosopul și intră în baie, care are pe ușă o aplică de plastic alb-gălbui înfățișând un copil pe oliță. Se aude, după un timp, zgomotul dușului, care nu va dura prea mult, fiindcă bănuiesc că nu e apă caldă, după cum bârâie și chicotește Svetlana. Căci o cheamă Svetlana, nume care în primul rând nu i se potrivește deloc și apoi mai și sună cam bizar, nu prea comod pentru ce-mi trebuie mie. I se zice însă Nana, și cum cei care îi spun astfel fie că nu l-au citit pe Zola, fie că nu le pasă, totul

reintră în normal.

Mă învârt prin odaie, din ce în ce mai surescitat. Labele, ghearele, pânțelele meu transparent umplu camera, care sticlește tot mai stins în amurgul de iarnă. În baie a încetat de mult dușul, dar ea nu iese. Se aude din când în când un zgomot de sticlă pusă pe etajeră, apoi alte vibrații mai înăbușite, greu de descifrat, apa de la robinet și sunetele spălatului pe dinți. Nu mai am răbdare. Mă strecor pe sub ușă și iată-mă la câțiva centimetri de ea. E goală până la brâu și, cu părul zbârlit în toate părțile, vopsit în acel negru artificial, ca al vameșului Rousseau, își arată, în sfârșit, vârsta. Fața demachiată, pe care acum începe să și-o machieze din nou, are ceva de mascul spân, asiatic. Sâni, minunați, sunt partea cea mai tânără a corpului ei. Cruciulița s-a agățat de vârful unuia dintre ei și sclipește acolo, pe perna caldă a mușchiului. Atâta s-a fâțâit, atâta și-a uscat părul cu foenul, atâta și l-a pieptănat în oglinda murdară la un colț și cu un șurub căzut, că, iată, s-a și făcut șase fără cinci și el trebuie să pice dintr-un moment în altul. Deslușesc pe fața ei, chiar sub praful piersiciu al fardului, o paloare care nu ține de nuanța feței, o paloare a trăsăturilor, aș zice, o paloare psihică. Îi e puțin rău, se vede, e șocată. Ar trebui să fie emoționată și chiar bucuroasă, dar e ceva în viscerele sau în țeasta ei care a întors-o pe dos. Buzele îi sunt țepene și triste. „Având zâmbetul fățarnic / Pe-a ei buze de coral.” Buze de orientală tristă, de creolă tristă, de idol trist.

Iese din baie și începe să se îmbrace. Mi se pare neinteresant, de altfel sunt și în criză de timp, așa că părăsesc garsoniera, ies pe ușa blocului și mă târăsc, hidos, translucid, cu labele mele păroase ocupând tot trotuarul, pe ulițele gloduroase, întunecate, ninse din preajma blocului ei. Câțiva trecători se plimbă încoace și-ncolo prin înserare, dar el nu e. Merg mai departe, dau de șosea și cobor de-a lungul ei, pândind fiecare autobuz care, roșu și greoi ca un cărăbuș, înaintează printre nămeți, murdar până la geamuri de stropi de zăpadă cafenie. Îl simt, în sfârșit, într-o mașină și mă arunc și eu, din mers, în mijlocul babelor, liceenilor, muncitorilor înghesuiți între care, stând aproape într-un picior și ținându-se cu mâna înmănușată de bara învelită în plastic cenușiu de la geamul șoferului, se află el. Să-i tot dai acestui tânăr vreo douăzeci și patru de ani. Este destul de înalt, blond, cu șuvițe neobișnuit de lungi ieșindu-i de sub căciula de blană. Firișoare aurii de barbă și mustață abia dacă reușesc să-i înăsprească fața copilăroasă. Cruzimea pe care linia gurii și a bărbiei o arată nu este însă una răutăcioasă, ci întunecată, melancolică. Ceva te face să crezi că, dacă ar putea să scoată dintr-o casă incendiată fie un copil în scutece, fie o pictură de

Giorgione, ar scoate fără să șovăie pictura. S-ar putea ca în realitate să nu fie însă decât un puști cam spălăcit și debusolat, care de câteva zile trăiește cu o femeie cu unsprezece ani mai mare decât el. Mă grăbesc, oricum, să-mi fac loc pe sub pielea lui, să alunec prin capilarele lui, să înot în sângele lui, prin artere din ce în ce mai largi, printre ostroavele hematiilor și aricii albi, cu mii de degete, ai leucocitelor, până ajung, odată cu toate marnele și aluviunile lumii, în delta imensă a creierului său, unde mă culcușesc confortabil, strângându-mi ghearele pe lângă corp. Cu fiecare metru pe care-l face mașina în direcția camerei în care Nana așteaptă, foamea mea crește, pofta mea insașiabilă se apropie de apogeu.

Fir-ar să fie, neroada asta nu putea să urce decât cu papornița în mașină și să mi-o proptească sub picioare. Noroc că la a doua cobor. E prea departe, trebuie să merg, pe gerul ăsta, în condițiile astea mizerabile, până la capătul pământului. Și n-am chef să mă îmbolnăvesc doar ca să par în fața ei irezistibil. Nu-mi convine, iarăși, că Nana s-a cam prins, sau așa pare, or mie nu-mi trebuie complicații. Totuși, are ceva interesant, cred că în primul rând vârsta, care mă face ca în relațiile cu ea să mă simt ușor stânjenit, vinovat, să roșesc puțin, ceea ce-mi place. Să aibă parte de o femeie matură trebuie să fie visul oricărui puști. Dar cu mine e altceva. Ea mă interesează mai puțin ca inițitoare în erotism, cât pur și simplu ca suflet și gândire și memorie de femeie coaptă, de femeie adevărată. Elevele sau studentele nu sunt, de cele mai multe ori, decât niște mâțe închipuite, învăluite, e drept, în lumina de ambră a ochilor și într-un fel de nonconformism năuc. Fără trecut, sau fără să și-l conștientizeze încă, anexe de discotecă al căror erotism, când există, e unul pur social și estetic, ele strepezesc imaginația ca niște fructe încă necoapte. Cele mai multe nu se coc niciodată: le dispare șarmul și se adaugă mulțimii de neveste cumsecade, cu o sinceră vocație a normalității. Inginerași, vaporeni, contabili — ei se aleg cu mândrețele de tigrese care unduiesc sub flacăra stroboscoapelor, sub peticele ametoitoare de lumină emise de globul cu oglinjoare.

...Junele tânăr care cugeta astfel, închizând când un ochi, când altul, se dă jos din autobuz în bezna cartierului Dămăroaia și o ia agale spre pătrățelele (slab) luminate ale blocurilor. Vei crede că, gândind despre fete, vorbesc despre niște struguri prea acri pentru mine, și ai dreptate. De fapt, ca să fiu cinstit, nu prea am avut de-a face cu fete din alea sculpturale și întolite ca lumea despre care vorbeam. Prima mea femeie am avut-o la douăzeci și doi de ani și era tot o „babă”, de vreo

douăzeci și nouă. Apoi a mai picat câte una din timp în timp. Dar am necaz mare pe adolescentele astea zălude, care te lasă, te lasă până nu te mai lasă. Am pierdut vremea degeaba, luni de zile, pe lângă una dintre ele, așa că sunt sătul. N-am încercat niciodată să trăiesc timp mai lung, pe bune, lângă o femeie. Nana e pentru mine o șansă neașteptată: pot dormi la ea, ceea ce n-am făcut niciodată, cu nimeni. Cred că vin aici pentru a patra sau a cincea oară de când am cunoscut-o la ceaiul ăla insipid de la Șerban. Nana e vară-sa, și se învârtea și ea prin bucătărie. *A mers ușor. Odată am avut o fată ori, mai bine zis, ea m-a avut pe mine. Mi-a arătat camera ei: nu-i așa că-i plăcută? Lemn norvegian...* Dar, cum spuneam, e mai rău că stă departe, că n-o poți scoate în lume. La film sau la teatru mai poate crede lumea că ești cu maică-ta, dar între prieteni? Toți își vor bate joc. Sigur, sunt rău, dar asta-i situația. Profit, asta-i situația. Sper că nu vom face decât să profităm amândoi un timp unul de celălalt, fără probleme, fără încurcături. Uneori mi-o și imaginez în chip de Ingrid Bergman, aplecându-se peste uriașa balustradă a scării în spirală și strigându-mi mie, Anthony Perkins, de mult plecat: „Dar sunt bătrână! Sunt bătrână! Sunt bătrână!” E perspectiva care mă îngrijorează cel mai mult, uite, abia îmi închipui figura ei de animal mic, bătut fără vină, și mă și simt întors pe dos de milă. Cred că n-aș putea părași niciodată pe cineva dacă aș ști că suferă pentru mine, oricine ar fi, oricum ar arăta. Sper totuși că o să fie OK.

Aha, în hol e deja mai cald și măcar nu-ți mai intră fulgii ăia în ochi. Urc scara mizerabilă. De ce dracu pute mereu a crematoriu? Iată și ușa ei albastră-vânăță, cu vizor. Bat, și tu îmi deschizi și, ca întotdeauna, mă lași cu gura căscată, pentru că aștept, cu oarecare neplăcere, să-ți văd figura, și când colo tu arăți minunat, ai un zâmbet care-ți ridică și mai mult pomeții, iar linia sprâncenelor tale e mult mai puțin circumflexă și autoritară decât mă așteptam. Capul tău e drept și mândru, iar ținuta lui, ușor virilă, îți dă acea ambiguitate care mă fascinează. Mă ajuți să-mi scot hainele groase, cu dâre de zăpadă pe la încheieturi, și rămân în puloverul meu roșu, pe gât. Mă așez pe pat, pe cerga roșie, așa încât camuflajul e perfect. Sunt ușor emoționat, căci nici o tipă nu s-a gătit vreodată pentru mine ca tine, Nana. E în tine un amestec de tandrețe, duioșie și timiditate care îmi dă curaj. Mai e și altceva, dacă te privesc atent. Îți mângâi părul și te întreb de ce ești tristă. Nu e chiar tristețe ceea ce observ, e altceva, dar așa se întrebă. Eziți puțin, apoi îmi povestești. Ai o voce neplăcută, de profesoară pedantă, cu un respect nemărginit pentru corectitudinea exprimării. Vorbești ca din carte. Dar de-acum te știu. Peste o oră-două, o să lași

baltă distincția asta artificială și chiar o să te pisicești de tot. Abia așa ești simpatică. Dar până la pat mai avem. Vom sta țepeni și vom conversa pe teme literare. Deci îmi spui că te întorceai de la serviciu (nici acum nu știi prea bine ce învârti, o chestie cu cifre, cifre și iar cifre, un institut cu multe inițiale) și tocmai așteptai mașina într-o stație înzăpezită. Asta acum o oră jumate, două. Aproape că nici nu puteai privi în direcția din care trebuia să vină mașina, căci din partea aia veneau și rafalele de zăpadă care te orbeau. Pe stradă, în amurgul care începea să se lase, prin fața celor care așteptau ca și tine, se plimba, cu coada între picioare, o potaie. Blana gălbuie era presărată cu zăpadă, iar firele de pe picioarele din spate se prinseseră în turturi unele de altele. Avea botul negru și se uita țintă în ochii câte unui trecător. Se învârtea de colo-colo, dar numai către mijlocul străzii. Părea înțepenit de frig. Și brusc, o mașină a apărut din aerul întunecat și l-a izbit din plin, făcând un zgomot ca de tobă lovită cu ceva greu: zdup! Incredibil cât de tare a putut să țipe câinele ăla. Nu era nici chelălăit, nici lătrat, nici urlet, era durere pură, țâșnită dintr-o bucată de carne. Un chiuuit, ai zice, necăinesc, așa cum zici uneori „urlet neomenesc”. Mașina a dispărut, iar câinele a rămas în mijlocul străzii, învârtindu-se repede în jurul cozii, țipând la fel de tare și târându-se doar pe etichete din față. Cele dinapoi paralizaseră, inerte. Țipa continuu, până când s-a apropiat o altă mașină, din aceeași direcție. L-a lovit din nou, de data asta luându-l pe dedesubt și aruncându-l înapoi cu burta-n sus. Urletul animalului, tot timpul (o secundă sau două) cât s-a aflat sub mașină, a depășit orice limită a suportabilului. Câteva femei își ascuseseră fața în palme, una își proptise capul de un copac, iar bărbații strigau după mașină. Câțelul s-a târât până pe trotuar și s-a lungit pe burtă lângă gard. Nu mai scotea nici un sunet, doar cășca din când în când botul negru. Ți-a venit imediat după asta autobuzul și, în înghesuială, era să ți se facă rău. Cred și eu, tu doar mi-ai povestit — și pe mine m-a apucat tremuratură. Îți iau mâna și-ți privesc inelul cu peruzea. Îmi place să mă port frumos cu tine, cu altele sunt imposibil. Te ridici și scoți din poșetă un pachet auriu de cafea în care zuruie boabele. Cafea austriacă, unii spun că e cea mai bună, alții că e cea mai proastă. O pui în aparatul de rășnit, potrivești deasupra capacul de plastic transparent și în timp ce motorușul începe să vibreze ții mâna deasupra lui. Îmi pun și eu mâna peste mâna ta. Te iau după mijloc și nu mai vreau să fiu cuminte deloc. Știu că avem toată noaptea înaintea și că trebuie cumva gradate lucrurile, pentru că altfel poate fi urât, jignitor, dezgustător, dar mă tem că n-am destul de multă experiență ca să pot aștepta. Când sunt cu tine, care mă

atrăgi așa de mult, îmi vine să las baltă conversația (și așa nu mai am nimic în minte) și să te iau în brațe. Încerc, ești și tu destul de dusă pe altă lume, dar ar trebui să dai drumul la capac și toată cafeaua s-ar risipi prin cameră. Mă potolesc și, în timp ce pui apa la fiert, stăm de vorbă, calm, despre ultimele noastre lecturi. Tu citești o carte obscură, ai luat-o mai mult pentru titlu și ai plimbat-o în poșetă pe la serviciu. Cartea se numește *Adâncuri* și ți-ai imaginat că nu poate fi decât profundă. Sigur că e vorba despre adâncurile insondabile ale unei femei. Îți spun sarcastic că, de obicei, autorii care scriu despre aceste adâncuri nu prea au cu ce să le sondeze. Eu am terminat, de fapt am înghițit două cărți pe care mi le-ai împrumutat săptămâna trecută. *Nouă povestiri* de Salinger (toate sunt excelente, dar mi-a plăcut cel mai mult *Omul care râde*, pentru că am avut și eu un prieten care, când eram mic, îmi povestea tot felul de minuni. Îl chema Mugurel și se apuca să-mi spună că au fost mai mulți Hitleri. În fiecare episod, un soldat de-al nostru mai omora câte unul) și *Nuncle* de John Wain, nu nemaipomenită, dar pe alocuri, vorba ta, „adâncă”.

C-o fi, c-o păți... *Coffee*. O sorbim din ceșcuțele tale cu dungă bleu. Am început să tremur, nu mai am răbdare. Dar, vai! trebuie să mai aștept. Fiindcă iar mă chinuiești cu zodiacul tău, numai când îl văd mi se face părul măciucă. Ții neapărat să vezi dacă așa și pe dincolo. Cum sunt eu în afaceri, în dragoste, ce fel de inteligență am, de ce boli să mă feresc. Doamne, o femeie e în stare să te scoată din minți o noapte întreagă. Sigur, în timpul ăsta nu stau degeaba, te mângâi cu amândouă mâinile. Dar rezultatul e doar că uneori citești mai răgușit, alteori te oprești și închizi ochii. Pierzi șirul, dar nu te lași deloc. Până la urmă nu ajungi la nici o concluzie. Mă recunoști în unele pasaje din zodiac, dar altele nu mi s-ar potrivi în nici un fel. Renunți și ne apucăm să facem patul. Apoi ne dezbrăcăm (tu, ca întotdeauna, te schimbi în baie și apari, pudică, în capotul cu flori stacojii pe sub care, spre mereu reînnoita mea dezamăgire, nu mai porți nimic). Eu sunt de mult sub imensa pilotă când intri și tu în pat și te lipești imediat de mine.

Aici, drag cititor, mă tem că, fără să vreau, îți voi da o grea lovitură. Și anume, n-o să-ți povestesc și n-o să-ți descriu nimic din ceea ce văd că se întâmplă în patul dreptunghiular pe care acum, ieșit din creierul cam încins al lui Vali — am uitat să-ți spun că așa se numea tânărul blond cu barbă aurie — îl văd în întreaga sa desfășurare, cu formele sale de relief, craterele și seismele sale. Stau cocoțat pe raftul cel mai de sus al bibliotecii, frecându-mi burta de *Muzeul negru* al lui Mandiargues. Îmi agit stângaci lăbuțele, care-mi ajung până la lustră.

Îmi văd victima înțepată, paralizată, deja incapabilă de orice rezistență. Totuși vie, cu memoria întreagă, gelatinoasă, numai bună să fie ingerată. La sfârșitul nopții, din această femeie care acum are fața contractată de plăcere (sau paralizată de suferință?) va mai rămâne doar o carapace uscată, legănându-se în plasa mea scânteietoare. Dar nu-mi place să mă ocup de aspectul tehnic al capturării și înjunghierii. Aceste aspecte presupun că le cunoști foarte bine din propria ta experiență. Ți pot sugera ca acum, când ai ajuns la aceste rânduri, să închizi pentru cinci minute ochii și să-ți rechemi în minte toate detaliile celei mai frumoase (sau ale ultimei) nopți de dragoste pe care ai trăit-o...

Deschide acum ochii. Acum totul e în ordine. Dacă nu mă apuc să înfățișez cele două frumoase nudități, și n-o s-o fac, pentru că a venit ceasul poveștilor, nimic nu-ți va jigni, cititor ipocrit, comandamentele morale. Ea stă acum în poziția convențională, inevitabilă: cu capul pe pieptul lui, iar el o ține după umăr. Mă grăbesc să mă instalez din nou în lobul său parietal stâng, acolo unde cea mai mică leziune provoacă afazie, agrafie, alexie.

Când îți treci palma peste ecranul de sticlă al televizorului, imediat ce emisiunea s-a terminat și imaginea s-a stins, simți în degete mii de pâlپări și auzi trosnituri electrice neașteptat de violente. Dar dacă îți mai treci și-a doua oară mâna pe suprafața netedă, nu mai percepi nici o tensiune: ecranul a devenit inert. Tot astfel te mângâi eu acum, Nana. Sâni tăi, mușchii umerilor tăi — nu-mi mai spun nimic, ca niște obiecte asemenea scaunului sau suprafeței aspre a cearșafului. În același timp mintea ta, firea ta, ființa ta mai adâncă se ridică la suprafață ca și când din apa intens albastră a oceanului o insulă s-ar înălța, gata împădurită, cu animale, păsări, flori și libelule. Încetând să fii femeie, devii femeie. Ne apucăm de sporovăială. Asta o să facem până la opt dimineața. Niciodată de când sunt cu tine n-am putut închide un ochi toată noaptea. Ți-am povestit filme, ți-am spus bancuri și apoi am trecut la confesiuni amoroase. Îmi place la nebunie faptul că tu știi să ascuți, că ești mereu atentă, deși nu te-am simțit mereu binevoitoare. Ți începusem noaptea trecută (acum cinci nopți) tâmpenia mea de poveste cu Maria, „Bloody Mary”, cum te încăpățânezi tu să-i spui când te sâcăi prea tare cu ea. Acum vrei neapărat să știi dacă am fost până la urmă la ziua ei. Afacerea asta mă umilește. Dacă n-aș fi dat de tine, nu știu ce mă făceam. Pe Bloody Mary o cunoscusem acum un an și ceva și imediat se amoresase de mine. Mă știa din facultate, îmi citise niște povestioare prin reviste și mă considera, cum ținea mereu să-mi spună, un mare nu știu ce. N-am luat-o nici o clipă în serios. Era o

fată-buldozer, umflată, cu ochii încercănați, cu un minunat păr negru. Țicnită până la Dumnezeu. Când se simțea fericită, era un spectacol: cânta și striga pe drum, mă strângea în brațe gata să-mi rupă oasele, mă mușca de obraz până la sânge. După întâlnirile cu ea, veneam acasă plin de vânătaii. Strânsese tot felul de nimicuri care ar fi putut aminti de primele noastre zile împreună: etichete de la sticlele de bere pe care le băuserăm, lăcrămioare uscate primite de la mine, o mică scobitoare de plastic cu figurină la capăt, de la masa pe care mi-o servise ea, ca la carte, o lumânare fantezi arsă pe jumătate, care amintea o seară petrecută la lumina ei, o mostră triumghiulară din materialul ecosez din care-și făcuse un taior purtat prima dată când mersesem cu ea la Athénée Palace și multe altele. Le lipise pe toate cu scotch pe un mare panou de carton în formă de M, pe care mi-l făcuse cadou de ziua mea. Era emoționantă și grotescă, în rozurile și vernilurile ei, te impresiona aspirația ei pătimașă spre altă lume decât cea din care provenea. Mă speriasă cu nebunia ei pentru mine. Ne plimbam nopți întregi prin oraș. Dar lipsa ei totală de gust, kitschul exuberant al preferințelor ei (care mergeau spre muzică populară de proastă calitate și melodrame de doi bani), lipsa de tact care o făcea să intre strigând *hello everybody!* într-un salon de spital, crezând că astfel îi înveselește pe bolnavi, mă scoteau din sărite pe atunci, așa că după trei-patru luni i-am spus cu cinism că nu țin la ea și că trebuie să ne despărțim. Am lăsat-o în acea seară să plece singură acasă (la mama naibii, în Berceni) și, la trei noaptea, mi-a dat maică-sa telefon că nu ajunsese încă. M-am speriat, mi-am închipuit tot felul de prostii. Eram atât de agitat, încât spre dimineață m-am rugat ca un idiot: „Doamne, fă să nu ajung niciodată scriitor, dar să fie bine cu ea. Să nu i se întâmple ceva rău...” Mai mult nu aveam de oferit. A venit acasă pe la cinci dimineața. Bătuse străzile. (Aici tu faci o mutră atât de rea și de plină de o ipocrită milă față de mine, încât înțeleg cât te râcăie povestea asta. Ești geloasă pe Maria. Îmi spui: „Ești incredibil de naiv, Vali. Chiar crezi că s-a plimbat pe străzi toată noaptea?” Îți explic încă o dată că așa era firea ei, dar tu insinuezi mai departe că de fapt Maria fusese la cineva. De ce m-ar fi mințit însă că e fecioară? Nu, Maria nu era numai fecioară, era de-a dreptul feciorelnică, naturală și pură, în felul ei fără măsură, ca un copil. În privința asta n-am îndoieli. De atunci m-a mințit de multe ori, dar în privința asta nu mă pot îndoii de ea. Așa că păstrează-ți pentru tine sarcasmul, n-o cunoști.) Apoi nu ne-am mai văzut multă vreme. Ne-am întâlnit pe stradă, întâmplător, toamna, în octombrie. Am trântănit nițel și ne-am dus fiecare spre casa lui. Am ajuns tulburat, spre mirarea mea. Am simțit pentru prima dată

că țin la ea, că-mi lipsește. A doua zi m-am dus de dimineată la facultate. Am așteptat-o să iasă pe culoar și m-am trezit cerând-o de nevastă. Eram foarte fericit, consideram afacerea ca și încheiată, căci știam că mă iubise și eram convins că nu s-a schimbat nimic și că întotdeauna totul depinsese de mine. Dar ea s-a ținut tare, deși nici nu mai vedea pe unde calcă. Îmi și închipuiam o viață de familie fericită lângă Bloody Mary. Peste vreo două zile ne-am văzut în parcul de lângă blocul ei. Îi adusesem o pară uriașă, zemoasă. Mușca din ea și făcea nazuri, tipa. Păi să mai vedem, păi să mai discutăm... Poate peste vreo doi ani... Desigur, în tot acest interval buldogița trebuia să rămână neatinsă ca însăși Imaculata Concepțiune, căci ea voia să-și merite cununița și celelalte angarale. Și eu, care crezusem că o fac grozav de fericită cu propunerea mea... Am lăsat totul baltă și ne-am despărțit furioși. Îi mai spuseseam că trebuie să-și găsească un întârziat mintal care s-o ia în condițiile astea. Luni de zile i-am mai dat câte un telefon, din timp în timp, căci aveam remușcări. Îmi închipuiam că biata fată ar fi vrut totuși să fim iar împreună, dar că-i era frică, se speriasse de purtarea mea. De vreo două ori m-a invitat pe la ea și s-a purtat nespus de scârbos. M-a primit cu geamurile deschise în toiul iernii, trebăluind cu tulpanul pe cap. Mi-a vorbit ironic și m-a expediat după nici o jumătate de oră, deși o oră făceam numai pe drum până la ea. Mi-a dat să mănânc cozonac acru, cred că turnase dinadins zeamă de lămâie în aluat. Era clar că mi-o plătea, că-și bătea joc, plecam de fiecare dată teribil de furios, hotărât să termin cu ea pentru totdeauna. Dar, ajuns acasă, iar mă înduioșam, nu eram în stare să accept evidența: ea își găsise pe altul și nu mai voia să aibă de-a face cu mine. Știam din tot felul de aluzii și ce e cu insul respectiv, un vaporean stupid care îi adusesese blugi măsura cincizeci și opt, pentru dosul ei imperial, care-i băgase pe gât un casetofon nichelat, ca să asculte Frank Sinatra și Cleopatra Melidoneanu, care pica din când în când pe la ea și râdeau amândoi de scriitorușul pârlit care-o ceruse de nevastă. În vară, Mary lăsase nasul mai jos, trecuse și pe la mine, o dezbrăcasem. Să stai pe ea era o performanță de rodeo: se smucea în dreapta și-n stânga ca un mustang. După doar o zi însă, iar nu mă mai cunoștea: i se întorsese matrozul din America de Sud și era tare mândră. După o lună iar pleca vâslașul, iar trecea pe la mine sau mă aducea pe la ea, iar îmi plângea pe umăr de rupea pământul: că n-o să știu niciodată cât de mult m-a iubit ea etc. Când plângea, se roșea ca sfecla, arăta a nevastă de ardelean, mirosind a ceapă, îi curgeau șiroaiele din ochi, era ridicolă. Dar eu tot speram că povestea cu individ-u-ăla de pe mineralier e doar așa, o

invenție a ei ca să mă atragă, speram că încă mă iubește și deveneam și eu languros și prostesc sentimental. Cum pica însă nava Mărășești sau Mărăști de prin Antile, cum sosea Popeye cu șiragul de mărgele de doi bani la ea, iarăși începeau sarcasmele. Am persistat în prostia asta un an și câteva luni, de necrezut. Amorul propriu, motorul paranoiei, este în stare să nege complet realitatea, să inventeze un teatru de păpuși în care el însuși e mereu prințul care vine cu condurul de argint și-n care Cenușăreasa îl așteaptă mereu, pregetând să trăiască cu argatul de la grajd, mai murdar, ce-i drept, dar mai sigur. Aici ajunsesem cu *the continuing story*. Vrei să știi acum (și cu câtă atenție fața ta bizară, mongolă, cu părul umed, se lipește de clavicula mea) dacă am fost la ziua ei, unde mă invitase în mod neașteptat după încă vreo lună de răceală. Fost. Fost, fir-aș al naibii... Am șters-o, ce-i drept, după vreo oră, într-o stare de perplexitate absolută. Nu mai știam dacă să râd sau să plâng. Marine Boy era prin Filipine, în schimb se adunaseră în casa buldogiței tot soiul de șmecherași, prieteni de-ai lui, cu porecle delicioase: Mielu, Șobo, Hahamu... Hahamului, din simpatie, m-am prezentat și eu: Bardamu. Era însă un tip dur, la care n-a ținut figura. Nici nu s-a uitat la mine când am dat mâna. De ce mă chemase, nu știu. Știu însă că m-a uimit cu desăvârșire aspectul schimbat al casei. Pe toți pereții, Mary agățase citate în grecește, copiate Dumnezeu știe de pe unde, toate în legătură cu marea, cu apa: *Thalassa! Thalassa!, Panta rhei* și alte minuni. Ca veioză avea o corăbioară cu pânze albicioase și cu bec în spate. Pe ușă, un afiș imens cu „Cumînțenia pământului”, care probabil că voia s-o reprezinte chiar pe ea. Pe lada studioului, într-un oval de țiplă — un țaran și-o țarancă din Cipru, el cu fustanelă și fes, ea cu ilic și nu știu ce în păr, kitsch mizerabil, din cele care zac și prin artizanatele noastre. Se asculta într-o tăcere religioasă Nat King Cole. Iat-o pe Cenușăreasa mea, pe femeia visurilor mele, cu care voiam să mă căpățuiesc, uite-o trăncănind despre kentane, uite-o vorbind despre cargouri, uite-o obsedată dacă Mărăști se întoarce pe zece sau pe cincisprezece. Uite-o extaziindu-se de un jeg de ilustrată în relief, primită din Valparaiso, înfățișând, ca pe cutiile de bomboane, o copilă cu bucle dulci și cu fustiță bleu, scurtă și creată, așteptând un tinerel chipeș care se apropie cu barca, trăgând strașnic la vâsle. Dacă mișcai poza, tânărul dădea din vâsle, iar dulcea sa iubită îi făcea cu mâna. Mi-era rușine, crede-mă, Nana, și-mi e și acum. De asemenea mi-e necaz, sunt trist că am ajuns aici, aș fi preferat să cred naibii că am ținut la o fată care să mă merite, cât de cât. Așa, e umilitor. Doamne, mă gândesc acum ce-ar fi însemnat cununia cu ea. Ce tâmbălău, ce mizerie!

Bloody Mary cu voal și lămâiță și buchetul de mireasă în brațe, ținând și gesticulând de fericire. Tarafurile reunite zdrăgănind la țambal, călușarii apărând de după un colț: hop-șa, hop-șașa! Chiote și voie bună și ea în capul mesei, năclăită de lacrimi, și mă-sa cu cocuri triple punând în fața fiecăruia plicul pentru bani. Și-apoi, spre dimineață, ducând buldogița în pat și chinuindu-te s-o dezvirginezi. Ai coborât puțin, stai acum cu obrazul lipit de mijlocul meu și mă ții de talie. După povestea asta, tăcem amândoi destulă vreme. Sunt înveninat, deși mult mai calm decât acum câteva zile. Tu... tu taci. Nu știu ce gândești. Becul din tavan luminează violent odaia asta halucinantă: vrafurile de cărți, măsuța cu coșulețul cu mere, goblenurile. Pe fotoliu, țoalele noastre, claie peste grămadă. „Ce subțire ești, ca o fetiță” — spui până la urmă. Și apoi, fără legătură: „Ai observat ce am pe gât?” Te ridici iar, până ce fața îți ajunge în dreptul feței mele. Îți privesc gâtul ușor ridat. Gâtul femeii îi arată cel mai bine vârsta, parc-am auzit pe undeva. Gâtul tău este un gât de femeie de treizeci și cinci de ani. Sub pernița de carne de sub fălci, pe o parte, ai într-adevăr o mică cicatrice, nu o tăietură, mai curând un pliu, o lipitură plastică. „Aici am avut o aluniță”, îmi spui. Doamne, ce cafeniu frumos în privirile tale. Dar acum acesta e singurul lucru frumos de pe fața ta. Bărbat cu ochi de femeie. Poate și cu gură de femeie. Pofta de tine mi-a revenit, îți prind cu gura buza de jos. Tu însă te-ai zăvorât după asprimea feței tale. Alunița aceea a trebuit să fie cauterizată, îmi explici. Și apoi dai drumul unor cuvinte încordate, întretăiate, de parcă ai suspina. Ți-a fost frică, foarte frică. Cu doi ani în urmă, toamna, te treziseși dintr-un vis îngrozitor, ținând. Ai aprins lumina și-ai zărit imediat pe pernă câteva picături de sânge. Ți-ai atins gâtul cu două degete. Te-ai uitat: sânge. Alunița îți sângera. Cum s-a făcut dimineață, ai și fugit la oncologie. Îl cunoșteai pe doctor, căci cu mult timp înainte mai fuseseși pe acolo. Crezuseși că-l ai la sân. Citiseși de atunci tot ce-ți picase în mână pe tema asta și ajunseseși la o fobie persistentă, chinuitoare. Știai că dacă alunițele sângerează sau își schimbă brusc culoarea, devenind violete, roze sau palide, poate fi un semn. Mai ales când ai anumite vise înainte. Există studii despre visele prevestitoare ale tuberculoșilor, cardiacilor, bolnavilor de cancer. „Dar ce-ai visat atunci?” — te întreb. Rămâi cu ochii în gol. „Îți spun mai încolo.” Doctorul era cam excentric, îi murise nevasta și, bineînțeles, se zvonise că tocmai de cancer. Înainte să-ți vină rezultatul de la biopsie, tipul te-a cerut de nevastă. Încep să râd. De altfel, nu-mi place să te ascult sporovăind pe un subiect ca ăsta. Nu de alta, dar după aceea e cam greu, cam jenant să faci din nou dragoste. Rămâi insula de safir

răsărită din mare. Povestește-mi altceva. Mi-ai spus data trecută că tu nu trăiești, ci viețuiești, știu că, mergând cu spatele pe culoarul memoriei tale, te împiedici, te zgârii, te învinețești, dar nu se poate să nu dai de niște locuri transparente, cele în care ești cu adevărat tu, și nu o biată femeie matură, o funcționară singuratică fără nici un viitor. Trăind sub pământ, la milioane de kilometri sub fundațiile orașului, în cubul acesta de lumină al garsonierei tale. Povestește-mi despre soțul tău.

Bravo, tinere! Începi să-mi plăci. Ai înfășurat-o în fire mai tari ca lița. Ai momit-o cu stropul dulce de Bloody Mary, care îi tremură și-acuma în stomac. Ai înțepat-o exact în ganglionul nervos. Deja o pot suge, deja o țin strâns cu cele opt picioare ale mele. Mi-am înfipt colții în carotida ei și simt în gură gustul de strugure al visului. Ce dulci sunteți unul lângă altul! Înainte să apuce să-ți mai spună ceva, începi iar s-o mângâi. Fața ei, care nu are nimic comun cu numele de Svetlana, se întoarce în sus, se extaziază fără poză, buza de sus i se zgârcește, lăsând să se vadă dinții rânjiți, te strânge cât poate, își iubește exterminatorul. Asta durează atât de mult, încât, drag cititor, mă simt dator să-ți umplu cu ceva așteptarea. Nu cred că ar strica să-ți mai spun câteva cuvinte despre Vali. Biografia lui este standard: grădiniță, școală generală, liceu, facultate. E în anul patru la Filologie și nici nu-i trece prin cap să se gândească la ce va fi mai departe. Dacă i-ar spune cineva că va ajunge profesor la o școală minusculă de la marginea marginii Capitalei, l-ar privi cu milă. La fel ar face și dacă i s-ar prooroci un mare viitor în lumea literelor românești. Deocamdată stă cu părinții, cetește, cetește și iar cetește. Meseria lui este să se entuziasmeze. Scrie puțin. El va scrie, de exemplu, peste doi ani (deconspir acest lucru doar ca să vă faceți o idee despre posibilitățile lui ca nuvelist începător) prima povestire din acest volum, *Ruletistul*. Dacă, după un bun obicei de cititor, ați început cartea de-a-ndoaselea, puneți mâna și citiți chiar acum *Ruletistul*. E cel mai bun lucru pe care l-ați putea face în intervalul acesta în care cei doi se iubesc. Și, ca timp obiectiv, durează cam tot atât. De publicat, n-a publicat decât două-trei schițe în *Amfiteatru* și câteva poezii, destul de proaste, în *Echinox*. Nu-mi plac substanțele din care se filează poezia: prea miros a eter, a oă de unghii. Prea trebuie să mănânci din tine, ca Nastratin Hoge. Prozatorul adevărat mănâncă din alții.

Doamne, nu mă mai satur de tine. Ne-am desprins din nou. Te ridici și te duci la baie. Pe tine ai doar o cămașă bărbătească până la pulpe. Zgomotul apei de la baie îmi bruiază orice fragment de gând. Tu ești docilă, ești blândă în momentele noastre de amor, nu vrei să-ți

impui personalitatea, nu ai inițiativa nici unui gest, dar răspunzi tandru și ferm tuturor gesturilor mele. Iau un măr din coșuleț și mă apuc să-l rod. Te întorci din nou lângă mine, cu cămașa ta ca o pânză de corabie. Stingi lumina și intri în pat. Ai mâinile umede și înghețate. Eu rod mai departe mărul pe întuneric și, brusc, te aud vorbind. Vocea ta înlocuiește obiectele camerei, atât de prezente până acum lângă noi, și din care nu a mai rămas decât cenușa.

Nu insiști, nici nu țin prea mult, asupra soțului tău. Spui că era alcoolic și că l-ai părăsit după șapte ani de căsnicie. Șapte ani de ghinion. Ți arunca romanele și cărțile de versuri pe geam. Până la urmă ai divorțat de el, acum cinci ani. Ții minte că divorțul s-a pronunțat cam tot pe vremea asta, prin decembrie. Ai suportat ciudat de greu șocul. În noaptea de Anul Nou te-ai simțit atât de singură, de fără sens în garsoniera ta de pe Ștefan cel Mare, prima în care te mutaseși, încât ai ieșit, chiar la miezul nopții, să te plimbi pe Aleea Circului. Ai coborât până la lac și acolo, într-o lume stranie, învelită în ceață, ai întâlnit un adolescent care stătea în genunchi și privea prin gheața groasă adâncul lacului. Ai început să plângi. Și-acum te înfiori când îți amintești scena aceea. El, grav, conducându-te până la șosea și lăsându-te acolo. Disparând, încetul cu încetul, în ceață. Nu l-ai mai văzut niciodată, ca și pe soțul tău.

Te întreb când ai făcut prima dată dragoste și te simt zâmbind în întunericul dens. Ți ating fața cu degetele și într-adevăr zâmbești. Pufnim în râs amândoi. Îmi spui că n-are absolut nici o importanță când și cu cine ai făcut asta prima oară. Dar, dacă am răbdare, mi-ai putea povesti ceva cu mult mai interesant, și anume când te-ai sărutat prima oară cu cineva. „Păi poți să te săruți și altfel decât cu cineva?” — te întreb în timp ce mâna mea continuă să-ți atingă, nu cu viteza, dar cu voluptatea unui orb, contururile feței. „Sigur”, îmi spui, și-ți simt buzele mișcându-se. Mă înhați cu dinții încetișor, de un deget. Apoi: „Când eram mică mă sărutam în oglindă.” Pe urmă îmi pui o întrebare ciudată, cu o voce albă, reținută: „Ai auzit vreodată de *REM*?” „Nu, nu cred, mormăi eu fără să fiu prea atent sau curios. Dar hai, spune-mi cum te-ai sărutat prima dată. «Zi-mi de lapona Enigel / Și Cripto, regele ciupearcă.»” Iar tu, dragă Șah-Razada, începi povestea ta minunată. Insula de smarald se înalță acum la câteva mii de metri deasupra apelor, în care-și oglindește falezele. Doar o cărare duce până sus. Acolo se întinde o pajiște acoperită cu pădării galbene, păraluțe și gura-leului sălbatic. Fluturi și libelule, cu ochi limpezi, imenși, se rotesc deasupra florilor. Mai încolo e un crâng de tineri copaci înfloriți. Încă de aici

miroase a coajă de copac.

Am să-ți povestesc niște lucruri petrecute prin anii 1960 sau '61, când eram încă o fetiță, nu aveam mai mult de doisprezece ani. Locuiam cu ai mei pe Moșilor, într-o casă din acelea ciudate, cu al doilea cat ieșit în afară, cu două coloane subțiri străjuind intrarea, cu tot soiul de măști grotești, de ipsos, atârinate peste tot. Sus, chiar deasupra intrării, atârna balconul, la baza căruia se afla o țeavă de scurgere care ieșea, ca la sifoanele vechi, din ciocul căscat al unui vultur de metal. Balconul era minuscul, și totuși vara el devenea locul meu de joacă, reședința mea aproape permanentă. Băteam acolo de pământ o minge mare și vârgată cu portocaliu, azuriu și roșu ca purpura sau mă uitam, minute în șir, printre zăbrelele acoperite de iederă, la capul vulturului, al cărui ochi, cioc cu nările umflate, precum și fiecare fulguleț care-i acoperea creștetul erau cizelate migălos în metalul ruginiu. Când, după ore de legănat păpuși și de cântat de una singură, în plin soare, intram în casă, păstrând încă în ochi reflexele scânteietoare ale iederei, camerele mi se păreau sumbre ca niște cavouri. După masa de seară ieșeam din nou să privesc stelele. Nu știu de ce, mi se pare că pe atunci erau mai multe stele pe cer decât poți vedea acum. De asemenea, erau mai multe eclipse, în fiecare săptămână aproape era câte o eclipsă de soare, pe care-o priveam prin cioburile afumate pregătite din timp. Îți amintești? Dar tu erai foarte mititel pe-atunci... Atunci erau și zăpezi mai mari, iar în acel an, în vară, se arătase deodată pe cer o cometă cu șase cozi răsfirate care pâleau în eter. O priveam din balcon cu nesaț cum stătea încremenită, o pată alburie printre stelele galben-strălucitoare, cu mii și mii de colțuri ascuțite. Din stradă, pe atunci pietruită și mărginită de case ca și a noastră, zugrăvite în tot felul de rozuri și cărămiziuri, decorate în calcio vecchio, cu tencuiala dusă, cu geamurile acoperite cu storuri prăfoase, se auzeau ecourile dulcele ale cântecelor de pe atunci, care și azi îmi stârnesc o nostalgie idioată: „Intră luna pe fereastră/ Intră-n odăița noastră...” Dacă urcam în podul casei și priveam prin luminator (de fapt, un fel de lunetă străjuită de încă două reprezentante ale poporului aceluia de gorgone de pe Moșilor, dintre care uneia îi lipsea un braț: întindea spre stele doar un ciot de fier care susținuse stucatura) vedeam, peste acoperișurile din jur, reclamele pâlpâitoare ale Bucureștiului, roșii și verzi, intense, aprinzându-se și stingându-se la intervale regulate. Era mai ales una de culoarea safirului, așezată pe un bloc din centru care astăzi nu mai există. Cum se stingea, strângeam și eu ochii și număram până la unsprezece. Când îi deschideam, trebuia să

văd, chiar în acea clipă, reclama aprinzându-se din nou. Ea punea pe fața lucioasă a păpușii mele cu capul de carton o lumină azurie, care se stingea ca să facă loc unei umbre roșii, unor dungi și pete verzi. Stăteam în pod privind contururile negre ale orașului până îl auzeam pe tata bocănind pe scară. Urca, monstruos, o statuie enormă de carne roșie, care umplea ușa podului. Îmi era foarte frică de el cu toate că nu mă bătea, ci, dimpotrivă, mă lua în brațe și se apropia și el cu mine de fereștriuca rotundă. Un cap mare de tot, un cap mai mic și unul și mai mic (capul de carton, cu cozi de apă caldă, al lui Zizi, păpușa mea — căci îmi plăcea s-o ascult la difuzor pe Zizi Șerban), trei capete, șase ochi rotunzi se înghesuiau să privească stelele. Apoi coboram în hrubele noastre.

Foarte, foarte rar ieșeam din casă. Nu aveam prietene, și părinții mei erau foarte retrași. Mama, săraca, ieșea doar după cumpărături, iar tata doar până la slujba lui misterioasă, de unde ne veneau banii. Când se hotărau să mă scoată la plimbare eram fericită. N-o să uit niciodată când am fost cu tata la Orașelul Copiilor, în Piața Națiunii, aveam vreo patru sau cinci ani pe-atunci. Orașelul mi s-a părut imens. În mijloc se afla un brad până în ceruri, plin de becuri colorate, ghirlande de toate culorile, pachete mari de carton învelite în poleială aurie, purpurie, albastră, globuri cât un cap de om, beteală groasă ca mâna. În vârf, bradul avea o stea roșie în cinci colțuri care reușea să înroșească zăpada din tot Bucureștiul cu lumina ei. Pe alei se aflau oglinzi strâmbe și oameni înalți de vreo trei metri, făcuți din zăpadă artificială, în pieptul cărora se deschideau vitrine cu mașinării complicate. Se vindeau peste tot acadele răsucite, citronadă în sticlute mate, frumos rotunjite. Erau cutii mari, având sub țiplă forme bizare din zahăr colorat, erau Moș-Crăciuni de turtă dulce și alții adevărați, adunând din loc în loc copiii și spunându-le basme. Trecând prin labirint nu te puteai rătăci, pentru că pe fiecare panou găseai o săgeată care-ți indica drumul. O hardughie lungă și vopsită tipător adăpostea balena Goliat, pe care am văzut-o și noi, înghesuindu-ne în mulțime: un cilindru nesfârșit, vânat, ca de ipsos vopsit, cu imense înotătoare de pește și, în gură, cu fanoane stufoase. Balene se mai numeau și lamelele flexibile de plastic pe care le purta tata în gulerul cămășilor. Le vindeau țișanii pe la colțuri. Dar cel mai frumos lucru din Orașelul Copiilor, în afară de brad, mi s-a părut racheta Vostok, în mărime naturală, în vârful căreia te puteai sui, ca într-un turn. Sus, într-o cabină, le vedeai pe cățelușele Strelka și Belka, făcute din pânză și lână crețată. Apoi trebuia să cobori imediat pe partea cealaltă, căci veneau la rând și alți copii care voiau să vadă

cățelușele, prinse în hamurile lor complicate, cu zeci de catarama. Tata îmi spunea că înaintea lor fusese în cosmos altă cățelușă, Laika, și că ea rămăsese pe lună. Mă uitam uneori la petele de pe cristalul fumuriu al lunii, când era senin, dar nu vedeam nimic acolo, oricât m-aș fi străduit. Mai încolo era și o lunetă pe trei picioare, mânjită în toate culorile. Tata a dat și acolo niște bani și m-am putut uita prin ea. Credeam că voi vedea stelele cu pădurile și florile și fetele care se află pe ele, dar n-am văzut prin sticla rotundă decât mii de bucățele simetrice de sticlă colorată, care se aranjau în felurite imagini dacă roteai ușor țeava. Păreau niște fulgi de zăpadă mari, scânteietori. Plecam plângând din risipa aceea de lumină și culoare, cum nu mai văzusem niciodată. Treceam pe lângă o clădire care avea deasupra un panou cu mii și mii de becuri, pe care defilau știrile, litere care fugeau către stânga, formate prin aprinderea și stingerea becurilor galbene. Oamenii, încărcați de cadouri, urmăreau minute în șir perindarea aceea de cuvinte. Ne-am întors acasă prin orașul dominat de luna plină, uriașă.

Nu aveam telefon, nici nu știam pe atunci că există așa ceva. Vizitele noastre pe la rude erau, de aceea, cât se poate de rare, fiindcă trebuia să picăm pe neașteptate, lucru de care mama se jena. De altfel, nu aveam decât câteva rude: fratele și sora mamei, la care se adăuga și nașa mea. Pe unchiul Lazăr îl vedeam foarte rar, o dată pe an poate, căci, divorțat, cam schimba femeile cu care stătea, ceea ce-o umplea de furie pe mama, care fusese prietenă cu nevasta lui. Până în ziua de azi, când a trecut de șaptezeci de ani, unchiul Lazăr și-a păstrat obiceiurile, ceea ce pare să-l țină în putere... La tanti nașa iarăși nu prea mergeam, căci era o femeie îngălătată. În casa ei, copleșită de copii mici, anul și cârlanul, mirosea mereu a murdar, a stătut. Eu tot trăgeam să mergem totuși pe-acolo (stătea în Ferentari, undeva pe o uliță de țigani, întortocheată și gălăgioasă, cu o biserică galbenă, oribilă, și un closet public care puțea de la o poștă) pentru că, din întâmplare, nașa avea televizor, un TEMP 6 cu ecran minuscul, dar la care puteam vedea primele episoade din *Robin Hood* și filme pentru copii ca *Amnarul fermecat* și *Soldatul de plumb*, care mi-au plăcut foarte mult. Pentru asta îi suportam pe mucoșii în scutece croite din imprimeuri, cu botoșei mânjiți, care țineau să mă tragă de codițe și să mă necăjească în toate felurile. Cel mai des mergeam însă la tanti Aura. Drumurile până acolo și tot ce se întâmpla când mergeam la mătușa mea erau pentru mine niște aventuri ciudate, explorarea unei alte lumi. Lucrurile cele mai importante din viața mea s-au întâmplat acolo, la marginea aceea de București. Acolo, de altfel, s-a petrecut *singurul* lucru pentru care cred

că am venit pe lume, pentru care am fost aleasă: intrarea în *REM*. Și tot acolo, fiindcă tot vorbeam de asta, m-am sărutat prima dată cu cineva... Mai târziu, după mai mult de zece ani, m-am și iubit prima dată cu cine mai știe ce ins, la sfârșitul cine știe cărei petreceri, dar nu atunci am devenit femeie, căci eram deja de mult, psihic vorbind.

Se întâmpla ca în vreo dimineață mama să intre în camera mea și să-mi spună că mergem la tanti Aura. Săream în sus de bucurie, mă îmbrăcam repede cu rochița de oraș, îmi trăgeam șosete albe, trei sferturi, și-o îmbrăcam și pe Zizi cu o rochie de catifea verde deschis, cu ape, care-o prindea foarte bine. Pe dedesubt purta chiloți de voal roz și furou de chembrică albă, era ireproșabilă. Ieșeam repede în balcon, în răcoarea galbenă a dimineții, și mă uitam la tramvaiele și mașinile care huruiau pe dedesubt. Uneori, printre ele, trecea și câte un camion tras de cai, cu tăbliile vopsite frumos în albastru sau verde, cu flori pictate, sirene sau cerbi. În urma lor, caii lăsau din când în când globuri gălbui de balegă aburindă. Mirosea a fum și a cal, deloc respingător. Până era și mama gata, până mâncam, se făcea ora unsprezece. Ieșeam în vacarmul străzii și o luam încet în jos, până la Obor. Îmi suceam gâtul după fiecare chioșc de răcoritoare, cu instalație de sirop și sifon, cu spirale umplute cu cremă și covrigi „Ia cu sare și cu mac / face bine la stomac”. Când eram mică de tot, mă trânteam pe jos dacă mama nu-mi cumpăra ce voiam și țipam ca din gură de șarpe. Câte o bătrână se apropia, se străduia să facă o mutră floroasă și-mi spunea: „Cine e fetița asta obraznică? Ia s-o bage baba în sac!”, la care urlam și mai rău. La radio, în fiecare zi, se transmiteau reclame, cântate pe mai multe voci, cu „Dropsuri bune și jeleuri / Caramele și drageuri” sau „Limo-limo-limonada”. De la șapte-opt ani în sus abia, de când începusem să merg la școală, mă mai stăpâneam. Dar întotdeauna am fost o pofticioasă. Mă mir că nu m-am făcut ca o balenă.

Oborul era un loc fermecător. Mi-l amintesc și azi cu precizie, îl văd pur și simplu în fața ochilor. O intersecție simplă, nu foarte largă, dar cu un aer balcanic, negustoresc, cum nu mai găsești azi nicăieri. Dacă veneai de pe Ștefan cel Mare, te năpădea mulțimea firmelor de toate formele, dimensiunile, culorile, scrise pe sticlă sau pe lemn, cu litere de mână, caligrafiate frumos, sau cu cele mai variate caractere de tipar. Sobari, plăpumari, croitori, „Geamuri și oglinzi”, ceasornicari, „Pompe funebre” (aici era mereu câte un coșciug proptit de ușa, căptușit pe dinăuntru cu valuri de satin), câte o cheie uriașă de lemn atârnată perpendicular pe perete și pe care scria YALE, câte un ceas de sticlă, mare ca acelea din gară, dar cu limbile pictate și cu numele

proprietarului scris pe el. Pe stânga era un birt de unde ieșea veșnic un fum albastru cu miros de mititei. Mișunau în jurul lui bețivi, țigani îmbrăcați ungurește, cu femeile cu fuste crețe după ei, țărani purtând funii de usturoi și saci pe jumătate plini, cu iz de cânepă. Peste drum era magazinul de jucării „Scufița roșie”, pe care îl visam și noaptea. Era pentru mine un loc feeric. Cum ajungeam la Obor, o și târam pe mama înăuntru. Intram într-o încăpere lungă și scundă, mirosind îngrozitor a petrosin. Podelele erau cafenii-stacojii și lumina care se strecura prin vitrine era cu totul insuficientă. Abia când înaintai adânc în spațiul acela gol, dădeai de tejghea și de rafturile cu jucării. Mă uitam pierdută la păpușile de toate mărimile, îmbrăcate în bucăți grosolane de pânză. Cele mai multe erau de cârpă, doar cu capetele dintr-un fel de ipsos care se ciobea foarte repede și cu părul de ață neagră, galbenă sau cafenie. Erau totuși și păpuși de cauciuc, înfățișând niște negrese cârlionțate. Erau căluți albi, cu șa de pânză lăcuită, roșie ca flacăra, urși galbeni și cafenii, păsări mecanice de tablă. Mereu se aflau pe tejghea cinci-șase jucării care țopăiau, săreau, băteau toba, mașinuțe care înaintau prin frecare, rachete care scoteau scânteii din coadă. Mama îmi cumpăra de obicei jocuri ieftine, ca acela în care trebuia să reconstitui scene din *Albă-ca-zăpada*, *Cenușăreasa*, *Crăiasa zăpezilor*, îmbinând bucățele de carton de forme ciudate. Mă plectiseam repede de ele pentru că învășasem să refac dreptunghiurile acelea și pe dos, fără să mai țin seama de desene, doar după formele cartonașelor. Îmi mai lua și cartonașe pentru cusut, desenate în culori și găurite. Nu aveai decât să treci acul cu ață prin găurelele alea, ață maro, albastră, verde, galbenă sau roșie. Conturam astfel ciobănașul cu oița sa, tractorul, băiatul și fata ținându-se de mână, stilizați frumos, fluturele. Mereu ieșeam plângând de la „Scufița roșie”. Puțin mai sus, pe Mihai Bravu, se afla un mare Ferometal de unde se puteau cumpăra tablă, cuie, lanțuri, dar și vase și pahare pe care erau lipite abțibilduri cu păsări multicolore. Mai încolo, după o odăiță minusculă în care, în vitrină, luminată puternic, o femeie grasă în verde remaia ciorapi de nylon, era o hrubă sinistră unde se vindeau pânzeturi de in și cânepă și covoare de iută. Acolo zăceau pe tejghele și în rafturi baloturi mari de pânză care miroseau puternic a naftalină, a fibră vegetală, a iută. Miroseau iute a iută. Pe un pilon era atârnată o oglindă, în care mă priveam: din penumbra deasă se uita la mine o fetiță speriată, cu fața deformată de apele cristalului. Vizavi, adânc înspre piață, se afla (e neschimbată și azi) hala. Dar pe atunci mi se părea monstruos de mare. Înăuntru era mereu frig. În timp ce mama cumpăra câte ceva de la țărani înșirați pe la tejghelele de faianță, eu îmi

suceam gâtul în sus privind mozaicul stins de pe un perete și forfota de la etaj, unde știam că se vinde miere. Despărțite de incinta halei, se aflau mai într-o parte culoarele nesfârșite ale măcelăriei. Mă fascinau jumătățile de porc, ciosvârtele de vită care atârnav de aproape fiecare cârlig, măcelarii în halate pline de sânge care nu mai pridideau retezând cu satărele țeste de miel, din care scoteau creierii lăptoși, sau tăind bucăți groase de mușchi. Jupuite, cu ochii holbați, ai căror globi erau plini de vinișoare, oile zăceau spintecate direct pe tejghea. Ca să ieșim, trebuia să trecem pe lângă butoaiiele imense, puțind a zer, din care oameni nerași, cu mutre posomorâte, scoteau bucăți mari de telemea. Erau uzi până la coate de zeama aceea lăptoasă. Prin intersecția de la Obor fiecare trecea cum voia. Nu exista semafor, iar milițienii care se mai rățăceau pe-acolo erau ocupați mai curând să stea de vorbă cu infirmul care ținea cântarul de precizie sau cu vânzătorul de lozuri în plic. Era o viermuială ce mirosea a piele, a tutun, a cârpă, a balegă proaspătă, a mititei. Eu cu mama, îmbrăcate de oraș, luam tramvaiul, care abia putea înainta, sunând în disperare din clopoțelul său, printre căruțe și Pobede. Tramvaiele erau de lemn, cu multe rame exterioare, cu geamuri mici și un singur far în față, deasupra grătarului de metal. Odată cu ușile care se pliau scârțâind, unse din gros cu o materie neagră, de care mă mânjeam mereu, cobora o treaptă pe care puneai piciorul ca să urci. Dar era atât de înaltă, că mama trebuia să mă ridice în brațe ca să mă pot apuca de bara de alamă lustruită. Ne urcam de obicei prin față, căci era mai puțin aglomerat, așa că de multe ori nimeream chiar în spatele vatmanului, care în acele tramvaie n-avea cutiuța lui de tablă și geam ca acum, ci stătea pur și simplu pe un scaun din care ieșea buretele, în partea din față a tramvaiului, la grămadă cu călătorii. Îmi plăcea să mă uit cum sucește și învârtește de manivela nichelată, terminată cu o mare bilă metalică, pe care o clănțănea de-a lungul plăcii auriu. Pe placă scria ceva în nemțește. În vagoane, scaunele erau din șipci de lemn galben, lustruit, iar din plafon atârnav mânere ovale, de care se țineau cei care ajungeau până acolo. Când tramvaiul lua viteză și alerga clătănându-se pe șine, mânerele se izbeau ritmic de plafon: trosc-trosc, trosc-trosc, ceea ce-ți dădea, în amurg, o senzație de toropeală. În spatele remorcii, dacă te suiai acolo, puteai vedea o frână de mână, un fel de manivelă cu șurub, nichelată.

Mama se ținea de un mâner, eu mă legănam lângă ea și astfel defila prin fața noastră un oraș atât de frumos, de misterios, că abia ne încăpea în pupile. Dimineața orașul era învelit de-o auroră ca apa rece. Erau la modă zorelele care-și deschideau cupele albastre, cu vine

violete, pe după aproape fiecare grilaj. La amiază tramvaiul era foarte aglomerat. Un fărănet vesel, cu băști, șepci și treninguri, iar femeile în fuste cu imprimeuri înflorate și broboade, umplea vagonul, râzând, făcând gălăgie, certându-se cu taxatoarea. Câte unul mai șmecher spunea cu voce joasă: „Biletele la control!”— și înghețai chiar dacă aveai bilet. Pe înserate, tramvaiul era aproape gol, taxatoarea dormea între stații cu capul pe mica ei tejghea, mama moțăia și ea pe scaun, cu mine în brațe, iar eu priveam norii purpurii, arzând deasupra caselor cu acoperișuri negre, în zigzag, neregulate. Așa, clătinându-ne, ferindu-ne de bețivi, retrăgându-ne din preajma unei duhori de cort sau de usturoi, ajungeam până la Bariera Vergului, cu cinematograful Munca și mai ales cu statuia coclită din mijlocul havuzului. Înfățișa o femeie pe jumătate dezbrăcată din ulciorul căreia curgea un fir de apă. Statuie neagră, tristă, cu dâre verzi ca iarba. *Mai cocliți ca șerpilor frați / Din fântâni municipale.* Mai mergeam câteva stații, trecând pe lângă fabrici cu coșuri uriașe de cărămidă, cu mari mașinării unsuroase în curți, pe lângă triaje de cale ferată cu vagoane melancolice, stacojii, ruginind în zăpadă, pe lângă gogoșerii unde se mai vindea încă bragă. De-a lungul străzilor se înșirau, suciți, scorburoși, duzi bătrâni, la sfârșitul verii plini de dudge albe, viermănoase, sau negre-indigo, tecari în tecile cărora, cafenii, mirosind a crud, a dulce și-a galben, zuruiau boabele, tei și salcâmi. În fine, după alte câteva stații coboram la Rond. Nu mai există astăzi în București un loc ca Rondul. Era o piață rotundă, nu prea mare, parcă mereu cețoasă din cauza molozului de culori pale, amestecate, care se desprindea din tencuielile caselor din jur. Rozalii-verzuii, vineții, praful acesta se învâртеjea în piață și ți se depunea în dâre fine pe umeri, pe obraji. Casele aveau fațadele concave și erau atât de scâlâmbe, de ridicole, încât îți stârneau o bună dispoziție macabră. Lei de ipsos, cu laba pe o bilă, străjuiau intrarea în vreo tutungerie. Vulturi cu aripile întinse și grifoni cu șira spinării noduroasă copleșeau luminatoarele. Acoperișurile aveau bulbi ovali de tablă, ca bisericile rusești. Coloane antice, unele prăbușite, ciubucării complicate, monograme încârligate încadrau prăvăliile cu vitrine mizere. Pe toate gardurile erau scrise porcării cu cretă colorată. În centrul pieței, strivind-o pur și simplu, se înălța statuia unui dorobanț, pe un soclu care, doar el, era mai mare decât tot ce văzusem vreodată. Trebuia să-mi las capul pe spate ca să cuprind în întregime imaginea soldatului colosal, cu arma la picior. Cele mai înalte case erau mai scunde decât pedestalul statuii. Nori cărămizii îi înconjurau umerii. Era cu totul și cu totul de piatră. Cât timp eu căscam gura la el, de pe trotuar, mama intra

în diverse dughene ca să cumpere câte ceva pentru sora ei și pentru vărul meu, Marcel. Lua de obicei lavandă foarte ieftină, care se vindea în sticle în formă de mașinuțe, câteva cutii de carton cu ciocolată Piticot sau bănuți aurii de ciocolată. Uneori cumpăra bomboane praline, în formă de păpuși, roz și cu umplutură de cafea. Alte bomboane, portocalii, erau pline cu miere. Când găsea (dar s-a găsit tot mai rar), mama cumpăra zahăr candel în bucăți zgrunțuroase. Îmi dădea și mie, pe loc, un sirop: apă foarte rece, cu miros de zmeură. De la Rond luam alt tramvai și coboram la a treia. Ajunseserăm în cartierul Dudești-Cioplea. Țin minte cum încercam să țin pasul cu mama, care mergea foarte repede. Din rochia ei se desprindea un iz de scrobeală, iar rujul cam țipător pe care-l folosea la ocazii din astea (altfel nu se farda niciodată), un ruj dintre cele mai ieftine, mirosea a lavandă proastă. Mie însă îmi plăcea, pentru că-mi amintea de mirosul parfumat al anumitor bomboane discoidale, roz, făinoase, numite „cereluși”. Pe Zizi o ținea în poșeta ei care imita pielea de crocodil. După multe ocoluri pe străduțe necunoscute, trecând pe lângă școli galbene și turtite, cu cercevele verzi la ferestre și cu acoperișuri maro, pe lângă centre de butelii unde era mereu coadă și centre de sifoane dominate de-o uriașă roată albastră în mișcare, intram, în fine, pe strada unde stătea tanti Aura.

Era o stradă lungă și dreaptă, cu garduri de lemn și fațade scunde de-o parte și de alta. Dacă treceam vara de-a lungul ei, o recunoșteam întotdeauna după mulțimea zmeiilor de hârtie încălcite în firele de telegraf dintre stâlpii de lemn unsuros. Multe zmeie erau făcute din hârtie albastră de împachetat. Altele însă erau pictate cu acuarele sau colorate cu creioane, așa că apăreau ca niște pete fistichii, arlechinești, pe cerul alburii. *Privește la arlechini!* Trebuia să străbatem toată strada ca să ajungem la casa de cărămidă netencuită, pe care o știam atât de bine, penultima de pe stradă și, în acea direcție, penultima și din oraș. Dincolo de încă o casă chircită în fundul unei grădini se întindea câmpul plin de bălării dinspre comuna Dudești. Câmp, cât vezi cu ochii. Cât de ciudat mi se părea că o stradă se termină în gol în loc să dea în alte străzi!

Cum atingeam poarta, prin ale cărei șipci rare se vedea interiorul curții, cu camionul părăsit între straturile de arpagic, cu cireșul amar și cu mușcatele bătute, tufănelele și trandafirii de pe margini și, mai în spate, cu casa roșie, pătrăsoasă, acoperită cu tablă, Chombe venea șchiopătând cât putea de repede în întâmpinarea noastră. Mie-mi era cam frică de el căci, pe când aveam vreo trei ani, mă mușcase de obraz.

Era totuși un câine inofensiv, bătrân, cu urdori la ochi, cu picioare prea scurte pentru corpul lui gras, acoperit cu păr aspru, cârlionțat. Putea mai pătrunzător decât orice alt câine pe care l-am văzut vreodată. Chombe lătra atât de tare, încât, în timp ce noi înaintam pe cărarea pavată cu cărămizi printre care se iveau flori-de-piatră pastelate, înainte să ajungem la intrare, ușa se deschidea și tanti Aura, cu mânecile suflecate, în halat de casă, cu un zâmbet larg, de bucurie exagerată, ne poftea înăuntru.

Un culoar lung și întotdeauna cenușiu și friguros ne conducea în sufragerie. În timp ce mama și mătușa stăteau de vorbă, eu mă uitam la peștele de sticlă din vitrină, la tablourile făcute din voaluri și mătase galbenă de pe pereți, înfățișând lebede plutind pe un lac albastru, dar mai ales îmi făceam de lucru la mașina de cusut. Scoteam din sertarele ei petice de pânză de toate culorile, cârpe cu înflorituri, bucăți de pluș vișiniu, cu care mă apucam să-mi înfășor păpușa. Venea imediat lângă mine Marcel, vărul meu, care se apuca s-o lege pe Zizi la ochi sau să-i înnoade mâinile de cârpă la spate. Se ferea râzând de palmele mele și, când nu mă așteptam, mă apuca de codițe. Era un mucos sâcâitor, dar foarte drăguț, dolofan, cu ochi cafenii. Uneori, când îl apuca dragostea pentru mine, fugea repede în camera lui și venea cu o cutiuță de Cavit 9. Mă servea cu o tabletă galbenă și parfumată, de consistența cerii. Puteam zăbovi așa, jucându-ne în colțul nostru de sub mașina de cusut, și-o zi întreagă. El își aducea mașinuțele paradite și-o plimbam pe Zizi peste tot, în remorcă. Se prefăcea că o răstoarnă până mă făcea să plâng de-a binelea. I se uita pe sub fustă. În acest timp, peste capetele noastre treceau conversația celor două femei, lătratul lui Chombe, melodiile dulcele ale Angelei Moldovan: „Lunca-i lungă, iarba-i verde / Ce-am iubit nu se mai vede.” Cea mai veche amintire a mea se leagă nu de casa în care m-am născut, ci de casa asta, a mătușii. Aveam doi ani când am făcut revelionul la ei. Îmi aduc extraordinar de bine aminte. În sufragerie erau mese lungi și becurile erau învelite în celofan roșu. Totul, totul era purpuriu în cameră. Fețele oamenilor erau purpurii-scânteietoare. Pe masă farfuriile și paharele erau purpurii. Marcel avea să se nască doar peste patru ani, dar lângă mine stătea altă verișoară, de trei ani, Nineta, care mai târziu a făcut poliomielită și-a rămas cu un picior mai subțire. Pe atunci însă mi-o amintesc rânjind veselă și întinzând mâinile către cadourile care ni se pusese înaintea, pe masă: câteva bomboane și o căprioară de cauciuc, legate în țiplă. Și, cred, o ciocolată dreptunghiulară. Femeile gătite cu tot soiul de mărgelă imitând perlele și bărbații în cămăși mi se păreau niște giganți. Priveam

în sus spre fețele lor pierdute în lumina becurilor roșii. Erau neîndurători, terifici.

Dar vara nu stăteam în casă, ci imediat fugeam, cu Marcel după mine, în curte. Chombe, șchiopătând țeapăn, mirosind a câine plouat, se învârtea pe lângă noi, cu limba roșie scoasă printre colți. Călcam cu grijă printre straturile de legume și ajungeam la camion. De când știu eu casa și curtea lui tanti Aura, camionul acela vopsit în albastru, fără roți, zăcea acolo, în mijlocul micii grădini de zarzavaturi, scorojit ca vai de el, cu tabla îndoită. Pe capota cabinei dormea de obicei, încolăcită, Gigi, ultima reprezentantă a unei dinastii de pisici numite cu numele ăsta. Nu știu cum de suporta fierbințeala tablei, căci noi nici nu puteam pune mâna pe ea. Deschideam portiera și ne suiam în cabină, unde căldura zăpușitoare avea un damf de cauciuc încins sau de mușama fierbinte. Marcel se așeza la volan, iar eu lângă el. Când închideam ușa, lumea devenea mică, intimă, ai fi vrut să rămâi acolo pentru totdeauna. Bancheta cu pielea tăiată din care ieșea buretele, geamurile murdare pe care înțepenisera ștergătoarele cu cauciucul fărâmițat, volanul de care trăgea Marcel și care, dacă-i dădeai drumul, revenea la loc, rotindu-se-n sens invers, dar mai ales mirosul acela, pe care-l simt și-acum, ne purtau într-o lume fără legături cu cea reală. Desigur, Marcel se imagina într-un camion de război, vânând la nemți cu grămada. Din când în când apăsa pe pedalele din podea, care declanșau, spunea el, mitraliera. Dar eu, mișcând înainte și înapoi tija cu bilă de ebonită la capăt, eram departe de fanteziile astea. Îmi închipuiam că aș putea trăi toată viața în cabina aceasta, având grijă de Zizi și spunându-i tot felul de povești și de poezii. Bordul camionului era spart, desprins. Câte un cadran atârna de două fire izolate în fâșii de plastic galben, altul avea geamul spart și îi puteam mișca acul indicator cu degetul. Doar cadranul kilometrajului rămăsese la locul lui, deși vibra și el în toate direcțiile, ieșit din șuruburi. De altfel, era singura piesă a camionului care mai funcționa. După ce stăteam în cabină vreo oră, adică până ne plictiseam, kilometrajul se modifica, arătând dintr-o-dată altă cifră, din ce în ce mai mare, ca și când efectiv am fi parcurs sute și sute de kilometri. Pe Marcel nu-l impresiona amănuntul ăsta, dar eu îmi aduceam un caiet de matematică pe care notam cifra de la început și cea care apărea la coborâre. Deși niciodată nu-mi dădeam seama când anume se schimbă cifrele, ele nu erau aceleași. Degeaba pândeam cadranul minuscul până-mi dădeau lacrimile. Găsea el o clipă să se schimbe. Când ieșeam din cabină, cerul acela albastru, involburat, de țară, mi se părea uriaș. Soarele muia totul într-o apă galbenă. Umbrele erau negre și precise. Ne

suiam în remorcă și-o luam pe Gigi de mijloc. Pisica era moale ca o cârpă, dar dacă o puneam în picioare se întindea brusc, cu ochii încă lipiți de somn, îndoindu-și spinarea ca un arc și căscând o gură roză, atât de mare, încât ne tăvăleam de râs. Începea să se spele, apoi se trântea la loc pe capota încinsă. Doar seara se ducea după porumbei. După ce-l mai chinuiam puțin pe Chombe, după ce deschideam capacul motorului ca să vedem cuibul de viespi lipit acolo, printre țevile și elicea unsuroasă dinăuntru, ne suiam în cireșul amar care se înălța drept și neted în mijlocul straturilor de trandafiri. Din vârful puteam vedea toată partea aceea a orașului. În urmă, ulițele încălcite, cu case ca de țară, cu câte-o antenă pe acoperișuri, și turla de tablă pricăjită, lipsită de demnitate, a unei biserițe. La orizont, ieșind dintre case ca un înotător dintre valuri, zăream statuia dorobanțului de la Rond, înspăimântătoare. Văzusem la cinema filmul *Godzilla*, despre un monstru imens care distrugea un oraș. Așa arăta și statuia soldatului, acum albăstruie din cauza depărtării. Privind în direcția opusă, vedeam câmpul, arătura întinsă până la o lizieră de copaci, dincolo de care se ițea altă turlă de biserică, lucind în soare.

Cu toate astea, până în comuna Dudești, câmpul nu era cu totul lipsit de interes. Dimpotrivă, exista acolo, în mijlocul lui, un lucru care mă fascinase dintotdeauna, de când îl văzusem prima oară din vârful cireșului amar. La vreo sută cincizeci de metri de unde se sfârșea strada și începea câmpul, se înălța, chiar în mijlocul arăturilor, la prima vedere cu totul izolat și inaccesibil, un fel de foisor melancolic și bizar, o casă excentrică, stacojie, construită înainte de război pentru cine știe ce proprietar insomniac. Ai fi zis că e o culă oltenească, la fel de solidă, cu contraforți puternici și muchii ferme, îngustându-se la catul al doilea, dar terminându-se cu un turnuleț cilindric, crenelat. Lumina galben-verde a verii cădea atât de tăios peste edificiul acesta neașteptat, încât, dacă deschidea până la trandafiri culoarea unuia dintre ziduri, îl înnegrea pe celălalt până la nuanța vișinei putrede. Abia pe la mijlocul turnului scânteia o fereastră. Altele nu se mai vedeau, dar era posibil să existe pe partea cealaltă. Nici un pom, nici o altă umbră nu se mai zărea în preajma aceluia foisor, în afară de o magazie de scândură, cenușie, aflată la câțiva metri depărtare. Cine ar fi zis că șandramaua aceea va deveni pentru mine centrul vieții, singurul loc pentru care merită să exiști? Când se întorc dintr-o „excursie”, heroinomanii au sentimentul că din lume au dispărut culorile, că trăiesc într-un film alb-negru în care nu se întâmplă niciodată nimic, că timpul nu mai curge și că viața reală e doar un limb al morții. Sentimentul ăsta îl am și

eu de când am fost în *REM*.

Mergând la tanti Aura o dată la două-trei luni, cunoscusem câteva fete de-o vârstă cu mine de pe strada aceea. Când auzeau că am venit (avea grijă Marcelino să dea o raită prin curțile lor și să le spună), apăreau la poartă, câte două-trei, iar eu fugeam repede să le-o deschid. Își aduceau și păpușile cu leagăne cu tot, cu plăpumioarele de satin, trusele medicale de jucărie, stetoscop și seringă de plastic, suzetele și zornăitoarele de bebeluși. Ne suiam în remorca mașinii și improvizam acolo o grădiniță. Dădăceam păpușile, le învățam să se poarte cuviincios, le dezbrăcam și le îmbrăcam. Când ne plictiseam, le lăsam acolo și mergeam în spatele casei, unde dădea ușa de la bucătărie. Acolo se afla o platformă de ciment, lustruită bine, cu latura de vreo trei metri, poate mai mult, unde vara, pentru că acoperișul ținea umbră, tanti Aura scotea o masă cu picioare în formă de X pe care se juca remy sau se mânca. Dar noi ne apucam să desenăm acolo, cu cretă colorată, șotroane complicate, labirintice, unele în forma clasică de om cu mâinile întinse în lături, altele ca niște spirale de melc. Fiecare căsuță o desenam cu cretă de altă culoare, culori pure, strâmbe, filiforme: roz pembé, azuriu și oranj, galben citron... Cifrele și numele din căsuțe le făceam cu alb sau cu purpuriu, după cum erau binefăcătoare sau nefaste. Țin așa de bine minte cum se reflectau în luciul platformei norii alburii care treceau pe deasupra... Stăteam ghemuite câte o după-amiază întreagă. În timp ce una dintre noi juca, aruncând cu ciobul în căsuța numerotată, celelalte se apucau să deseneze prin colțuri case cu perdelețe la fereastră, cu garduri galbene care aproape că nici nu se vedeau, cu pomi ca niște dreptunghiuri maro din care porneau ramuri cu mere roșii. Mai desenam prințese cu ochi albaștri, cu cozi împletite și fuste lungi, colorate fantezist. Foloseam culoarea fisticului pentru frunzele trandafirului pe care-l țineau între degetele lor portocalii. Gemelele, Ada și Carmina, desenau monstruos, le făceau picioarele scurte și butucănoase, iar mâinile până mai jos de genunchi. Amuzant era însă să stai să le privești cum desenau: începeau amândouă același desen în același timp și terminau amândouă odată, făcând riguros aceleași gesturi, alegând aceleași culori. Doar că desenele lor erau în oglindă. Dacă prima desena un copac în stânga unei căsuțe, cealaltă îl desena în dreapta. Nu puteai găsi nici o altă deosebire între mângălelile lor. Erau micuțe, cu trei ani mai mici ca mine, și purtau mereu aceeași îmbrăcăminte: șorțulețe cu arici în piept, atât de scurte încât chiloțerii tetra li se vedeau la orice mișcare. Mie îmi era mai simpatică Ada, pentru că era curată și liniștită, celelalte îi curgea mereu

nasul și, dacă-i spuneai să-și scoată batista, se supăra, își lua păpușa și pleca acasă. Ada se uita lung după ea. Avea cârlioniți cafenii, strălucitori, și ochi triști, cu pleoape umflate. Mai stătea puțin cu noi, dar pleca apoi și ea după soră-sa, căci nu suportau să stea despărțite. Țigăncușa, Garoafa, le drăcuia printre dinți, fiindcă uneori gemenele veneau de dimineață la poarta ei și începeau să strige „Garoafa-scroafa” până ieșea afară toată șatra, cu spume la gură de furie. În rest însă, când treceau pe la tanti Aura sau când ne jucam pe câmp, privind la băieții care scoteau din găuri gărgăuni cu câte-o bilă de pâine la capătul unui fir, fetițele se înțelegeau bine. Toate însă o invidiau pe Puia, fata unui ospătar, pe care n-am văzut-o niciodată purtând două zile la rând aceeași rochie. Privind-o, te-ai fi crezut în altă lume, nu în mahalaua prăpădită Dudești-Cioplea. Mama ei, nu prea întregă la minte, care obișnuia să umble goală prin casă (ba chiar și pe noi, când îndrăzneau să mergem s-o chemăm la joacă pe Puia, ne primea în ținuta asta edenică, uimindu-ne și înspăimântându-ne cu pielea ei parfumată, cu formele ei ca trase cu florarul) îi croise toată garderoba și-o înțolea și deștolea exact ca pe o păpușă, fantezist, cu pliseuri și volănașe, în rochițe de voal roz, de cașmiruri înflorate, de satin de plapumă cu ape albastrii. Mănuțele ei neobișnuit de albe aveau unghiile făcute cu lac sângerieu, iar părul blond deschis era mereu împletit altfel, în codițe răsucite ca niște coarne de berbec peste urechi, în zeci de cozi ca ale negreselor sau legat în coadă de cal creată, fluturătoare. Cercei sofisticăți, disproporționat de mari, inele cu piatră roșie ca vinul, coliere de perle false îi împodobeau silueta funambulescă. În schimb, jucării nu avea și simțea chiar o vagă repulsie față de urșii noștri soioși sau de păpușile din care curgeau câlții. Oricât o rugam, nu voia niciodată să ne lase să ne împodobim și noi cu juvaerurile ei. În mișcări era glacială și fantastă gesturile și posturile ei erau codificate ca în baletul clasic. Singura cu care se juca mai mult, din tot grupul nostru, era o fată grasă cu mult peste normal și proastă ca noaptea, cu mișcări lente și pielea rece, ca de șopârlă. Avea un nume frumos, singurul ei lucru frumos, se numea Crina. Dar noi o despuiam răutăcioase și de urma asta de grație, zicându-i, bineînțeles, Balena. Balena și Puia erau mai tot timpul împreună. Nu e greu de ghicit care erau relațiile dintre ele. Participau la un delir în doi, fascinant și odios, în care Puia era inductorul care stăpânea în mod absolut voința celeilalte. Balena era publicul Puiei. Asculta cu gura căscată scenariile feerice ale fetei cochete, poveștile despre prințese în conduri de argint, care se odihnesc pe marginea unor bazine de cleștar, pline de pești roșii și aurii. Prințese care se plimbă

prin grădini cu mii de flori mirositoare, cu pomi ciudați, smochini și portocali pe coaja cărora se suie un gușter. Prințese în crinoline subțiri ca pânzele de păianjen, zdrențuite și prețioase, căutând prin iarbă gema care ferește de dragoste. Prințese în fir de aur, cu părul de calcedonie și pirită, rătăcind printr-o pădure amară, luminată de nori trandafirii. Prințese oglindindu-și buzele triste în heleșteul verde ca smaraldul, în care picură o lacrimă de inorog. Prințese care-și omoară ursitul cu dulci prăjituri otrăvite și-și fac inel dintr-o șuviță castanie din părul lui, tăiată cu foarfece negru. Prințese cu măghiran ofilit între degete pale, cu ochi azurii, depărtați, cu sâinii sferici și tremurători, cu palmele fără linii, cu norocul pierdut, cu viața sfârșită. Balena vedea și simțea totul, poveștile erau drogul ei zilnic. O privea pe prietena ei cum se rujează, cum își face pleoapele, cum își dă, într-un colț de oglindă, cu o pulbere roz peste obraji. Puia era tot ce-ar fi vrut ea să fie vreodată. O iubea cu încetineală și devotament, ca pe o mamă, ba mult mai mult. Dar noi rezolvam mai ușor problema Puiei, numind-o pur și simplu o fandosită. Ne luam însă după ea fără să vrem și de multe ori șterpeleam și noi de-acasă câte o bucățică de ruj vechi sau câte un ciot de dermatograf și ne mângăleam cum ne trecea prin cap. Asta mai ales când ieșeam pe câmp ca să jucăm jocurile noastre preferate, pe care le cântam și le dansam cu toatele, uitând orice răcă dintre noi. Țopăiam pe arătură până seara, cântând „Ești o floare, ești un crin/Ești parfumul cel mai fin”. După ce cântam frumos câțva timp, începeam să ne prostim și mâțaiam versuri caraghioase: „Și-ți trimit din depărtare / Un coșciug și-o lumânare...” La fel făceam cu „Zăresc trei prinți călare”. Când se întreba „Și ce-aveți să-i dăruieți?” fetei pețite, noi, prinții, răspundeam: „Un bărbat cu capul spart / Peste mare aruncat / I-ha-eu...”

Dar cea mai bună prietenă a mea, pe care n-o s-o uit niciodată, a fost Ester. M-am mai întâlnit cu ea acum vreo doi ani. Treceam pe Magheru, prin dreptul restaurantului Grădinița, când mă oprește o femeie cât un cal, cu vulpile pe ea grămadă, cu o pălărie cu voaleță vernil și cu un buchețel liliachiu în mână cu mânușă de ață. N-am recunoscut-o la început, dar privind-o mai bine i-am văzut trăsăturile acelea greu de confundat, buzele subțiri și reliefate, nasul acvilin, privirile triumfătoare, leonine, radiind tandre din ochii depărtați, fruntea bombată. Păcat că-și vopsise în negru părul, care altădată i se răsucea în inele ca de liță, roșii ca flacăra, peste spatele pistruiat. Semăna acum puțin cu Barbra Streisand. Am mers la o cafea vis-à-vis de biserica italiană. Ciudat, părea să nu-și mai aducă aminte absolut nimic din acea săptămână despre care vreau să-ți povestesc: îl uitase pe Egor, uitase

fetele (doar de Puia își mai aducea vag aminte), uitase de marele schelet. Când i-am pomenit de *REM* și de Regine a schimbat vorba și-a început să-mi povestească despre apropiata ei plecare în țara neamului ei, limba aceea de pământ de lângă Mediterana. *Vă voi împrăștia printre toate neamurile pământului.* Ne-am pupat la despărțire, i-am dat adresa mea și-am rămas cu o senzație de leșin toată seara. Nu mi-a scris niciodată. Dar în noaptea aceea, după ce răătăcisem ore întregi pe străzile roșii și încețoșate, am avut visul despre care ți-am povestit și apoi mi-a sângerat alunița. Se făcea că o vegheam pe Ester, care murise și zăcea acum pe o masă neagră, într-un sicriu fără capac. Vițe roșii de păr îi atârnav peste marginea sicriului de lemn grosolan. Fața ei era albă și liniștită. Până și pistruii îi păliseră. Ochiul ei verzi priveau țință în tavan. Eu plângeam în hohote, mă copleșise o tristețe sfâșietoare, de parcă tot ce fusese bun pentru mine se dusese și rămăsesem singură în cenușă. O priveam cu ochii plini de lacrimi, când am observat că prietena mea e însărcinată. Sub rochia ei de dantelă albă, pântecul bombat părea străbătut de contracții lente. Copilul este încă viu acolo, mi-am zis, poate chiar se va naște. Și în acel moment burta Esterei se goli brusc și-o formă nedefinită începu să înoate pe sub faldurile rochiei, gata să iasă la lumină. Un colț al rochiei se smuci într-o parte dezvelind până la pulpe picioarele albe și pure, ca de gheață, ale fetei și dând la iveală ghearele lungi, multiarticulate, cu care fința aceea însăngerată băjbăia împrejur. Am rămas împietrită de groază, până când o mână mare și palidă s-a încleștat deodată pe marginea jachetei de la *deux-pièces*-ul șofranu pe care-l purtam. Atunci m-am smuls urlând de lângă sicriu și-am lăsat în mâna finței teribile taiorul sfâșiat. M-am trezit în cearșafurile ude și am aprins lumina...

Dar Ester, în vremea când mergeam la tanti Aura, era o fată vioaie și foarte deșteaptă, care citea tot timpul cărți groase, prăjindu-se la soare în remorca vechiului camion. Cu cât se bronză mai mult, cu-atât se umplea mai tare de pistrui. Avea pistrui pe tot corpul, pe toată pielea ei roșcată, dar mai ales pe umeri, pe spate și sub ochi, în jurul nasului. Uneori vorbea puțin behăit și avea tendința să-și înfunde capul între umeri, dar cusururile astea erau compensate de frumusețea părului auriu-purpuriu care-i venea până la brâu, de privirea verde a ochilor ei înțelept-jucăuși. Ea desena complicatele șotroane în formă de melc, cu pătrățele faste și căsuțe periculoase, pe care, dând cu ciobul și bolborosind repede cuvinte ciudate: „ánkara-nánkara-astarot-țefirah-sabaot-sabaot-sabaot”, trebuia să le parcurgem sărind într-un picior. Vai de cea dintre noi care nimerea

într-un pătrăţel nefast: simţea atunci că o mistuie o flacăra întepită sau că e prinsă într-o crustă de gheaţă. Săraca Garoafa a zbierat o după-masă întreagă prinsă într-o asemenea căsuţă şi bătând cu pumnii în nişte pereţi invizibili. Dar cele care se opreau în căsuţa bună găseau acolo o floare necunoscută sau o fotografie în culori reprezentând apele unui golf plin de iole, sau o păpuşă mică şi delicată de plastic cu păr adevărat.

Îţi dai seama că, faţă de monotonia de-acasă, unde n-aveam nici o prietenă, unde rătăceam singură prin casa aia ca un cavou, drumurile până la tanti Aura şi zilele petrecute acolo mi se păreau nişte evenimente miraculoase. Grădina, camionul, Gigi şi Chombe, Marcel şi fetele, câmpul nesfârşit şi cerul arcuit deasupra, albastru şi plin de o turmă de norişori, făceau ca acele zile să se detaşeze pe fundalul vieţii mele ca nişte perle răzleţe. O dată la o lună, o dată la două luni, timp de câţiva ani, mama îmi spunea dimineaţa că mergem la tanti Aura. Înainte să încep povestea propriu-zisă, înainte să-ţi vorbesc despre alungiţi şi despre jocul nostru şi despre vise, vreau să-ţi mai spun câte ceva despre încă un loc din grădină. Câteodată, când mergeam la tanti Aura, se întâmpla ca fetele să vină mai târziu, Marcel să fie la fotbal, pe stradă, grădina să fie plină de soare şi tăcută. Stăteam o vreme singură în cabina camionului, cu Zizi şi Gigi (o puturoasă ce nu s-a văzut, căscând doar uneori o gură cât o şură), şi când mă plictiseam ceva mă atrăgea spre centrul de oroare al curţii. Mergeam la bucătărie şi luam un cuţit mare, cu tăişul zimţat, din cele pentru tăiat pâine. Astfel înarmată, mergeam la closet. N-aş fi intrat acolo pentru nimic în lume altfel. Nici nu mergeam pentru vreo nevoie, preferam să mă stăpânesc până acasă. Dar cabina aceea minusculă, de scânduri văruite şi acoperită cu carton gudronat, ca o gheretă de paznic, mă fascina în aceeaşi măsură în care mă înspăimânta. Se afla tocmai în fundul curţii, la vreo cincizeci de metri de casă, în capătul unei alei de cărămizi. Profilată în amurg, neagră pe cerul ca purpura, era sinistră. Doar la amiază mă încumetam să intru acolo. Deschideam uşa dând la o parte un ivăr primitiv din lemn şi mă cutremuram de oroare: pe toţi pereţii vegheau păianjeni. Nemişcaţi, graşi, cu corpul sferic şi labelle filiforme, lungi cât degetele mele, păianjeni de toate felurile, de toate culorile putrefacţiei, de la verzui la maroniu şi roşcat... Ştiam că mă fixează cu ochii lor nevăzuţi şi că sunt gata să se arunce toţi deodată asupra mea. În plase învălătucite, dese până la alb lăptos, pândeau alţii, mult mai mari decât cei alergători şi cu labe scurte, musculoase. Într-un cui strâmb şi ruginit erau înfipse pagini rupte dintr-o carte cu figuri geometrice. Gaura neagră

care se căsca în scaunul lustruit mișuna și ea de o viață larvară. Ca un gest de suprem curaj, închideam ușa și puneam cârligul de sârmă. Stăteam în picioare, pândind. Raze galbene de lumină pătrundeau printre scândurile ușii, ivind din penumbră sutele de muște care zbârnâiau rapid în spațiul acela de iad. Dacă intra înăuntru și o viespe, bâzâitul devenea cu adevărat insuportabil, senzația de pericol era supremă. La cea mai mică mișcare pe care-o observam la inamicii mei, mă pierdeam cu firea și începeam să-i hăcuiesc. Izbeam pereții cu cuțitul, retezând picioarele acelea filiforme, care continuau să zvâcnească și căzute pe jos. Păianjenii fugeau șchiopătând, cu mișcări vâluritoare, cei din plase se retrăgeau cu o viteză nebănuită în cuiburile lor de prin colțuri, iar eu, tremurând, îi măcelăream în cruciș și-n curmeziș până nu mai zăream nici unul pe pereți. Abia după aceea dădeam cârligul la o parte și mă năpusteam afară, cu sentimentul obsedant că am făcut un lucru rău și că ei se vor răzbuna. Aceeași imagine îmi revenea tot timpul în minte, mai ales seara, la culcare: când voi stinge lumina, ei se vor năpusti cu toții spre mine, mi se vor încurca în păr, îmi vor alergera peste brațe, vor încerca să-mi intre în nări și în gură, cu picioarele lor păroase, cu cângile lor curbe, cu burțile moi. Mă vor înfășura toată în firele lor alburii și, pe dedesubt, cu zecile de mii, vor începe marele ospăț. Ca să gonesc imaginea asta, strângeam din ochi cât puteam și făceam cu mâinile gesturi de alungare. Dar tot mi se părea că simt pe burtă, pe piept, peste față, goana lor oribilă. Stând cu ochii deschiși în întuneric și pândind încordată orice zgomot, aveam senzația că un păianjen mare și greu stă pe tavan, chiar deasupra feței mele, și că brusc își va da drumul pe un fir scânteietor, cu labele rășchirate. Mă ridicam atunci în capul oaselor și țipam după mama, care venea în fugă din camera cealaltă și aprindea lumina.

De obicei stăteam la mătușa până pe la șapte sau opt seara, când se întuneca. Uneori, dacă mergeam și cu tata și îl găseam acasă și pe unchiul Ștefan (care însă era mai tot timpul „pe teren”, căci era șofer de cursă lungă), plecam și mai târziu, pe la unsprezece noaptea. Ne conduceau cu toții, arătând o bucurie exagerată, însuflețită și de vinul băut, și brusc ne găseam singuri sub stelele galbene, scânteietoare, revărsate peste strada neagră. La ora aceea stelele erau singurele reale, concrete, în întreaga lume. Înșiși părinții mei, între care pășeam obosită, cu capul dat pe spate, erau doar niște umbre, în întunericul absolut, cald, catifelat. Ochii le căpătau mici reflexe lucioase de la stele. Nu se auzea decât lătratul câinilor, de foarte departe. Stăteam mult în stația de tramvai, până îmi aducea aminte să treacă și rabla noastră, după multe

vagoane de serviciu sau tramvaie cu alte numere decât cel așteptat. Tata, care se suia primul, mă trăgea în sus, urca apoi mama și ne așezam pe scaunele incomode. Ne legănam așa un timp nesfârșit până acasă, în zgomotul ritmic al mânerelor de lemn lustruit, izbite în dreapta și-n stânga de plafon, sub lumina chioară a unui bec galben-portocaliu. De obicei adormeam pe scaunul meu și mă trezeam numai când coboram în stația de la Obor. O luam pe jos pe Moșilor și iată-ne acasă, în holul mic și familiar. Trebuia să ne scuturăm acolo de pulberea stelară din păr și de pe umeri. Trebuia apoi să ne ducem la culcare.

... Și tu, *Yvonne de Galais*... Ai tăcut și te-ai răsucit spre măsuță ca să iei un măr. Cât timp ai vorbit, te-ai uitat în gol. Ochii mi s-au obișnuit cu întunericul și-ți pot vedea fața, umărul și brațul stâng ca pe niște pâlpâiri alburii-albastre. Mănânci mărul, te țin după umeri, iar tu te strângi mai mult în mine. Îți simt coastele și șoldul lângă coastele și șoldul meu. Nu spun nici un cuvânt, ca atunci când ieși de la cinematecă și ți se pare de prost-gust să începi să comentezi filmul cu prietenul care te-a însoțit. Pur și simplu îl lași să se sedimenteze, imagine cu imagine, albăstriul fizic al *Pădurii de mesteceni*, griul perlat al *Dueliștilor*, roșul murdar al *Iluminării*, vernilul și sepia și brunul celor *Cinci seri*. Ei, da. Îmi place să te ascult, poeteso. Țin minte cum la ceaiul ăla de la care ne cunoaștem ți-am zis, ca să fac pe nebunul: „Nu cred că există în lume un lucru mai ridicol decât să fii poet.” Iar tu mi-ai răspuns imediat, ca și cum te gândeai de multă vreme la asta: „Ba există: să fii poetesă.” Și prima dată când am fost la tine mi-ai arătat tăieturile tale din reviste, mai ales din *Luceafărul*. Păcat că mi le-ai arătat doar și că nu m-ai lăsat să le citesc. Mi-ai arătat și placheta ta de versuri, publicată la Albatros acum vreo șapte ani. Habar n-am ce fel de poezii scrii, dar pe cuvântul meu că m-ar interesa să le citesc. În privința asta ești însă inflexibilă. Dacă nu voi face de unul singur investigații, nu voi cunoaște niciodată nimic din versurile tale. Mă întrebi dacă m-am plictisit. Nu știu dacă în vocea ta e cochetărie sau chiar îngrijorare. O iau drept cochetărie și-ți răspund brutal: „M-ai plictisit de moarte.” Apoi încep să râd, în timp ce tu cred că doar zâmbești, cu o bucată de măr umflându-ți obrazul dinspre mine. Zi mai departe, fir-ai să fii. Încetul cu încetul amorțeala aceea contrariată, jignită (și... iată: încă iubitoare, de ce naiba să nu recunosc?) pe care mi-o lăsase propria mea poveste cu bulldogița — cred că o să mă hotărâsc la numele ăsta, îmi place mai mult decât Bloody Mary și i se și potrivește mai bine, parcă o și vezi: o bulldogiță — începe să-mi treacă

și încep să sper că mâine mă voi gândi mai mult la *REM*, orice o fi asta, decât la acel Popeye de doi bani. Ei pronunță Păpai, ținându-se, cred, de nas. O cam luasem razna, în orice caz, în ultima vreme, în privința asta. Când se spunea ceva la televizor despre flota românească, acei băieți minunați care duc pavilionul țării pe cele mai îndepărtate meridiane, după imaginea legănătoare a unui bompres care taie valurile și-a unei ancore care se lasă, mă așteptam ca secvența să se întrerupă brusc și să apară în prim-plan, interviuat despre tone de minereu și cu gândul la cei dragi de acasă, tocmai matrozul cu pricina. În locul lui apăreau însă bătrâni căpitani de navă cu figuri de contabili, ceea ce-mi mai rărea bătaile inimii. Ce păcat, ce păcat că nu pot, oricine ai fi, oricâte *REM*-uri ai fi văzut, oricât de inteligentă și sensibilă ești, nu pot, Nana, să rămân cu tine. Câțiva centimetri, câțiva ani, câteva mii de lei în plus, câteva cărți citite în plus, mă rog, lucruri de felul ăsta despart oamenii. Încerc să te trag și mai aproape de mine, atât cât se poate. Dar pielea noastră, care lucește ușor zgrunțuroasă în întuneric (da, *mon amour, Hiroshima*), respinge apropierea. Tu nu mai ai nimic de femeie în tine. Tu ești o hartă. Harta unei insule de smarald, ieșită din ocean. Am urmat cu degetul de-a lungul ei urcușul abrupt al falezei, cărarea care despică iarba plină de flori și-am ajuns la pădurea înmugurită. Pe jos, oriunde te uiți, prin crâng, nu vezi decât flori ofilite de portocal. Fiecare creangă din boschetele încâlcite are sute de țepi otrăviți. Printre ei, fructe de pădure, boabe roșii și mov cu coajă extrem de fină, se ghemuiesc pe ramuri, ciugulite de păsări mărunte și fistichii. Noroc că eu sunt numai duh, numai psihic, fiindcă pe-aici carnea nu poate trece. Chiar și psihicul iese de aici, dacă mai are puterea să iasă, plin de o rouă neagră, a nostalgiei. Ieșind din încâlceala înmiresmată, vezi gresii tăioase, drum sterp care te-ndreaptă spre o stâncă. La poalele ei — o gură de peșteră.

Ai ros mărul până la cotor. Te ridici și pui rămășițele, delicat, în scrumieră. Aerul din cameră e rece ca gheața, așa că imediat, dârdâind, îți tragi brațele goale sub plapumă...

În acea vară, cum îți spuneam, se ivise pe cer cometa. Nu mă mai dezlipeam de geamul luminatorului, o priveam până nu mai eram în stare s-o văd, îi urmăream cele șase cozi răsfrate spre răsărit. Pe la sfârșitul lui iunie, mama s-a îmbolnăvit foarte grav, ulcer duodenal perforat, și-au luat-o noaptea cu salvarea. Țin minte cum țipa și cum se sucea și se răsucea pe targă. Mi se părea ciudat și indecent ca o femeie în toată firea să plângă așa de durere, ca un copil. Și tot patul acela murdar de sânge... Două-trei zile am mai rătăcit prin casă, într-o stare

de năuceală și reverie flămândă, căci tata, mereu pe la spital, nu era în stare să se ocupe de mine, dar într-o dimineață foarte rece am plecat amândoi (și cu Zizi trei) la tanti Aura. De data asta mătușa ne aștepta, fusese la spital unde mama, încă între viață și moarte după operație, apucase totuși s-o roage să mă țină o vreme la dumneaei. Așa că tata ducea într-o sacoșă tot felul de schimburi de-ale mele, împăturite în grabă, ca vai de lume. La Rond am schimbat tramvaiul luând între timp o cutie plată de mentine și încă una de bomboane Vinga, pentru văru-meu, și pe la zece am ajuns la tanti Aura. Nu știu ce se întâmplase de nu prea ne mai duseserăm pe-acolo în ultimul timp. De fapt, ultima oară fusesem toamna trecută, înainte să înceapă școala. Aveam acum aproape doisprezece ani și când am ieșit în curte, de mână cu Marcelino, care mă chinuia îngrozitor povestindu-mi a zecea oară filmul *Mongolii*, lucrurile mi s-au părut schimbate. Altă lumină, altă substanță părea că le învelește. Cu Gigi după gât, ca o vulpe vie, am apăsas din nou clanța ca de ușă obișnuită a camionului. În cabină persista același miros intim, plin de voluptate, dar volanul era spart, lipsea din el o bucată de vreo zece centimetri, iar de sub pielea banchetei, sfâșiată în mai multe locuri, buretele fusese smuls. Un gemuleț lateral se spărsese și lumea aceea minusculă nu se mai închidea cum trebuie asupra ei. Am intrat din nou în casă și m-am afundat în coaserea unui altul a unor petice de pânză colorată. Goală, diformă, Zizi zăcea lângă mine cu fața în jos.

Venirea fetelor, după care fugise între timp Marcel, mi-a dat altă senzație: ciudată, dureroasă, imposibil de înțeles. Parcă hibernasem o vreme și-acum mă trezisem într-o lume diferită de cea în care adormisem. Și ce mă încurca cel mai tare era că diferențele nu erau radicale, ci de nuanță, și tocmai nuanțele astea nu le puteam descurca, se confundau și se învâртеbeau în mintea mea. Nu mi-ar fi fost deloc ușor să spun prin ce diferea, să zicem, toanta de Garoafa de cea dinainte, în afară de faptul că începuse să fumeze. Greșosul damf de tabac prost să mi-o fi înstrăinat atât? Gemenele se înălțaseră binisor și te făceau să râzi de plăcere văzându-le zâmbetul simultan, pe jumătate tâmpit, pe jumătate ironic, luminat însă până la frumusețe de dinții albi și de ochii mari, cafenii. Puia, tot cu umbra ei hipotiroidiană după ea, mă lăsa acum rece, în ciuda focurilor curcubeene care se aprindeau din tot ce era pe ea, agrafe cu bucățele de sticlă mov, cercei de aur cu smaralde, cruciuliță cu strasuri la gât. În schimb când, târziu, a apărut și Ester, pe-o bicicletă mică, roșu-strălucitoare, de damă, cum abia apăruseră pe atunci, am simțit o durere în piept și, în loc să fug și s-o

îmbrățișez, cum făceam înainte și cum simțeam nevoia, m-am purtat cu ea distant, cumva neglijent. Nu eram în stare să fac altfel, ceva în mine mă împiedica să fiu naturală, și asta mă întrista. Și ea părea să mă evite, era poate la fel de stânjenită ca și mine, totuși ochii noștri se căutau și, întâlnindu-se, se întorceau repede în altă parte. Eu și gemenele eram singurele care mai veniseră cu păpuși. Păpușile lor se numeau tot Ada și Carmina, dar Ada cea de cârpă era a Carminei și Carmina cea împopoțonată era a Adei. Erau păpuși mari, aproape cât stăpânele lor. Garoafa făcuse niște ochi lunguroși, ceva între o maimuță și Marilyn Monroe, și scuipa pe jos cu blazare. Anul trecut o mai cărase până aici pe hidoasa de Florina, păpușa ei cu ochii scoși, dar acum ne privea cu dispreț. Puia nu se jucase niciodată cu așa ceva, iar Balena, care avusese o negresă, o uitase pesemne pe undeva. Așa că Zizi se cam plictisea între noi. Strânse în remorca mașinii, vorbeam despre filme și despre rochii, fiecare lăudându-se cât putea. Ne amuza că Grasei îi crescuseră niște sâni ca de femeie mare. Știam că și nouă aveau să ne crească mai târziu, dar așa, să vedem asta la cineva de seama noastră, mai ales la Balena, era uimitor și cam ridicol. Pentru că fetele se apucaseră să vorbească prostii, scăzând vocea și chicotind, i-am astupat urechile lui Zizi. Începuse să ne preocupe și pe noi veșnica problemă a nașterii copiilor. În linii mari știam cum se întâmplă asta, unele dintre noi ne văzuserăm mamele gravide, dar detaliile ne scăpau cu totul. Știam că, fete fiind, trebuia odată să aducem și noi pe lume bebelușii noștri și nu ne puteam imagina cum o s-o scoatem la capăt. Conveneam până la urmă că o să trebuiască să ne taie burta și începuserăm de pe acum să ne plângem soarta. Ne luam seama însă și treceam la discuții mai copilărești, chiar cam voit copilărești, pentru că nimic nu ne plăcea mai mult decât să ne alintăm ca niște mâțe.

Pe seară, după ce fetele s-au dus, străbătând aerul vinețiu, plin de zmeie, pe la casele lor, am privit înspre câmpul care începea să se înroșească de amurg și i-am văzut venind. Erau două siluete incredibil de lungi și de subțiri. Păreau, de departe, niște oameni pe catalige sau niște stafii fragile și lugubre. Parcă se născuseră din ceața de pe câmp, care se îndesea neconținut în contururile lor, dându-le, când s-au mai apropiat, o brumă de realitate. Ajunși în capătul străzii, i-am văzut bine: era o femeie destul de în vârstă, ținută de braț de un tânăr sprijinit în baston. Înălțimea lor era indiscutabil monstruoasă. Nu puteau avea mai puțin de doi metri și douăzeci fiecare. Dar erau nemaipomenit de friabili, păreau la orice mișcare gata să se dărâme ca niște castele din cărți de joc. Oasele lor probabil că erau subțiri ca bețele de chibrit, iar

peste oase aveau doar piele, pe care fluturau lent haine prea scurte. Fiecare pală de vânt le ștergea contururile. Fețele lor, pierdute parcă în nori, erau identice, bolnave, albastrii. Femeia avea părul vopsit într-un mov bătrânesc, iar tânărul, fiul ei probabil, era blond-alburiu. Era și mai subțire decât maică-sa și șchiopăta de un picior. Gambele și coapsele lui trebuie să fi fost lungi, tari și subțiri ca picioarele langustelor și la fel de lente. Era din ce în ce mai evident că se îndreptau spre poarta casei noastre, lângă stâlpul căreia mă ghemuisem, uimită. Erau mai înalți decât toate gardurile. Când au ajuns lângă mine, mi-am dat seama că le veneam exact până la brâu. Am fugit înăuntru, cu groază, căci cei doi se opriseră în fața porții și priveau pe deasupra ei. Chombe lătra înecându-se și chelălăind. Am intrat în casă și m-am aruncat în brațele lui tanti Aura, care s-a dus să deschidă. Eu am fugit în camera mea, unde aveam să dorm întreaga săptămână, și care era despărțită de sufragerie printr-o ușă cu glasvand. În penumbra din cameră, mi-am lipit urechea de geamul rece și îngust al ușii, cu flori și arabescuri în relief, de parcă ar fi fost înghețat. Tanti Aura îi poftise în cameră pe alungiți (cum aveam să aflu că îi numeau vecinii și cum aveam să le spun și eu) și conversa cu ei țipând și întrerupându-i veselă, cum îi era obiceiul. Politețea pentru ea consta probabil într-o exteriorizare extremă a sentimentelor pe care celălalt își poate închipui că le ai pentru el. Mătușa era genul celor care te îndoapă la masă până la refuz, insinuând că „nu-ți place mâncarea ei” dacă nu mai vrei încă o porție și amenințându-te că „se supără”. Genul care nu te lasă să pleci din casa ei decât în urma unor târguieli penibile, după reîntoarceri repetate din hol. În acest timp, cu ochi vioi și curioși ca de veveriță, te răsucea de pe-o față pe alta și nu se lăsa până nu afla de la tine și ce n-ai fi visat să-i spui vreodată. Femeia cea nesfârșită croncănea și ea câte ceva din când în când, pe un ton stins. Am înțeles că veniseră la tanti Aura ca să facă ultima probă unei rochii pe care mătușa, croitoreasă la domiciliu, i-o terminase femeii cu părul mov. Când îmi simțeam o ureche prea rece, mă întorceam și-o lipeam pe cealaltă de geam. Știam că în partea cealaltă, spre sufragerie, gemulețul are perdea de pânză mată, creață, așa că nu puteam fi văzută. După un timp, conversația a încetat și-a început să se audă, intermitent, zgomotul mașinii de cusut. M-am trântit atunci pe pat și m-am apucat să citesc din *Comandantul Cetății-de-zăpadă*. Aerul se înroșise bine în cameră când, ridicându-mi ochii de pe cartea cu file roz, am izbucnit într-un urlat: tânărul alungit deschisese încetișor ușa și-acum înainta ca un somnambul înspre mine. Creștetul îi atingeă tavanul, iar pe fața ușor asimetrică, spălăcită, cutată,

se lățea un fel de răs, ca o tăietură de operație. Ochii îi avea largi și incolori, mărginiți cu negru de parcă ar fi fost rimelați. Când m-a văzut țipând, ghemuită în colțul patului, s-a oprit și a vrut să se întoarcă. Dar s-a lovit de tanti Aura, care venise în fugă și care pe lângă el părea o fetiță de șapte ani. Dânsa, după ce m-a liniștit, ne-a făcut cunoștință. Ciudat, după vreo zece minute de conversație tânărul nu mi s-a mai părut atât de monstruos sau, mai bine zis, monstruozitatea lui a început să mi se pară benignă și demnă de atenție ca aceea a unei cămile de la Grădina Zoologică. Trebuise să vină în camera mea pentru că dincolo maică-sa proba rochia. Nu era chiar atât de tânăr, avea douăzeci de ani, și-l chema Egor. Văzută de foarte aproape, în aerul purpuriu al camerei, fața lui sclipea de mulțimea firelor de păr blond din barba nerasă de câteva zile. Avea fălcile tragic ieșite în afară, nasul mare și drept, cu cartilaje vizibile, verzui, sub pielea uscată, ochi palizi. S-a arătat de la început prietenos față de mine, cum rămăsesem singuri în odaie. Se vede că era obișnuit să sperie în primul moment, dar că știa apoi să se facă măcar suportabil. Stătea pe un scaun în fața mea, ca o insectă mare și ușoară, legănându-se încet înainte și înapoi. Îmi povestea cu voce scăzută că locuiește cu mama lui în foișorul din mijlocul câmpului, cel pe care-l văzusem din cireșul amar. Când, deschizând prima dată gura, i-am spus că știu clădirea, s-a însuflețit de parcă i-aș fi făcut un dar frumos. Și fără nici o introducere, s-a apucat să-mi spună o poveste ciudată: „Ai mei sunt gruzini de origine, îmi spuse. Străbunicul meu a venit în Valahia pe vremea lui Hangerliu, un domnitor cam într-o ureche. Făcea negoț de atlazuri la Giurgiu. Când îngheța Dunărea, de se făcea ca o coajă de fistic prin care se vedeau la fund somnii și crăpcenii, trecea dincolo cu tot agarlâcul și întindea tarabă într-un vechi caic aurit, eșuat de multă vreme la mal. Lua ochii turcilor, sârbilor, arbănașilor, bulgarilor și câte vreunui bugecean rătăcit cu apele pânzăriilor grele și prețioase. Cumpărau de la el până și viniticii și solii frânci, care, slavă Domnului, aveau și ei mătășurile lor brodate cu destul meșteșug. Se zice în familia noastră că pe acest strămoș l-ar fi tăiat însuși pașa de Giurgiu cu jungherul său, după crunta mazilire a Hangerliului, care apucase să trimită prin negustorul de pânzeturi carte la unchiul său din Tesalonic, rugându-l pentru două sute cincizeci de pungi cu bani, ca să dea haraci turcului venit cu ferman, să-și scape capul. Străbunicul și-a trimis întâi familia la loc sigur, în Silistra, unde mai avea neamuri, iar apoi, doar cu un vâtaf care-i era mai credincios, au luat-o noaptea pe gheața Dunării, cu copitele cailor învelite în câlți. Din negură au ieșit deodată acângiii cu iataganele trase și i-au prins lângă rădiile de la mal.

Cincizeci de ani urmașii lui au rătăcit prin Bulgaria și Banatul sârbesc, au trecut la nemți făcând comerț, din câte știi, cu obiecte de sticlă. Mama, sora mea și cu mine ne tragem dintr-un nepot al negustorului, care, ajuns la Adriatica, s-a îmbarcat pe o corabie venețiană care pleca spre Maroc, unde ducea cleștaruri și de unde se întorcea încărcată cu scorțișoară. Acolo, pe coasta berberilor, și mai jos, până în Gana, de unde venea fildeşul gălbui, bănuia o muscă străvezie ca sticla, cu aripi albastre, și care mușca rău. De la înțepătura acestei muște, marinarii începeau să le crească oasele, să li se mărească palmele și tălpile, să li se lungească nasul și urechile. De-atunci, tot neamul nostru a rămas așa, cu oase subțiri și care se frâng și la suflarea vântului. Dar tot de la musca asta noi am căpătat un dar, un dar neprețuit, despre care poate o să-ți spun câte ceva mai târziu. Marinarul, nepotul negustorului de atlazuri, atins de boala oaselor, s-a călugărit la vârsta de cincizeci și opt de ani și-a murit prin 1850 într-o mănăstire din insula Samos, insulă guvernată pe atunci de beiful Ion Ghica. Cei patru fii ai marinarului au fost palicari destul de vestiți. Cel mai mare a fost Macri Iani, care s-a predat de bunăvoie prințului Ghica, fiind printre cei mai cunoscuți dintre cei șase sute de pirați care jefuiau Arhipelagul, de la Leros la Smirna. Macri Iani a murit de oftică în închisoare. Cuprins de *rigor mortis*, măsura, se zice, doi metri și optzeci de centimetri lungime. Gemenii mijlocii, grecizați și ei sub numele de Spiru și Zotalis, au deschis o locantă în Cipru. Îmbogățindu-se din cine știe ce daraveri dubioase, au început să se certe și, în 1880, Zotalis l-a înjunghiat pe Spiru, i-a luat nevasta și averile, a schimbat marfa pe aur și juvaeruri și-a fugit la America. Inși peste măsură de lungi și de fragili trebuie să se mai preumbe și azi prin Vestul mijlociu, de unde, la sfârșitul secolului, se primiseră ultimele vești. Cu aceste ramuri practic am rupt orice legătură. Noi ne tragem direct din fiul cel mai mic al marinarului, care s-a întors la Giurgiu, pe unde mâncase străbunicu-său pește, mai mult de nevoie decât de voie. '77 îl prinsese în Bosnia, unde ținea o băcănie într-o comună de ciribiri. Băcănia i-a fost rechiziționată, iar Marcos s-a văzut bucătar de campanie în reduta Griviței, chiar sub focul rușilor și românilor. Un obuz i-a lovit cazanele și s-a văzut prizonier la români, cu un picior tăiat la lazaretul din Giurgiu. Refăcut după șase luni de agonie, cu patru schije în plămânul drept, Marcos nu s-a mai întors peste Dunăre, ci s-a pus pe treabă în Regatul României, urnind o cârciumă la Chirnogi, lângă Oltenița. Locul era bun, așa că deverul i-a crescut și firma "La Șchiopu,, a rămas așa de renumită, încât până prin 1937 mai era o berărie în Oltenița numită identic, fără să mai aibă vreo

legătură cu Marcos, de mult oale și ulcele. Când s-a chivernisit bine, Marcos a lăsat crâșma în grija unui nepot dinspre nevastă (o româncă bălaie al cărei dagherotip ne-a rămas) și, în ciuda piciorului de lemn, a devenit un arendaș cât se poate de afurisit, dar și harnic. Cel mai mult a arendat unsprezece moșii deodată, pe care le dădea și altora în subarendă. A murit în '906, iar fiii săi, intrați deja ca roșiori în armată, au ajuns ofițeri și-au luptat în primul război. Mai bine zis doar unul, Dumitru, a apucat să lupte, iar Mihai a murit de febră tifoidă înainte să ajungă în prima linie. Dumitru este bunicul nostru. La vârsta de nouăsprezece ani, de la care a încetat să mai crească, avea înălțimea de doi metri și patruzeci și opt de centimetri, fiind cel mai înalt bărbat de la noi. După terminarea războiului, stabilit la București, s-a apucat de jocul de cărți, de chefuri cu șampanie și cu franțuzoaice din cele care-și puneau tariful pe ușa hotelurilor de lux unde trăgeau, încât în câteva luni a făcut praf tot ce rămăsese de la Marcos. A răătăcit încă o vreme prin cârciumi, tot mai ponosit și mai abrutizat, până a dispărut din oraș și din amintirea tuturor. S-a întors în 1923, cu circul Vittorio, unul dintre cele trei mari circuri ambulante care străbăteau pe-atunci țara. Sidoli, cel mai mare, se distingea prin cortul său uriaș, din fâșii de mătase albe și azurii, în vârfuri cu stegulețe ca frunza de lămâie. Era apoi Le Magnifique, al fraților Borzoff, cu celebrii funambuli și cu contorsionista Tudorița, în stare să apuce cu dinții un trandafir așezat la călcâiele ei doar lăsându-se pe spate. Animale fioroase sau doar ciudate aveau amândouă aceste mari circuri, dar singurul circ din emisfera boreală care se putea lăuda cu o pereche superbă de siruși rămânea circul Vittorio, a cărui cupolă de ambră scânteietoare se ridica din timp în timp și la marginea Bucureștiului. Bunicul meu se produse deci chiar de la primul spectacol al circului, întors dintr-un turneu în Polonia și Lituania. Era prezentat drept cel mai înalt om din lume și apărea pe scenă, grav și tăcut, într-o mantie amplă de cașmir siniliu. Era înconjurat de pitici hidoși, cu picioarele strâmbe și capete cât banița, care jonglau cu portocale și făceau tumbe în nisipul plin de bălegar. Senzație făcea Dumitru (botezat acum Signor Firelli) când, în răpăitul tobelor, azvârlea cu un gest larg pelerina. Rămânea doar într-un fel de șort minuscul, slab ca un fachir și incredibil de lung, însă tatuat de la gât până-n tălpi cu cele mai stranii imagini pe care le-ai putea vedea în vise. Cernelurile și prafurile colorate înfipte în piele, înțepătură cu înțepătură, făcuseră din el o cronică vie a lumii cu tot ce-a fost, este și va fi. Tatuajele sale păreau să circule pe sub piele, să-și amestece contururile: la o reprezentăție, privindu-l cu binoclul, vedeai desenată

cu cerneală sângerie o ploaie de stele pe umărul drept; la spectacolul următor o regăseai pe pânțele, dar cu cerneală verde. Papagalul cu diamant în frunte, care cu aripile întinse îi împodobise astăzi omoplații, mâine îl vedeai suind spre gât și bărbie, iar poimâine plutea, fantomatic, deasupra capului lui Signor Firelli, pentru ca apoi să se destrame ca un abur ușor. Bunica mea a fost o finlandeză tânără, angajată la circ ca bucătăreasă. Curând însă, ea își descoperi, dormind noapte de noapte în paiele cailor de manej cu Dumitru, darul de-a ghici viitorul după schimbările din desenele încâlcite de pe pielea lui. Într-o seară de august, când sub cortul cercului Vittorio se îngrămădiseră spectatori mai mulți ca oricând, pe pielea bunicului apărură, în mijlocul unei jungle de tatuaje frenetice, trei litere, bătute parcă în safire: *REM*. Pe tot pieptul, ca o prevestire. Soile, bunică-mea, care-o născuse deja pe mama în 1921 și o lăsase la Chirnogi, la văduva lui Marcos, urmărind cu degetul conturul fermecat al celor trei litere, începu să râdă și să plângă, să țipe și să se tăvălească prin praful arenei, până ce, proptindu-se în ceafă și în călcâie, își arcui spinarea atât de dramatic, încât ar fi invidiat-o și Tudorița de la Le Magnifique. Anul acela a fost și anul falimentului pentru Don Vittorio Carrá, proprietarul cercului. Soile a murit la mânăstirea Dudu cu diagnostic de demență isterică, iar Dumitru și-a încheiat și el cariera de saltimbanc după câteva luni, când, producându-se într-o iarnă la Brăila, în mare spectacol mare, între mai mulți scuipători de foc, înghițitori de săbii și forțoși în piei de leopard, incinși cu lanțuri, a fost sfâșiat în plin spectacol de perechea de siruși, care se aruncase brusc asupra lui. Animalele fabuloase, cu bot și coadă de balaur, labe de leu și aripioare de liliac, văzuseră, se pare, în tatuajele mereu schimbătoare de pe pielea gălbuie a bunicului meu ceva care le stârnise ferocitatea. Am pe undeva, pe-acasă, o mapă plină cu tăieturi din ziare care-l prezentau pe "Signor Firelli, cel mai înalt om din lume". O poză îl înfățișează dând mâna cu Gogea Mitu, care pe lângă el pare aproape un pigmeu. Cred că au organizat și un meci de box împreună, care însă nu s-a mai ținut. De la acest om ciudat, mama a moștenit două lucruri neașteptate: o cronică de familie (pe care ți-am expus-o pe scurt până acum) și o colecție de timbre. Cronica lui Dumitru merge, de fapt, mult mai adânc în trecut decât povestea mea. Ea începe cu niște întâmplări cam nelămurite, care s-ar fi petrecut într-o mânăstire tibetană prin secolul al treisprezecelea. De acolo ar fi plecat un novice, ai cărui urmași au străbătut Cașmirul, au făcut negoț la Buhara și Tașkent, au coborât în Iran pe drumul covoarelor, au ajuns în Gruzia, unde-au rămas aproape nouăzeci de ani și de unde a plecat negustorul din vremea lui

Hangerliu... Vezi, e ca și cum tot neamul meu ar fi un fel de deget care merge încet, șovăind, de-a lungul unui drum pe hartă, căutând ceva, un lucru despre care știe că există, fără ca această știință să fie transmisă altfel decât, poate, prin sânge. Până la mama, care a descoperit *REM*-ul, ei nici măcar n-au fost conștienți de căutarea lor. Și-au trăit pur și simplu viețile, care instinctiv îi mâneau spre Apus. Mama s-a măritat foarte devreme, în 1936, când avea cincisprezece ani și numai un metru și nouăzeci. Tata era de pe atunci cu un cap mai mic decât mama și probabil că a luat-o mai mult pentru colecția ei de timbre, care cred că valorează enorm. Nici nu-l țin bine minte, îl chema Augustin Bach, era sas de lângă Brașov și colecționa și el, cu înfrigurare, timbre. Așa arată amintirile mele din copilărie: doi nebuni răsfoind, răsfoind și iar răsfoind pagini negre de album, în care se înșirau pătrățele colorate de hârtie. Soră-mea s-a născut în '37, iar eu abia în '40. Din cauza bombardamentelor am stat la țară până în '45, când a murit și tata de difterie, la spitalul unde fusese infirmier. Întorcându-ne de la țară, din comuna Dudești, unde stătuserăm la o cunoștință de-a mamei, mama în doliu, eu și soră-mea frânți de oboseală, înghesuiți în fundul unei căruțe, am trecut pe lângă magazia pe care poate ai văzut-o, cea de lângă foișorul nostru, construit, firește, mai târziu. Era pur și simplu o magazie aflată, Dumnezeu știe de ce, în plin câmp. Când a văzut-o, mamei i s-a făcut rău. Am oprit căruța și ea a coborât, a dat ocol de mai multe ori magaziei, a atins-o sfios cu vârful degetelor, a încercat cu infinită delicatețe lacătul grosolan de la ușă și în cele din urmă s-a lăsat în genunchi pe brazdele noroioase, ca în fața unui templu. Abia a putut s-o urnească de-acolo țăranul care mâna căruța. Noi, copiii, ne speriaserăm și plângeam în hohote. Chiar a doua zi, mama s-a hotărât: a vândut din colecția ei un singur timbru, cu prețul căruia a construit foișorul. Construcția s-a încheiat în '47, când ne-am și mutat aici. Sora mea a stat cu noi până acum patru ani, când s-a măritat cu un tâmplar. Are și un băiețel de vreo trei anișori, foarte precoce. De atunci, eu și mama locuim singuri, vânzând din când în când câte o marcă poștală cu care ne acoperim cheltuielile.

Abia când Egor a tăcut și-au urmat câteva secunde de liniște țiuitoare, mi-am dat seama că-l ascultasem cu gura căscată și nu observasem că în cameră era atât de întuneric încât mai vedeam numai suprafețele lucioase: buza alburie a unui pahar de pe masă, ochii purpurii ai alungitului, colțurile rotunjite ale sobei. Fâșia de geam mat a ușii se luminează brusc într-un galben murdar: tanti Aura aprinsese dincolo lumina. Acum ne striga cu vocea ei pătrunzătoare, graseiată: trebuia s-o

admirăm pe „doamna Bach” gătită într-o fantastică rochie albastră cu model imprimat: crenguțe de cireș înflorit. Eram pitică pe lângă sperietoarele cu gesturi lente care umpleau sufrageria. La plecare, i-am condus pe sub cerul înstelat, prin țârâitul de greieri, până la poartă, de unde doamna Bach a luat-o puțin înainte, iar Egor s-a aplecat adânc asupra mea și mi-a murmurat invitația de a-l vizita a doua zi după-amiază la foișor. „Tu știi să asculți, îmi spuse. Dar depinde dacă știi să visezi.” Și-mi așeză în palmă un mic obiect rece și bine șlefuit. „Pune-o sub pernă și spune-mi mâine ce ai visat azi-noapte.” Se îndepărtă apoi spre capătul străzii, unde cerul se albăstrea și cometa, păianjen extatic, își răsfira cozile printre stele. Am intrat în casă și-am privit obiectul dat de Egor. Era o scoică în formă de evantai japonez, cu sideful trandafiriu, în mai multe ape suprapuse. Fața exterioară era striată și mai închisă la culoare, iar interiorul, neted și alunecos, era alb ca o burtă de pește. Acolo, în interiorul concav, cineva zgâriase cu un vârf ascuțit un desen: un cerc deschis, având în interior sute de cărări încrucișate, ca niște intestine. Până la culcare mi-am mai pierdut timpul pe lângă tanti Aura, care strângea scamele răspândite prin toată casa. Marcel se întorsese de la joacă murdar ca un purcel și n-o încasase numai pentru că eram și eu de față. După masă am luat câte o mentină, disc de ciocolată cu miezul alb, pufos și cu gust de izmă, iar apoi mătușa mi-a făcut patul. Am pus scoica sub pernă și-am adormit. Abia dimineață mi-am adus aminte de biata Zizi, de care uitasem pentru prima oară de când o aveam și care dormise pe parchet, sub masă.

Am visat în acea noapte o pădure. O pădure verde-aurie, în care aerul de după ploaie scânteia ca soarele. O pădure de dimineață, încărcată de rouă, plină de musculițe aurii, fremătând din miliarde de frunze transparente. Umblam prin acea pădure mirosind a lemn roșcat, a tanin, a putregai, printre trunchiurile tinere și lungi, suple, arcuite spre soare într-o unică mișcare, tije de smarald și aur, totuși atât de vii! Prin bolțile largi ale crengilor se deschideau ochiuri de cer albastru. Parcă de-acolo veneau fluierăturile păsărilor care aboleau liniștea... Pe sutele de cărări care străbăteau codrul fără limite se strecurau arici și fulgerau nevăstuici. În luminișuri, urzicile și clopoțeiii violeți și rodul-pământului erau umbrare pentru forfota haotică a vacilor Domnului. Pădurea mi se părea mie, o fetiță răătăcită pe cărări, singura realitate posibilă. Nu-mi mai aminteam de nimic altceva. Și nici nu simțeam că rătăcesc. Încântată de culorile fluturilor, de gustul zmeurei cu care mă mânjisem toată pe la gură, mergeam voioasă, sărind într-un picior, lăsându-mă pe burtă ca să sorb apa ușoară a vreunui izvor cristalin. Acea era lumea

mea, din care n-aș fi vrut să ies niciodată. Sub o frunză murdară de noroi am găsit un melc cu cochilia spartă. Între doi copaci își întinsese plasa plină de boabe de apă un păianjen cu cruce. O cracă uscată mi-a zgâriat brațul gol. Nu căutam ieșirea, cărările nu erau drumuri spre ceva, spre altceva, ci bucuria pură de-a umbla prin Minune.

La opt dimineața, Garoafa mă striga de la poarta noastră cu vocea ei guturală. Mi-am băut laptele și-am ieșit în curte. Nu stăteam deloc bine cu conștiința din cauza sărmanei Zizi, pe care acum, în compensație, o îmbrăcasem cu cele mai frumoase schimburi ale ei. Dar, stând de vorbă cu fetele, care până la nouă s-au înființat toate, iar am uitat de ea. Le-am spus de Egor și de poveștile lui, la care, în mod neașteptat, ele au părut ofensate și-au bâiguit din vârful buzelor: „Mai dă-l încolo de lungan tâmpit” — sau cam așa ceva. Dar, cum eram foarte însuflețită, mi-au spus până la urmă că fiecareia în parte îi povestise, tot așa, de prima dată când le văzuse, toată aiureala cu strămoșii lui și cu magazia aia veche în care s-ar afla cine știe ce trăsnaie. „Micul John”, cum îi ziceau ele, le dăduse pe rând, la toate, scoica zgâriată, și fiecare dormise o noapte cu ea sub pernă. Dar nu visaseră ce ar fi trebuit, iar alungitul le privise a doua zi cu dispreț. „Niște nebuni, și el și maică-sa.” Ascultându-le, am început și eu să mă tem că el mă va disprețui: visasem oare visul adevărat? Nu-l voi dezamăgi pe tânărul uriaș și fragil, care la despărțire, la poartă, mă privise cu atâta dureroasă speranță? Oricum, până atunci nu mai avusesem un vis atât de viu, atât de real. Ne-am apucat să facem desene cu cretă colorată. Fetele îl desenau pe Egor în forme cât mai caricaturale: ba lovindu-se cu capul de cornul lunii zâmbitoare, ba apucând, cu o mână nesfârșită, verde ca fierea sau stacojie, o stea cu multe colțuri. Eu însă am desenat cu cretă roz scoica pe care mi-o dăduse Egor. Ne-am plictisit repede de desenat și deodată ne-am hotărât (nu mai știu cine a fost cu propunerea) să ne jucăm de-a Reginele. Jocul nu era greu: fiecare din noi trebuia să fie regină timp de o zi. Pentru că eram șapte, jocul avea să dureze șapte zile. În fiecare zi, regina respectivă avea să primească o culoare, un obiect, o floare și un loc de joacă. Cu ele, ea trebuia să improvizeze un spectacol, un joc frumos, la care celelalte aveau să participe ca supuse. Cea mai entuziastă era Ester, care se roșise atât de tare la față de plăcere, încât pistriuii aproape că-i dispăruseră. Sigur, așa n-aveam să ne plictisim nici o clipă întreaga săptămână. Ester a propus să tragem la sorți. Ne-am apucat pe loc să ștergem cu o cârpă udă desenele de pe asfalt și să tragem cercurile celor șapte zile. Cel mai larg l-am tras cu cretă violetă, în interiorul lui am

desenat altul cu cretă indigo, următorul era albastru, următorul verde, apoi galben și oranj, iar în centru rămânea un cerc de diametrul unei mingi, pe care l-am hașurat cu cretă roșie. După această ispravă, fetele s-au împrăștiat pe la casele lor ca să aducă flori și obiecte. Am rămas în fața cercurilor, ghemuită, cu mâinile pline de cretă, cu Chombe respirându-mi în nas. Mă simțeam foarte tristă, încă de când sosisem ieri aici, nu știu ce-aveam: casa de cărămidă, curtea bine îngrijită, cu straturi de arpagic, cu spaliere de roșii, camionul albastru care se prăjea la soare cu veșnica Gigi căscând pe capotă, totul mi se părea luminat de un soare negru, visceral, dureros ca un lucru pe care simți că nu-l vei mai avea niciodată. Priveam cireșul amar, ridicându-se peste toți ceilalți pomi plini de clei din curte, și mă săgeta amintirea foișorului și-a serii trecute, când Egor se balansa înaintea mea ca o cobră hipnotică. Ieșeam la poartă și priveam în josul străzilor: cozile zmeiilor agățate de sârmele de telegraf fluturau singuratic în aerul galben și câte o turturică oprită pe stâlp le privea cu un singur ochi. O așteptam pe Ester, mă întrebam ce rol o să-i dau când voi fi regină, dar mai ales mă gândeam cât de bine o să-i stea ei pe tron, în mână cu floarea care îi va cădea la sorți. Aș fi vrut ca această floare să fi fost un trandafir roșu, și chiar m-am hotărât să propun trandafirul: poate va nimeri tocmai la ea. Am intrat în casă și m-am apucat să meșteresc o coroniță din hârtie aurie. Tanti Aura, aflând de jocul nostru, mi-a mai adus în cameră fâșii de plușuri multicolore, zdrențe de atlas și crêpe-de-chine. În plus, câteva coli de hârtie lucioasă, colorată, din care vărul meu mai decupa mere, pere, morcovi și castraveți pentru lucru manual, la grădiniță. Au intrat și fetele și curând camera s-a umplut de o lume truditoare. Decupam toate lanțuri de hârtie colorată, făceam coliere, dantele și brățări din ce ne cădea sub mână, iar dintr-un scaun de bucătărie am improvizat, cu câteva perne și un cearșaf, un adevărat tron cu baldachin, demn de-o regină. Sucind forfecuța cu o grație ca de pe altă lume, Puia decupă din foaia de aur un inorog și un leu, pe care i-am lipit, față în față, pe spătarul tronului. După ce-am strâns de pe jos cârpele și hârtiile care ne rămăseseră, am adus o pălărie veche a unchiului Ștefan și-am început marile trageri la sorți. Am scris pe bucățele de hârtie culorile curcubeului (fiecare culoare am scris-o, ca o mică fantezie, cu culoarea inversă în spectru, de exemplu „Roșu” am scris cu violet, „Oranj” cu indigo și așa mai departe, astfel că numai „Verdele” a rămas scris tot cu culoare verde) și-am pus bilețelele în pălărie. Eram foarte emoționate, căci de culoarea trasă depindea ziua în care aveam să fim regine și fiecare ar fi vrut să ajungă mai repede la rangul suprem. Dar până la

urmă sorții au ieșit așa: violetul i-a căzut băfătoasei de Balena, care o vreme nici nu și-a dat seama de norocul ei, și anume că avea să fie regină chiar în acea zi. Dar, pe de altă parte, ne-am consolată cu gândul că așa, din prima zi, parcă nici nu ai timp să te dumirești bine — și gata: vezi că deja nu mai ești regină. Mai bine să fii ceva mai încolo, să înveți din greșelile celorlalte, să te gândești mai mult timp la ce-ai vrea să faci în ziua ta. Indigoul l-a tras Ada, iar albastrul Carmina. Nici nu s-ar fi putut să nu fie ele una după cealaltă, cu culori atât de asemănătoare. Verdele, culoarea din mijloc, i-a căzut Puiei, care chiar o merita prin limpezimea verde, puțin perversă, a ochilor ei. Cu galbenul s-a pricopsit, cu totul aiurea, Ester, care s-a strâmbat de cum a citit: sigur că ei i s-ar fi potrivit numai roșul, ar fi fost Regina Roșie din cap până-n picioare, dar așa a fost să fie. Galbenul era singura culoare pe care n-o putea suferi. Totul părea să fie împotriva biete mele prietene. Și asta a fost doar începutul. Garoafa a tras oranjul, culoare țigănească, fie vorba-ntr-o noapte, ceea ce ne-a făcut să pufnim în râs. Dar mica sălbatică era încântată: i se părea culoarea cea mai vie și mai strălucitoare. Cu o voce de parcă și-ar fi clătit gâtul cu gaz (lucru verosimil, căci mereu o vedeai la coadă la gaz, trăgând după ea într-un căruț de fier un butoi mare și strâmb de culoarea ruginii), ea ne spuse că știe și cu ce să se îmbrace, fiindcă un văr de-al ei lucra la salubritate și avea vestă portocalie cu șireturi, „foarte babană”, pe care se gândea să i-o șutească cu ocazia asta. Eu nici nu am mai desfăcut biletul. Aveam să fiu ultima regină și culoarea care-mi revenea era roșul. Mă simțeam o uzurpatoare și, dacă s-ar fi putut, aș fi făcut schimb cu Ester. Roșul nu avea nici o legătură cu mine, până și numele meu, Svetlana, îmi sugerează un fel de albastru-verzui foarte palid.

După ce emoția alegerii culorilor a mai scăzut, după ce ne-am liniștit în privința ordinii în care aveam să fim vedete, am folosit iar pălăria ca să punem în ea, în secret, obiectul pe care-l adusesese fiecare de-acasă. Eu îl știam doar pe al meu: șterpelisem din sertarul mașinii de cusut un termometru stricat, care arăta mereu 36 de grade. Pălăria a trecut pe la fiecare și, când am scos unul câte unul obiectele ca să le înșirăm pe masă, ele erau: un inel, un ceas de jucărie, o păpușă cât degetul, în fustiță de voal pembé, un iadeș de găină bătrână, neobișnuit de mare, un creion cu bilă, transparent, dintre primele apărute la noi, o perla găurită și termometrul meu. Am scris și numele lor pe bilețele și le-am tras din pălărie. Eu am luat inelul, Ester termometrul, Balena iadeșul, Puia creionul cu bilă, Ada ceasul, Carmina perla, Garoafa păpușa. Ne uitam la lucrurile astea ca la alte arătări. Nici nu ne

trecea prin cap ce aveam să facem cu ele. Dar, cu excepția Balenei, regina din prima zi (căreia îi picase și acel inexplicabil iadeș, ca o furcă de os cu care n-ai fi știut ce să faci nici dacă te-ai fi gândit o mie de ani, căci să îl rupi, cum se face de obicei, evident că nu aveai voie), nouă celorlalte ne rămânea destul timp de gândire. Flori adevărate nu aduseserăm, căci s-ar fi veștejit până la sfârșitul jocului, dar fiecare dintre noi s-a gândit la o floare și-am scris și numele celor șapte flori pe bilețele. Balena a tras zorea, Ada cârciumăreasa, Carmina garoafa (aici, normal, s-a răs mult), Puia floarea-de-piatră, Ester dalia, Garoafa gura-leului, iar mie, de departe norocoasa de până acum, mi-a picat în brațe regele florilor, trandafirul. Aveam să fiu o regină cum nu meritam. Ca să ne punem pe treabă, nu ne mai rămânea decât să alegem locurile de joacă. Tot domeniul nostru l-am parcelat, după oarecare dispute, în șapte zone: camera mea, curtea, strada, câmpul, foișorul lui Egor, camionul și o ruină aflată în spatele curții noastre, unde fusese o școală, de asta noi îi ziceam școala veche. Ca să nu se știe chiar totul dinainte, ne-am gândit să nu tragem la sorti de pe-acum locurile de joacă. În fiecare dimineață regina din ziua respectivă avea să-și tragă bilețelul și apoi urma să ne ducem în locul de joacă trecut pe bilet. Deocamdată doar Balena, rânjind, cu bucle obrajilor ca un poponeț, își vârî mâna cu pete roz în pălărie și scoase ogorul. Toate am mormăit plictisite: din prima zi trebuia să ne mutăm pe arătură. Nu prea ne convenea, căci pe acolo veneau uneori și băieți care se luau de noi, amenințându-ne că ne aruncă în cap gărgăunii pe care-i scoteau din găuri. Ne convenea însă, pe de altă parte, că nu mai eram noi regine la câmp. Ne rămăneau zone mai nobile. Cea mai dorită era curtea, unde aveai și spațiu de desfășurare și era un loc închis, ocrotit, ca să nu se uite toți gură-cască la ce facem noi.

Cu asta pusesem la punct tot jocul, iar acum stăteam și ne priveam zâmbind. De unde să fi știut atunci că acesta de fapt nu era jocul nostru, așa cum șahul nu e jocul pionilor și-al cailor și al reginelor? Nu, pe atunci nu puteam vedea Șahiștii aplecați cu gravitate peste lumea noastră. Carmina fugi să rupă o zorea din gardul viu al casei gemenelor, iar noi ne apucarăm s-o împodobim pe prima regină. Am îmbrăcat-o într-un capot violet al mătușii Aura, în care abia încăpea. I-am atârnat în păr lanțuri de hârtie violetă, i-am pus cununia aurie pe cap, iar la gât i-am atârnat un șirag de mărgele cu boabele cât pumnul. Am scos afară scaunul împodobit și l-am așezat în mijlocul cercurilor de cretă. Balena trona acolo ca o Veneră din magdalenian, impunătoare prin proporții, dar căutând-o mereu cu privirile speriate pe

Puia, al cărei ajutor îl implora. După ce-am făcut câte o reverență în fața ei, i-am înmănat zoreaua și iadeșul. Balena se feri la început de ele, cu un gest încurcat, dar până la urmă le primi. Toate ne simțeam datoare s-o privim disprețuitor, chiar și în ciudata ei ipostază de regină. Zoreaua și-o puse în piept, vârându-i codița în corsajul bluzei, iar iadeșul îl învârti de câteva ori între degetele grăsuțe, până ce se nimeri să-l apuce de părțile lățite de la capătul furcii, cu câte o mână pe fiecare dintre cele două coarne. Parcă ar fi ținut o manșă de avion. Atunci, căpeșelul liber cu care se prelungea bifurcația, de la locul îmbinării, începu să se miște ușor în sus și în jos. Ne-am adunat toate în jurul tronului, privind acea mișcare parcă inteligentă, imprevizibilă, a iadeșului. Balena se uita la mâinile ei cu gura căscată. Osul cu două ramuri, flexibil, se sucea gata să-i scape din pumn. Când se apropie Puia, iadeșul se smulse cu-adevărat și căzu la picioarele fetei, care-l privi cu ochi reci (Puia nu s-ar fi mirat niciodată de nimic), îl ridică și-l dădu din nou reginei. „Mă trage înainte”, spuse aceasta, și vedeam cum, într-adevăr, oasele lungi îi ieșeau, alunecând milimetru cu milimetru, din mâini. „Mergi după el”, îi spuse Ester. Balena se ridică de pe tron și ținând mâinile întinse înainte, de parcă ar fi vrut să țintească ceva, se lăsă în voia iadeșului. Acesta o târa ca un câine pe care l-ai purta în lesă. Noi ne țineam după grasa în mov, înzorzonată ca o paparudă. Era aproape de ora unu și în lume era o tăcere scânteietoare, sub cerul calm care avea să fie toată săptămâna bun cu noi. Iadeșul trăgea spre poartă, așa că am ieșit în strada pustie. Am cotit-o la stânga, spre câmp. Abia ne țineam după Balena, care făcea niște pași caraghios de mari, zdruncinându-și hălcile la fiecare călcătură pe caldarâmul neregulat. În jurul pietrelor din pavaj creșteau fire de iarbă. Am depășit ultima casă și în față ni s-a deschis câmpul, care se întindea până la orizont. Departe, în mijlocul lui, vedeam foișorul melancolic, cu un gemuleț lucind în turn, iar alături, ca o broască râioasă, baraca unde știam că se află *REM*-ul. Iadeșul ne sili s-o luăm direct peste arătură, sau mai bine zis peste pământul întelenit, pe care nu creșteau decât scaieți, buruieni și din loc în loc albastrele timide. Peste tot erau găuri de gărgăuni. Păianjenii de pământ care se aventuraseră mai departe de gaura lor, verzi și puternici, proptiți pe picioare musculoase de alergător, se aruncau la trecerea noastră înapoi în adăpost. Am fi vrut să ne uităm după ei, apropiindu-ne ochiul de acele văgăune misterioase, dar o fantasmă ne oprea, făcându-ne să ne cutremurăm: păianjenul ieșind fulgerător și sfâșiindu-ne pleoapa. Pe cer, deasupra, se rostogoleau norii alburii, ca desenați. Benefici. Mergeam acum umăr la umăr cu grăšana, care se uita cruciș spre vârful

iadeşului. Făcuserăm vreo cincizeci de paşi peste câmp, Ada şi Carmina îşi şi împletiseră cununiţe din albastrele şi ochiul-boului, arătând prostesc de dulci în rochiţele lor la fel, cu surâsurile lor la fel, când Balena se opri. Nimic n-o mai trăgea înainte. Iadeşul rămase un moment nemişcat, iar apoi, încet ca un minutar, se înclină spre pământ. Balena tipă şi-i dădu drumul de parcă ar fi ars-o, iar osul se lipi de pământ ca magnetizat. Ne uitam unele la altele. Ştiam că acolo, sub pământ, se află ceva. Două dintre noi se lăsară pe vine şi începură să scurme ţărâna afânată cu degetele, dar nu avea nici un rost. Cum tot avea să fie curând ora prânzului şi trebuia să mergem acasă, ne-am hotărât să ne întoarcem pe la patru cu o lopată sau o cazma. Ne şi vedeam în faţa unei case de bani sau a unui coif străvechi sau a ceva asemănător cloştii cu puii de aur pe care o aveam desenată în cartea de istorie de-a patra. Sau un diamant mare cât un ou de curcă, acea „piatră minunată ce nu este-n lumea toată” din jocurile noastre. Ne-am mai ploconit în faţa reginei vreun sfert de oră, dar toanta nu ne dădea nici un ordin, nici o poruncă, stătea cu gura rânjită şi cu guşa umflată, cu coroana pe-o ureche, de mai mare mila. Părea o bucătăreasă travestită în regină. Ne-am împrăştiat până la urmă pe la casele noastre, după ce-am însemnat locul cu o cracă în care am agăţat o fâşie de satin mov. Am intrat în curte şi m-am aşezat pe tronul gol, părăsit în mijlocul cercurilor colorate. Eram goală de orice gând. De fapt, aş fi preferat ca Ester să-mi spună măcar un cuvânt decât să găsim acolo cine ştie ce piatră scumpă. Ba chiar nici atât n-aş fi vrut. Adevărul era că nu mai ştiam ce vreau, voiam poate doar să nu mai sufăr atât, să nu mai fie totul atât de nesfârşit de dureros. La tanti Aura era o clientă, dar după un timp a venit şi Marcelino şi-am mâncat cu el. De la început s-a apucat să mă iscodească, să mă-ntrebe de-a ce ne jucăm, ce e cu tronul acela. A vrut să şteargă cercurile, zicea că vrea să deseneze o Ceaikă, noroc că ştiam cum să-l iau. Cum a terminat masa, a înşfăcat cartonul de fotbal cu nasturi şi a plecat iar la prietenii lui. Săraca mătuşă-mea nu prea avea timp să se ocupe de noi, croitoria îi mânca zilele. Iar tata avea să vină să mă vadă abia poimăine, când era zi de vizită la spital. Mă lua şi pe mine la mama. Dar eu nu-i prea iubeam pe nici unul din ei.

Pe la trei şi jumătate s-au înfiinţat şi fetele, cu câteva hârleţe după ele. Era cald, caniculă, şi cârpa violetă atârna lălâie în vârful băţului, ca o sperietoare de ciori. Am smuls-o şi ne-am apucat să săpăm, după ce ne-am convins că nu ne vede nimeni. Mulţi dintre băieţii vecinilor erau plecaţi la ţară, alţii ieşeau la fotbal, pe altă stradă, abia pe seară, aşa că eram iar singure pe câmp. Săpam neîndemânatic, cu

limbile scoase, și abia după ce făcuserăm o groapă îngustă, adâncă doar de vreo șaizeci de centimetri, am dat de o scândură străpunsă de rădăcini. O pupă roșie, umflată, era lipită de ea. Garoafa o tăie cu ascuțișul orbitor al sapei și din ea curgea un lapte grețos. Am mai lărgit groapa până am putut să scoatem scândura și-am dat de un tunel cu trepte care coborau în adâncul pământului. Un abur răcoros, exhalat de borta aceea, ne suflă părul spre cer. Jos, foarte adânc, se vedea o dâră de lumină albăstruie. Toate am fost de acord că regina trebuia să coboare prima. Asta pentru că muream de frică. Balena era însă așa de greoaie în reacții, încât bănuiesc că ei i s-a făcut teamă abia mai târziu, către seară. Acum se uita dezorientată în ochii Puiei, care îi făcu simplul semn cu capul spre văgăună. Atunci ea se lăsă pe fund, își puse picioarele pe prima treaptă și, murdăririndu-se, rupându-și lanțurile de hârtie lucioasă de la gât, intră cu totul în subterană. I se mai vedea doar creștetul șovăind în umbra tot mai deasă. Tunelul era ușor oblic, ca o scară de pivniță, iar la vreo zece metri mai jos părea că devine orizontal, căci creștetul cu șuvițe albăstrie al Balenei nu se mai văzu după vreun minut de coborâre. Am mai așteptat puțin și-am coborât și noi, una după alta. Dacă ne-ar fi văzut cineva, ar fi crezut că are de-a face cu un miraj al câmpiei: niște tinere vrăjitoare, gătite extravagant, pierind în pământ pentru cine știe ce întâlnire scatologică, în fumuri de sulf, cu Marele Țap. Scara avea trepte solide de piatră și dădea într-un culoar care înainta în pantă abia simțită, coborând tot mai mult. Ciudat că, pe măsură ce înaintam prin coridorul strâmt, lumina, în loc să scadă, sporea, albăstruie, nefirească, venind de nicăieri. După mai multe cotituri am ajuns într-o sală gigantică.

În aura aceea ultramarină, revărsată de pretutindeni, cât era sala de lungă, odihnea în fața noastră, pe spate, cu tălpile spre noi și oasele mâinilor pe lângă coaste și bazin, un uriaș schelet de om. Îl priveam cu gura căscată, fără să ne vină să credem. Am înaintat, unele prin dreapta lui, altele prin stânga, măsurându-l cu pasul și privindu-i rotulele bolovănoase ale genunchilor, femurul nesfârșit, șira spinării ca de reptilă antediluviană, coastele ca de corabie, unite prin osul triunghiular și dantelat al sternului. Dincolo de clavicule și omoplați, după cele șapte vertebre ale gâtului, craniul rânjea cu aerul celui care râde la urmă. Fiecare măsea era mare cât pumnii noștri. Bolta craniană avea vreun metru și jumătate în diametru, poate mai mult, și se vedeau foarte bine pe suprafața ei fildeșie suturile zigzagate. Scheletul măsoara din tălpi până-n creștet vreo patruzeci de pași de-ai mei, adică aproape douăzeci de metri. Mi-am amintit senzația aceea de nefiresc, de artificial, de ipsos

vopsit, pe care mi-o lăsase balena Goliat, când fusesem cu tata la Orașelul Copiilor. Față de acea jalnică panaramă, scheletul descoperit de noi în grotă ovală era cu totul verosimil, văzuserăm și noi oase de vită sau de păsări și știam cum ar trebui să arate un schelet. Verosimil, cu excepția mărimii sale exorbitante. În jurul său grotă era ovală, făcută parcă pe măsura lui. La început ne luase piuitul, dar până la urmă ne-am plictisit să-l mai privim cu respect, am început să-i escaladăm oasele, să-i mișcăm degetele mâinilor și, în fine, ne-am adunat în cușca lui toracică. Acolo am stat vreun sfert de oră să ne odihnim și-am început apoi să vorbim despre tot felul de lucruri. Scheletul ni se părea ceva asemănător cu un copil în burta mamei sale. Doar că ăla mic nu putea sta așa, drept, căci n-ar fi încăput. Trebuia să stea ghemuit. Apoi începeam să ne întrebăm cum oare și din ce se formau oasele copilului acolo, în burtă. Gemenelor nu le venea să creadă că au stat amândouă odată, strânse una într-alta, atâta timp în mămica lor. „Nouă luni!” „Nouă luni!”, țipa Garoafa sfidător, deși n-o contrazicea nimeni. Dar dacă, aruncă Puia neglijent, ea, cu ochi de gheață verde, care nu păruse să fie atentă la discuție, dar dacă noi eram de fapt în gaura unui mare păianjen de pământ, care-l mâncase și pe omul al cărui schelet îl vedeam, și care poate fusese un zeu? Atunci parcă l-am văzut, agil și păros, alergând spre noi cu cele opt labe lungi de metri întregi, apucându-ne pe fiecare și injectându-ne serul otrăvitor. Ne-am călcat în picioare până la scară, de unde am privit îngrozite înapoi: Puia nu fugise, rămăsese lângă schelet, iar acum lega o lungă fâșie de pluș violet de falangele degetului mic de la mâna stângă a acestuia. Ne-am destins. Nu exista nici un păianjen, iar scheletul era al nostru, îl cuceriserăm, și steagul nostru, al reginei noastre de azi, era înălțat pe edificiul său.

Jocul începuse bine și, mulțumite, fetele s-au dus acasă. Aveam să ne revedem a doua zi dimineată, când ne va stăpâni Ada, Regina Indigo. Ne-am dat întâlnire la schelet pe la ora zece. Fiecare, înainte de-a coborî, trebuia să verifice dacă n-o vede cineva. Căci Rolando, cum botezaserăm scheletul, după numele unui băiat blond de pe stradă, care le cam plăcea prietenelor mele, trebuia să rămână numai al nostru. Eu am trecut repede pe-acasă, m-am spălat și m-am schimbat cu o rochiță frumoasă (la difuzor cânta Sarita Montiel) și l-am luat pe Marcel, care-mi promisese că mă însoțește până la foisorul alungiților. Mătușa ne-a dat voie cu condiția să ne întoarcem pe lumină, adică la ora opt cel târziu. Marcelino era fericit, bănuia că Egor îi va arăta niște jucării uimitoare sau îi va spune povești cu pirați, cum îi mai spusese

când trecuse cu maică-sa pe la tanti Aura. Vărul meu nu mai fusese la foișor, dar știa cărarea până acolo, așa că am plecat de mână, sporovăind și râzând, pe poteca abia vizibilă, pe marginea căreia creștea câte-o păpădie singuratică. Am ocolit spre stânga, pe după ultima casă, cu zidul din spate cenușiu, zgrunțuros și orb, și apoi am luat-o peste câmp. Seara de vară aducea un vânt slab și cald dinspre liziera care abia se zărea la orizont. Era încă lumină ca la amiază, norii erau trandafirii și lăcuste, cosași și musculițe de toate felurile zburau capricios. Țineam mult la verișorul meu, care o luase înainte, cu mâinile la spate, șaten-blondiu, grăsuț, în bluză bleu cu elefanți și pantaloni scurți. Ne apropiam de clădirea cu turnuleț, cu totul ireală în peisajul din jur. Când am văzut acum câțiva ani *Cenușă* de Wajda, m-a emoționat neașteptat de mult cadrul acela, cu scaunul Renaissance așezat în mijlocul câmpiei prăfuite, oliv. Foișorul alungitului era o la fel de mare imposibilitate. Abia când am ajuns foarte aproape de construcție ne-am dat seama cât de mare era. Privind în susul zidurilor vechi, mucegăite, aveai impresia unei linii care tinde spre infinit. În realitate, foișorul trebuie să fi avut doar vreo cincisprezece metri înălțime, deși nu avea, judecând după ferestrele din partea opusă, decât două niveluri. Deasupra lor se mai ridica însă și turnul, nu rotund, cum se vedea de departe, ci octogonal. Am ocolit clădirea fără gard, nici pomi împrejur, nici măcar cu o cușcă de câine alături: doar pământ înțelenit, plin de flori sălbatice. La vreo zece metri se afla magazia acoperită cu carton gudronat, părând cu totul putredă. La ușă se vedea un lacăt roșu de rugină. Am bătut în ușă și la o fereastră de deasupra a apărut, palidă, ca pictată în ulei, figura diformă a lui Egor. Dar ne-a deschis doamna Bach, care ne-a invitat înăuntru.

Încăperile erau înalte și înguste ca niște dulapuri. De sus atârnavu policandre de alamă cu cristale veștede. Am trecut prin trei odăi, toate la fel: abia era în ele loc pentru o măsuță rotundă și câteva scaune, dar tavanul era așa de sus, încât până și doamna Bach părea, sub el, o fetiță. Când, coborând șovăitor o scară, s-a ivit și Egor, ultima odaie a devenit literalmente neîncăpătoare. Pentru că mama sa tocmai călca, folosind un fier cu cărbuni, deși începuseră să apară și cele electrice, și pentru că, oricum, eram invitații lui Egor, care purta acum un halat vișiniu, prin deschizătura căruia i se vedea pieptul osos fără pic de păr, am urcat cu toții în turnuleț, pe scara de lemn care se răsucea o singură dată în jurul unui stâlp rece ca gheața. Acolo sus era minunat. Și astăzi mi-aș dori din toată inima să locuiesc într-o astfel de cămăruță, rotundă, cu patru ferestre ogivale. Pe jos era parchet, care mirosea a lemn lustruit cu palux. Un covor persan minuscul, tocit până devenise aproape

străveziu, dar plin de minunate arabescuri, abia acoperea un petic de podea. „Buhara alb, veritabil, vechi de trei secole”, ne spuse Egor, care-și pusese palma imensă pe capul lui Marcel, ca și când ar fi luat un măr dintr-un paner. Un scrin, de asemenea vechi și cu intarsii de fildeș gălbui, și o sofa erau singurele mobile de aici. Ne-am așezat pe sofa și-am rămas câteva momente doar noi, copiii, singuri. Egor s-a întors cu un scaun. În urma lui venea și doamna Bach cu o farfurie de prăjituri cu cacao. Egor s-a așezat pe scaun și-a început să scoată din buzunare o mulțime de soldați de plumb, frumos vopsiți cu smalt roșu și albastru, un tun de bronz ornamentat cu frunze de acant și un mic pumnal cu mâner de piele, pe care le-a lăsat în grija lui Marcel. Tot timpul cât am discutat cu Egor, vărul meu a dat bătlăii peste bătlăii pe covorașul prețios.

La început, discuția nu prea se închea. Egor întreba concentrat, cu o privire greu de definit, eu răspundeam scurt și timid. Da, îmi plăcea aici, la tanti Aura. Trebuia să stau cel puțin o săptămână, pentru că mămica... Iar când am tăcut amândoi, am scos din buzunar mica scoică-evantai și i-am întins-o. I-am povestit ce visasem, temându-mă că este prea puțin, dar uriașul s-a ridicat deodată, ajungând aproape până la țurțurii curcubeeni din tavan, și-a înălțat brațele scheletice și a exclamat cu vocea lui neplăcută: „Slavă Domnului!” Am început și eu să râd. Mă simțeam mândră că reușisem la acest examen care, simțeam, avea să fie atât de important în viața mea. Mă așteptam ca el să-mi facă acum vreo dezvăluire esențială, să mă introducă în enigma care-i mânca oasele, zgârciurile, carnea și orele vieții. Dar el s-a mulțumit să-mi întindă scoica și să-mi spună să fac la fel și în noaptea următoare. „Visele se vor lega, dacă *tu ești*, și te vor duce singure la *REM*. Altă cale nu există.” „Dar ce este acolo?”, l-am întrebat nerăbdătoare și cam iritată de insistențele lui de a-mi vârf *REM*-ul pe gât. „Acolo, mi-a răspuns el privind pe fereștriuca de lângă el spre zarea care se și acoperise cu un văl de aburi roșietici, acolo este *totul*.” Am rămas iar tăcuți. Aerul din odaie căpătase culoarea aurie a ceaiului. Marcelino ciocnea unii de alții soldații rigizi, se târa în genunchi cu pumnalul în mână pe sub scrinul cu picioare curbate, făcea ca tunul, ca soldații muribunzi și ca soldații victorioși. „Cât mi-ar plăcea să fiu femeie! spuse deodată Egor. Tu ai noroc: vei fi o femeie. Noi, bărbații, nu suntem buni de nimic. Mereu căutăm lucruri pe care, de altfel, nu avem să le știm niciodată. Ne distrugem viața departe de alții, doar pentru nebunia noastră fără limite. Ființa umană adevărată este femeia. Noi suntem doar niște oameni modificați, estropiați. Fiindcă nu putem

scoate lumea din burtă, ne chinuim s-o scoatem din cap. Femeia trăiește, bărbatul scrie.” După care, cu un zâmbet neașteptat, Egor reluă: „Scrie-mi-ar numele pe mormânt și nu aş mai fi ajuns să trăiesc.” Acum ştiu că era un citat, dar pe moment mă şocase distanţa dintre conţinut şi tonul aproape glumeţ pe care-l folosisese. Nu ştiam ce să răspund, deşi simţeam în nervi o emoţie curgătoare, subţire. Pentru că se întunecase bine, am mâncat o prăjitură şi m-am ridicat să plec. Marcel nu voia, s-ar fi jucat toată noaptea, dar până la urmă a trebuit să se dezlipească şi el de soldaţii lui. Ne-am luat la revedere de la gazdele noastre şi i-am promis lui Egor să trec iar în seara următoare pe la el, „doar cinci minute”, ca să-i povestesc ce mai visasem. Siluetele lor, lungi şi pâlپاہetoare ca nişte fumuri viorii, cum priveau după noi din pragul foişorului, el sprijinit în baston şi ținând-o pe mamică-sa cu un gest ciudat după mijloc, cu feţele nemişcate şi pierdute în înălţimi, îmi aduceau atât de intens aminte de ceva, încât am întors capul. Simţeam în palmă mâna micuţă a lui Marcel. Fără să ştiu de ce, am dus-o la buze şi-am sărutat-o, pe când ne îndepărtam, minuscule sub cerul ca flacăra, pe cărarea îngustă. Noroc că băieţelul era prea preocupat de ceea ce făcuse la foişor ca să observe. Vântul rece, bătând în rafale roşii, mânjea cu purpură florile de câmp.

În noaptea aceea m-am visat din nou în pădure. Era tot dimineată, o dimineată eternă, orbitoare. Dintre sutele de poteci întretăiate, alesesem una pe care mă hotărăsem să merg fără să mă mai abat din drum. Copacii uriaşi purtau pe trunchiuri semilune de iască. Pe jos erau bucăţi de scoarţă de sub care, palizi ca nişte cozi de reptile, ieşeau lujeri purtând în vârf frunzuliţe zbârcite. Câte un vierme albicios atârna la capătul unui fir aproape invizibil. Se sucea şi se zvârcolea acolo, în aerul verde de sub frunziş. Țopăiam şi dansam pe cărarea mea, când deodată, de-a curmezişul ei, a apărut un trunchi de copac prăbuşit. Când am ajuns lângă el, mi-a dispărut toată veselia. O clipă am rămas descumpănită: trunchiul avea diametrul cât înălţimea mea şi părea pe de-a-ntregul putred. O viermuială de furnici carnivore, roşii, cu cleşti foarte vizibili, se scurgea printr-o crăpătură din scoarţa lui. Să-l ocolesc mi se părea ruşinos, căci ar fi trebuit să mă abat din cărarea mea. Să mă întorc nu mă îndemna inima. M-am așezat pe-o buturugă şi-am început să plâng. Iar plânsul din vis este cu mult mai sfâşietor decât cel din realitate. Un miriapod hidos, lung cât palma, se strecură pe lângă tălpile mele, în timp ce eu îmi ştergeam lacrimile cu poala rochiţei. M-am ridicat şi, fără să ştiu prea bine ce fac, am apucat de marginea scoarţei desprinse şi-am tras. Era putredă şi uşoară ca pluta. Sub coajă am găsit

cadavrul unei mierle, devorat de furnici. O masă vie, roșie, agresivă mișuna pe hoitul păsării. Am apucat-o de vârful unei aripi și-am azvârlit-o cu tot cu furnici la câțiva metri distanță. Curând, trunchiul s-a golit de insecte, cu excepția carilor care-și săpau în lemnul afânat, buretos, canalele paralele. Toate găzele vorace au luat urma leșului mierlei. Am putut atunci să mă cațăr pe buștean. Sus, am stat o clipă călare, simțind sub mine scoarța aspră. Mi se uscaseră lacrimile și eram iarăși fericită. Am coborât cu atenție și am pornit din nou la drum, cu soarele bătându-mi în față.

M-am trezit devreme și după ce m-am spălat m-am dus la bucătărie, unde tanti Aura întinsese pe mușamaua curată, dată cu făină, un strat lipicios de cocă. Mi-am luat și eu un scaun și-am început să mă uit cum face mătușa gogoși. Le decupa cu gura unui pahar și le așternea în tigaia încinsă, unde sfârâiau până deveneau aproape roșii, zgrunțuroase. Îmi plăcea să pun eu singură în tigaie bucățile ciudate, triunghiuri și gătuiri, care rămâneau între cercurile perfecte. Ieșeau din ele forme pufoase semănând a câini, cerbi, balauri, pe care le tăvăleam prin zahăr vanilat. Le mâncam apoi capul sau câte un picioruș, alintându-mă. Tanti Aura îmi povestea între timp cum mă aducea mama pe aici când eram foarte mică, „o găgâlice” de un an și jumătate sau doi. Îmi puneau un așternut în albia de lemn și mă legăneau până adormeam. Când plângeam, mă speriau: „Dacă nu ești cuminte, vine și te papă Gogorița. I-auzi-o cum umblă...” Dar eu, departe de-a mă înspăimânta, tăceam, făceam ochii mari și duceam un deget la buze: „Ssst! Auzi Gogoita!”, iar mama și sora ei mureau de râs. M-am umflat de gogoși și n-am mai mâncat nimic. Am înșfăcat-o pe Zizi și am ieșit în curte. Se făcuse ora zece și trebuia să merg la Rolando, în câmp. Chombe molfăia lângă cotețul găinilor niște coji de ardei umpluți. Era un câine omnivor. La vecin, pe un stâlp înalt, erau cocoțate cuiburile murdare ale porumbeilor de casă, după care se dădea în vânt Gigi. Cât era ea de leneșă, tot mai prindea din când în când câte unul. Atunci, la reclamația vecinilor, tanti Aura prindea pisica și-o bătea peste cap. Gigi răbda cu stoicism, strângea ochii și-și lipea urechile de spinare, iar când scăpa fugea la câțiva metri de locul martiriului și începea să se spele frecându-și bine capul cu laba și lingându-se pe bot cu ochii mijiți către noi. Mi-era dragă Gigi deși, în afară de obiceiul spălatului, nu era un exemplu de virtute. Am ieșit pe stradă și-am luat-o peste câmp. Am regăsit repede groapa, pe care o camuflaserăm ieri cum ne pricepuserăm, și-am coborât treptele spre marea sală albastră. Scheletul gigantic o ocupa în întregime. Oasele sale iliacе erau largi, cam prea

largi pentru un bărbat. Dar și umerii, lângă claviculele groase cât piciorul meu și omoplații triunghiulari, erau largi și bine legați. Nu venise încă nimeni. Eram singură, ca un animal în cușcă, stând pe vertebre între coastele fildeșii. De aceea mi-a sărit inima când am auzit dinspre craniu o voce groasă: „Ciiine ești tu, străiiiino, și ceee cauți aici?” Dar m-am liniștit și am zâmbit uimită când am văzut capul tuciuriu al Garoafei ieșind, numai rânjet, dintr-una din orbitele craniului. După obiceiul alor ei, scuipa semințe peste tot. Prin acea orbită, care avea fundul spart, te puteai strecura, cu destulă greutate, în țeasta lui Rolando. Interiorul era neted și curat ca al unei păpuși de celuloid. Înghesuie, eu și Garoafa puteam sta foarte bine acolo, ba chiar, la nevoie, ar mai fi încăput încă o fetiță. Izbindu-se de pereții lucioși, brăzdați, ai țestei, fiecare cuvânt suna mai aspru, mai concret, aproape material. Țin minte că, la un moment dat, țiğânçușa se întrebase: „Dă ce dracu n-avem și noi acilea niște savarine, mamă ce le-am mai hali...”, iar cuvântul „savarine”, polarizat de ecourile pereților de os, s-a îngroșat într-atât, încât în fața noastră, a fiecăreia, s-a închegat forma cunoscută a prăjiturii cu gem roșu pe capac și cu frișcă, însiropată și aromată. Dar, din păcate, consistența lor era gelatinoasă, când le-am apucat, ne-au curs printre degete, destrămându-se în aer. Încă înghițeam în sec când au apărut gemenele, pe care le-am speriat la fel, încât erau gata să fugă pe scări afară. Într-un sfert de oră eram din nou în formație completă și o priveam cu alți ochi decât de obicei pe Ada, care urma să ne fie regină. Ea se și îmbrăcase într-o fustiță indigo și o bluză de-un mov mai întunecat. Urma s-o împodobim cu toate attributele regalității. Mai întâi însă, din pumnii Carminei, Ada și-a tras biletul cu locul unde avea să domnească. I-a căzut locul cel mai râvnit, curtea casei noastre. Când a citit biletul a început să țopăie între coastele lui Rolando atât de tare, încât scheletul se clătina ca o corabie. Am ieșit din grotă și ne-am stabilit iarăși în curte. Am așezat-o pe Ada pe tron și am împodobit-o și pe ea cu toate zorzoanele pe care le-am putut găsi. Ținea o statueta de fier înfățișând un războinic indian, ca pe un sceptru, în mâna stângă. Cârciumăreasa, floarea ei, îi atârna în piept, galben-portocalie. I-am adus din casă și ceasul de mână pe care trebuia să-l folosească în joc. Era un ceas de damă, micuț, cu curelușă roșie lăcuită și cadran auriu, cu limbi ca niște ace negre. Nu avea mecanism, era o jucărie pentru învățat orele. Limbile puteau fi potrivite cu un buton. I l-am pus la mână, și ritualul investiției fiind încheiat, ne-am aplecat adânc în fața reginei. Așteptam curioase poruncile, gândindu-ne fiecare ce-am fi făcut noi în locul Adei. După ce se uită de-o sută de ori

la ceasul ei, după ce, ca să mai câștige timp, ne trimise pe fiecare după tot soiul de lucruri sau ne puse să ne strâmbăm în toate felurile, Ada, în fine, se hotărî. Cred că inventase jocul pe loc, pentru că nu-l mai jucaserăm până atunci. Ne-a pus mai întâi să tragem, cam din doi în doi metri, câte o linie de-a latul aleii de cărămidă care ducea spre fundul curții. Erau șapte linii albe. Ele trebuiau să reprezinte, ne explică regina, vârstele oamenilor, din zece în zece ani. De aceea am și scris cifra 10 lângă prima linie, 20 lângă a doua și așa mai departe, până la 70. Fiecare dintre noi, în ordinea culorilor, trebuia să străbată aleea, trecând peste linii, și să mimeze în fiecare interval vârsta respectivă. Nu ni s-a părut o idee prea grozavă, dar mergea pentru început. Bătrânețea era ușor de mimat, ne gândeam noi, dar cum să mimezi vârsta de treizeci sau patruzeci de ani? Oricum, porunca era poruncă, așa că grasa, care tot mai purta zoreaua de ieri, acum ofilită, la piept, călcă peste linia de zece ani, căci avea deja unsprezece, și-o porni cu pași mici și rari de-a lungul aleii. Ca s-o „cronometreze”, cum auzisem că se face la concursuri, Ada, de pe tronul ei, privi cadranul ceasului. Scoase un mic țipăt de surpriză, căci limbile dispăruseră. Să fi căzut oare? Nu era cu putință. Abia când a deschis gemulețul cadranului, Ada a înțeles ce se petrecea: a vârât degetul înăuntru, dar l-a tras imediat înapoi, privindu-și încruntată vârful însângerat. Limbile erau acolo, dar se roteau atât de repede încât nu mai puteau fi văzute. Stropul de sânge pică, purpuriu și lucios, pe rochia ei, unde se întinse în țesătură, formând o pată stacojie pe poale. Ne-am fi mirat încă multă vreme de ceasul însuflețit, dacă nu ne-ar fi atras și mai tare atenția ceea ce se petrecea cu biata Balenă în timp ce înainta ca o somnambulă de-a lungul cărării pavate cu cărămizi. Ajunsese aproape de linia a treia și, la început, am crezut că-și joacă vârsta matură, și încă tulburător de veridic. Dar nu putea fi doar o mimare: Balena se lungise, șoldurile și sânii i se îngreunaseră, părul i se închisese la culoare. Era acum cu adevărat demnă de porecla ei: o femeie totemică, rotundă ca planeta Jupiter, la fel de masivă. Hainele i se modificau în timpul mersului, tivul fustei se ridica sau cobora, pantofii aveau când tocuri subțiri, când butucănoase. De pe la jumătatea spațiului al treilea, pe deget începu să-i lucească o verighetă groasă de aur și, depășind a patra linie, părul începu să-i încărunțească. Era mai mult lată decât înaltă. Făcuse gușă triplă și sânii îi ajunseseră până aproape de buric. Mergeam alături de ea, pe marginea aleii, dar ea privea țință înainte, cu o expresie absentă. Îi crescuseră mustați rare și fire groase înfipite în bărbie. Puțin înainte de-a depăși a cincea linie, Balena se surpă în sine. Ne-am tras în lături,

înnebunite de spaimă. În câteva secunde, din femeia enormă rămăseseră numai câteva fragmente de oase înfășurate în cârpe putrede: un maxilar pământiu, un femur, câteva coaste... Și acestea se pulverizară până la a deveni o materie impalpabilă, din care nu rămase în cele din urmă nimic. Am fi început să urlăm dacă Balena nu s-ar fi întrupat deodată lângă noi, afară din cărarea blestemată. Și văzând-o cum ne privește nedumerită, am înțeles că nu știa nimic și că nici nu trebuia să știe vreodată. Era acum rândul Adei, care și-a desprins ceasul de la mână și l-a lăsat pe tron. În loc să ne fie teamă să continuăm jocul, începuserăm, dimpotrivă, să fim curioase: voiam să știm cum vor arăta celelalte fete mai târziu și când vor muri. Pentru că ideea propriu-zisă a morții nu ne impresiona, priveam totul ca la cinematograf, luam totul drept o halucinație ciudată, în adevărul căreia nici nu ne trecea prin cap să credem. Când Ada s-a îndreptat spre prima linie de pe alee, Carmina a fugit după ea și-a luat-o de mână. Nu își puteau imagina să pornească la drum altfel decât împreună. Era împotriva regulii pe care o stabiliserăm, dar, fiindcă în primul rând era implicată regina, iar apoi pentru că nici nu voiam să despărțim gemenele, le-am lăsat să pornească de mână, umăr la umăr, în rochițele lor albe cu buline roșii foarte mărunte, cu același păr cafeniu sticlos fluturându-le în urmă, cu același răs idiot-fermecător pe fețele identice. Pentru că, imediat cum făcuseră primul pas, hainele li se schimbaseră, și ele însele, destul de diferite în mod obișnuit pentru cine le cunoștea bine, erau acum imposibil de identificat. Erau un organism dublu, cu același metabolism, erau două siameze unite prin palmele împreunate, Carminada sau Adacarmina pășind cu aceeași mișcare, cu părul umflat de briza galbenă fluturând la fel și în același timp. Apropiindu-se de linia a doua, deveniră două tinere în alb și verde, cu mici brățări în formă de șarpe de smarald la încheietură, zâmbind cu buze pline și crude. Sub îmbrăcămintă, ți le puteai închipui înfășate până la gât în nylonul ciorapilor cu dungă la spate, tot corpul lor o singură pulpă caldă și senzuală. La patruzeci de ani erau femei planturoase, cu sâni minunați, cu șolduri foarte înalte, adevărate iepe în pantofiori delicați de piele neagră și rochii roșii cu fir de lamé și guler „gușă de pelican”. Pe piept le scânteiau broșe identice: păianjeni cu corp de opal și picioare de platină. Nici ele nu depășiră linia a cincea. Brusc, una dintre ele se risipi în vânt atât de repede, încât câteva clipe îi mai rămase în picioare scheletul, în pantofi cu toc și atârând de el zdrențe de mătase. Pe țeastă părul îi mai pâlpoi o vreme, până se făcu scrum. Unghiile de la mână îi căzură răsucindu-se în aer ca niște petale roșii de trandafir. Cealaltă geamănă o privea uluită. Încă nu

avusese timp să reacționeze în vreun fel, când scheletul surorii ei se prăbuși, se prefăcu în țărână și dispăru. Geamăna se lăsă în genunchi și-apoi se întinse la pământ, pe o parte, cu un șold mult ieșit în afară. Încremeni, se albi, se pietrifică. Părea o statuie, un mulaj din Pompei. Nasul i se ciobi, brațele i se sparseră, trunchiul se frânse în mai multe bucăți, din statuie rămaseră numai așchii și cioburi, care se pulverizară până la praf de cretă, pe care vântul îl împinse spre fundul curții. Dar Ada și Carmina erau acum iar lângă noi, în obișnuitele lor rochițe. Ada își puse iar coroana aurie pe cap și ceasul la mână. Porni atunci Puia, rece ca o sticlă cu apă de la gheață, fascinantă ca ochiul transparent al viperei, dar mai presus de orice — neatență, abstrasă. Zăngănindu-și ușor pendentivele și cerceii, ea străbătu cele șapte intervale cu pas egal, neschimbată, mereu identică sieși. Depășind linia de șaptezeci de ani era aceeași copilă frumoasă și, la propriu, fără pereche. Imaginea ei a trecut prin gardul din spatele curții și s-a pierdut la orizont, sub norii înșelători. Ester și Garoafa, îmbătrânind, și-au accentuat trăsăturile neamului lor. Ester s-a făcut mare și roșie, cu blănurile grămadă pe ea, cu pălării sofisticate, iar după cincizeci de ani s-a îngrășat monstruos. Dinții i s-au dezgolit ca la cai între buzele asiatice, o aluniță i-a apărut lângă nară. A devenit un hoit dezgustător după linia a șaptea. Garoafa, dimpotrivă, s-a pipernicit, s-a înnegrit în basmaua ei verde cu desene roșii, în haina bărbătească și cu fusta creafă, roșie cu flori albastre și portocalii, cu picioarele goale, ca de catran. Pe la cincizeci de ani era o cotoroanță într-un fel de fulgarin jerpelit, cu buzunarele rupte. Avea o mână în ghips legată după gât cu o fașă de tifon împuțit și înainta crăcănată, frântă din șold, o cioară. A crăpat înainte să atingă șazece de ani. Toate s-au regăsit însă alături de noi, înfiorate și tremurând încă de parcă ar fi deținut ceva incomunicabil și care totuși se revela prin limbajul sudorii și frisoanelor. Nici una totuși nu era conștientă de ceea ce se întâmplase cu ea pe aleea de cărămizi.

M-am pregătit și eu pentru marea plecare. Mă întrebam dacă-mi voi pierde cunoștința, dacă va fi ca într-un vis sau ca într-un somn greu sau ca în moarte. De multe ori, singură în camera mea de culcare de pe Moșilor, în după-amieze roșcate în care trebuia să dorm, mă chinuiam din răsputeri să-mi amintesc ceva, fie și cel mai neînsemnat lucru, care mi s-ar fi întâmplat înainte de-a veni pe lume. Lumea exista de milioane de ani. Ce făcusem eu în tot acest timp? Să cred că nu simțisem și nu trăisem nimic îmi era imposibil. Când am pășit peste prima linie de cretă, m-am simțit deodată ieșind din mine. Fusesem înainte răspândită într-un corp îngust de fetiță, înghesuită printre intestine, artere și

plămâni, răsucită în jurul măduvei spinării, coborâtă în degete și-n pulpe. Acum, printr-un tunel aspru, elastic și gelatinos, curgeam afară. Pereții tunelului fugeau înapoi cu o viteză infinită. Mă simțeam extinsă și pură. Ieșind din tunel, cu capul înaintea, ectoplasmatică și scânteind de fericire, înaintam prin noapte, pe un drum larg cât distanțele dintre stele. Ajunsă la o barieră, care era mai degrabă în mine decât în afara mea, din locurile de negândit de dincolo de ea am văzut apropiindu-se de mine o fantastică auroră, în care fiecare scânteiere era o lume, în care fiecare punct de lumină era un Dumnezeu. Părea o explozie extatică a cosmosului, un apocalips și-o geneză amestecate. Totul mă atrăgea spre lumina de dincolo de lumină. Nu am putut însă depăși bariera („Nu încă”, am auzit ceva în mine) și m-am întors. Eram iar printre prietenele mele, în curtea mătușii, sub cerurile opulente de vară. Nu mi-am revenit până pe înserat. Față de simplitatea și puterea acelei lumi, unde aproape că fusesem, formele lumii de-aici (frunzele întunecat-transparente ale cireșului amar, fructele lui grena, cu carnea moale și udă, camionul cu vopsea albăstră de pe capota jupuită, zmeiele levitând peste câmp, ocolite în zbor de turturele, fiecare cărămidă împăienjenită din fațada casei, fiecare fir de păr cărunt din blana cu scaieți a lui Chombe, botul și nasul lui ca de cauciuc umed, fața Esterei, căreia încă nu-i vorbisem) mi se păreau superflue, îndepărtate, asemenea lumii coralilor de la tropice, din apele calde, cu pești-papagal, stele de mare, bureți și madrepori. Chiar înainte de *REM* deci, lumea îmi devenise oarecum străină. Sigur, mă încerca și ispita de-a afla ce mi se întâmplase în realitate, ce-au văzut fetele, cum am arătat la fiecare vârstă (între linia a treia și-a patra sunt sigură că arătam ca acum) și mai ales aș fi vrut să știu când va fi sfârșitul. Știam însă că nimeni n-o să-mi spună. Asta intra în regula jocului.

Ne-am despărțit pe la două, după-amiază am dormit, m-am mai jucat cu Marcel, iar pe seară l-am luat și ne-am dus din nou la foișor. Nu am stat decât atât cât să-i povestesc lui Egor, ieșit în ușă, visul din noaptea trecută. El părea obosit, mi-a spus că „lucruse” toată ziua. Se sprijinea în bastonul lui și mă asculta totuși atent. Cât de fragil era! Îl clătina orice adiere de vânt. Când am terminat mi-a spus că se pare că, într-adevăr, eu sunt. Până aici a fost bine. „Vezi, ca să ajungi acolo, trebuie ori să fi plecat din Tibet, acum șapte sute de ani, ori să visezi cele șapte vise ale scoicii mele. E ca un fel de cifru al unei case de bani. Tu ai nimerit primele două cifre. Poate că ești făcută să le găsești și pe celelalte. Dormi cu atenție, nu te grăbi. Ai încredere-n tine.” Ne-am întors repede peste câmpul pustiu. Pe la mijlocul lui, ne-am întâlnit pe

cărare cu un acordeonist. Cu pălăria lui cafenie trasă peste ochi, avea o mutră de bandit din *Burattino*. Ducea acordeonul la spate, în niște chingi stacojii, iar în brațe avea un buchet uriaș de flori sălbatice, mușetel și grozamă și gura-leului, culese poate chiar de pe câmp, cu câteva minute mai devreme. După ce a trecut de noi m-am întors, dar mi-am văzut repede de drum, căci în același timp se întorsese și el să privească după noi, cu o uitătură la fel de intrigată ca a mea. Cărarea nu ducea decât la foișor. Ce naiba căuta omul ăsta acolo? Nu-i vedeam pe cei doi alungați amatori de muzică lăutărească. Aveau oricum un radio vechi, dar bun.

În noaptea a treia am visat că merg mai departe prin pădure. Lăsasem bușteanul mult în urmă și înaintea mea cărarea șerpuia prietenoasă. Razele soarelui cădeau printre crengi pe corpurile unsuroase ale scolopendrelor. Veverițele săreau de pe-o ramură pe alta. Curând, cum alergam umplându-mi plămânii de aerul verde, am ajuns la un pârau care-și susura apa meandrică, de sticlă cenușiu-albăstrie, între maluri de iarbă. Drumul meu se întrerupea pe un mal și continua pe celălalt. M-am oprit în iarba udă de stropii pâraului. Adânc în apă alunecau înainte și înapoi păstrăvi alburii. Privind la dreapta, am văzut la vreo cincizeci de metri o punte de lemn, acoperită cu mușchi. Dar un gând mă atrăgea mai mult. Mi-am scos rochița și am intrat cu voluptate în apa ca gheața. M-am scufundat până la gât, pipăind cu tălpile pietrișul rotund, atingând cu degetele picioarelor mâlul fin ca o apă mai groasă, prin care se amestecau fire subțiri de iarbă acvatică. Cuprinsă de-o plăcere chinuitoare, cu ochii larg deschiși, am intrat cu totul sub suprafața tulbure. Apa îmi mângâia mușchii brațelor, îmi apăsa burta. Îmi contura cu bucăți de gheață șira spinării. Stăteam ghemuită acolo sub cortina de mâl și poate acolo aș fi rămas pentru totdeauna, ca insecta prinsă în boaba de rășină, dacă nu mi-aș fi amintit de drumul meu. Am ieșit, cu părul șiroind, cu pielea numai răulețe, pe malul celălalt, unde îmi aruncasem îmbrăcămintea. M-am uscat, cu brațele depărtate în soarele verde-albastru-galben-transparent-sonor al dimineții. Trilurile păsărilor conturau cu linii subțiri bolți uriașe, ogivale, în tăcerea pădurii. Am plecat mai departe, mică și pură dar și puțin rușinată, pe cărarea dintre copaci.

În ziua aceea a venit tata. I-am auzit vocea înainte de a mă fi trezit cu-adevărat. Am ridicat-o pe Zizi de pe podea și am strâns-o la piept. Nu știu de ce mi-a fost întotdeauna frică de el. E drept că uneori se înroșea la față și începea să urle cu acea voce de la mânie a bărbaților, care îți chircește viscerele ca urletul lupilor sau mârâitul

profund al unui tigru. Deși nu m-a bătut niciodată, pentru mine tata era Fiara, în stare să mă sfâșie într-o zi în bucăți. Cel mai tare mi-era teamă de el când mă săruta. Mă pupa pătimaș, pe toată fața, zgâriindu-mă rău cu barba lui mai tot timpul nerasă. Nici prin cap nu i-a trecut vreodată că nu-l iubesc. În afară de Zizi, nu iubisem niciodată pe nimeni și până și pe Zizi eram în stare s-o pedepsesc cu cruzime dacă nu-și făcea cum trebuie lecțiile, când o ascultam acasă, pe balconul cu iederă, în fața tablei improvizate dintr-o ușă de servanță veche. Deci, în acea dimineață, m-am îmbrăcat deosebit de curat și frumos, cu rochița mea de oraș bine călcată de tanti Aura și cu ciorapi albi trei sferturi, și-am plecat, cu tata de mână, la spital. Cred că aș fi murit de nefericire dacă n-aș fi știut că mă voi reîntoarce. Chiar și așa m-am trezit scâncind ușor în tramvaiul care zdrăgănea pe Mihai Bravu. Am coborât la spitalul Colentina, unde totul era atât de concret și de indiferent în același timp încât parcă visam. În curte, printre pavilioanele cu verande înșorite, semănând cu niște galioane fără catarge, se înălțau castani și plopî bătrâni. Pe băncile de sub ei foiau, în acea zi de vizită, bolnavi în halate grenă și bleumarin. Unii erau dărmăți bine, verzui la față, dar alții, mai ales câteva fete cu părul lucios și buclat, arătau atât de bine, încât te întrebai de ce boală ar putea suferi. Stând de vorbă cu bolnavii, se plimbau de colo-colo oameni îmbrăcați de stradă, poate dichisiți ceva mai cu grijă decât de obicei, așa cum eram și eu cu tata. Mama nu era în curte, nu se putea ridica din pat. Surorile și câte un doctor brunet, în bluză albă cu mâneci scurte, treceau grăbiți de la un pavilion la altul. Am urcat niște scări de ciment, în spirală, posomorâte și reci, pe lângă niște pereți vopsiți cu ulei vernil. Am deschis o ușă mare, cu glasvand, și am intrat într-un culoar nesfârșit, la fel de vernil. Am mai deschis apoi nenumărate alte uși, care dădeau în alte culoare tăcute. Mereu mă așteptam să intrăm în salonul mamei și mereu coteam, urcam, coboram pe culoarele întortocheate. Din loc în loc, câte o ușă numerotată era deschisă și vedeam înăuntru o chiuvetă și un closet de faianță sau o boxă cu măști murdare, teuri cu cârpe împuțite și cutii de sodă. Mai vedeam cămări cu vrafuri de pijamale ștampilate. În sfârșit, când amețiserăm atât de tare încât nu am mai fi știut să găsim ieșirea și credeam că ne vom lăsa oasele pe vreun coridor, am deschis o ultimă ușă. Sala în care am intrat era foarte mare, cam cât cea a lui Rolando, de sub pământ. În paturile de țevă, înșirate de-a lungul ferestrelor, stăteau vreo treizeci de bolnave, tinere și bătrâne, unele zăcând pur și simplu, altele dormind, altele stând de vorbă peste noptierele cu flori în pahare. Pe marginea unor paturi se așezaseră câțiva vizitatori. La o femeie

galbenă ca lămâia venise bărbatu-său în uniformă de ceferist cu un băiețel de vârsta mea, care avea un umăr mai sus decât celălalt. Ne-am îndreptat spre patul mamei. Eram înduioșată puțin. Mama a început să plângă de bucurie când ne-a văzut. Era ridicată pe jumătate și sprijinită de pernă. Am pupat-o și pielea ei era udă. Părul ei era extrem de subțire și destul de rar, așa că i se lipise de pielea capului. Arăta foarte rău, foarte slabă. Am stat vreun sfert de oră cu mama, i-am spus că mă simțeam bine la tanti Aura. „Dar nu ți-e dor de casă?” „Ba da”, am spus, uitându-mă la vecina de pat a mamei, o bătrână care adăpa, cu o carafă de sticlă, un ghiveci cu cerceș. Luându-mi ochii de la floarea gingașă, cu petale stacojii și miezul ciclamen, fața mamei mi s-a părut și mai albicioasă, ca de plastic, ca de ceară. Pierduse sânge, dar în primul rând o duruse atât de rău, încât nu și-a mai revenit niciodată. Ani în șir, toți anii adolescenței mele, ne-a chinuit pe toți cu obiceiul pe care-l căpătase după ulcerul ăsta nefericit: simțea nevoia să-și vadă sângele. În fiecare zi trebuia să se înțepe, să se taie, iar când am încercat să-i luăm obiectele ascuțite, chiar să se muște de mână ca să facă să iasă mica perlă de sânge pe care o privea apoi minute întregi ușurată, fericită. I se întâmpla s-o apuce această nevoie imperioasă pe stradă, în magazine, în vizite. Apuca atunci un ac pe care-l avea mereu la îndemână și se înțepea cu dibăcie. Mai târziu avea să simtă nevoia de a vedea un pâraiaș din sângele propriu, și atunci se tăia adânc, periculos, cu cuțitul. Până la urmă au trebuit s-o interneze, deși altfel era perfect normală. În zilele când nu reușea, prin infinite subterfugii, să-și procure această unică satisfacție, se întuneca și între sprâncene îi apărea marele Omega al melancolicilor. Dar atunci, cu tata, stând pe marginea patului ei, nici nu bănuiam ce ne aștepta. Am plecat tăcuți, după ce-am sărutat-o iar, și ne-am văzut afară, în soarele moale și fierbinte al amiezii.

La tanti Aura pe stradă erau adunate toate prietenele mele, cam obosite de zbânțuială. Fără mine nu putuseră să se joace cu adevărat de-a Reginele. Hotărâseră să amâne încoronarea Carminei pentru după-amiază, iar până atunci, cu o minge vărgată de cauciuc, jucaseră Țările. Mai apoi trecuseră la leapșa și la cei Trei prinți călare. Jucaseră și Un- doi-trei-la-perete și făcuseră pași de furnică, de leu, de elefant și de zână. După ce le-am povestit cum a fost la mama, ne-am împărțiat și eu am mâncat de prânz cu tanti Aura, tata și Marcel. Resturile le împărțeau, sub masă (căci am mâncat afară) Gigi și Chombe. Cânta la radio o melodie care îmi rămânea în cap zile întregi: „Ada-Kaleh, Ada-Kaleh...” M-am mai jucat în casă puțin cu văru-meu și pe la patru

am ieșit în curte. Carmina se îmbrăcase în întregime în azurii: purta o bluză cu mâneci scurte de „garofiță”, o fustiță plisată pe care-o împrumutase de la Ester și de aceea îi era cam mare și un ciorap-pantaloni, tot albastru, dar bătând în cenușiu. Pe deget își pusese un inel cu peruzea, desigur o imitație, iar în păr își împletise albastrele. Părea cu-adevărat o fee, cum stătea pe tronul împodobit. Garoafa bătută, de la noi din grădină, o purta la ureche, căci își trăsesese tot părul pe-o parte, așa încât urechiușa dreaptă și tot gâtul, până la zuluful cefei, îi apăreau goale și pure, ca într-o pictură. I-am înmănat obiectul ei, perla găurită, pe care-o apucă delicat între degetul mare și arătător. Trase apoi din pălăria unchiului meu bilețelul cu locul peste care avea să stăpânească. I-a ieșit strada, poate cel mai anost dintre toate. Într-adevăr, părea că acolo nu se poate face nimic. Căci strada era lungă, tăcută și tristă. Privind-o, simțeai cât de neînsemnat e colțul de lume din care face parte. Așa putea arăta o stradă dintr-un oraș de provincie, uitat de Dumnezeu, sau o uliță dosnică dintr-un oraș sud-american, sau un drum prăfuit, singuratic, din Kansas. Zmeiele, fluturând policolore, cu cozile lor de hârtie creponată, încâlcite în sârmele de telegraf, măreau și mai mult singurătatea disperată a străzii. Printre pietrele din pavaj creșteau buruieni și chiar floricele roșii, minuscule. Departe, unde se îngusta spre oraș, strada avea deasupra un soare deja veștejit. O umbră albastră curgea dintr-o mașină a depănării parcată la vreo sută de metri de noi. Acolo, în mijlocul străzii pustii, așteptam acum poruncile reginei. Carmina, cu coroana aurie pe cap, privea concentrată mărgeara sidefie. Iadeșul și ceasul dovediseră a avea mari puteri. Ce putea face oare perla din mâna Carminei? Părea că nimic, după vreun sfert de oră în care ne-am străduit să inventăm ceva. Până la urmă însă, Regina Albastră îi ghici secretul: trebuia să te uiți prin gaura perlei. Aveai să vezi în mica geană de lumină un oraș straniu. Pe măsură ce-l privea, Carmina ni-l descria și nouă, așa că în curând ne-am pomenit străbătând un oraș ciudat.

Era o lume cenușie, ca într-o gravură, plină de construcții uimitoare. Nu era nimeni în tot orașul. Dispuse neregulat, formând străzi gâtuite și piețe triumfiulare, clădirile erau de piatră zgrunțuroasă, poligonale și pline de ferestre transparente, care scânteiau. Uși rotative se mai mișcau încă ușor, ca și când nu de mult ar fi ieșit cineva din palatele enigmatice. Sus, pe cornișe, se aflau statui alegorice, înfățișând Invidia și Sclavia. În spatele ferestrelor fără perdele (căci totul era aici numai piatră cenușie și sticlă) se aflau bufnițe împăiate, de mărimea unui om. Câte un uriaș papagal împăiat se apleca spre noi de pe muchia

unui zid, uimindu-ne cu purpura și verdele aripilor, cu azurul penelor lungi ale cozii. Ochii de sticlă ai păsărilor împăiate răsfrângeau arhitectura aceea dementă. Dând câte un colț, mereu alte piețe, alte perspective se deschideau, alte construcții ciclopice în muchii ferme se ridicau, brusc sau în trepte sau terminate cu cupole de cenușă, pline de ochii luminatoarelor, deschiși spre ceața tristă, hașurată, care ținea loc de cer. În piețe, statui chircite de frig ne stârneau întrebări fără răspuns. Una dintre ele înfățișa un copil în genunchi. În sfârșit, am intrat pe o poartă. Pe cei doi stâlpi ai ei străjuiau două Fiare. Nu tigri sau lei sau hiene sau urși sau reptile sau strigoi, ci Fiare. Am străbătut cu piciorul o piață aproape infinită, cețoasă. În mijlocul ei se ridica o clădire cu armături de metal, cu o cupolă de sticlă viorie. În cupolă zvâcnea ceva, cum zvâcnește fetusul de pește în icră. Am urcat o scară monumentală, aspră ca de granit, și-am intrat pe o ușă rotativă. Construcția imensă era goală pe dinăuntru. Nervurile subțiri ale bolților păreau coastele unui torace gigant. Lumina venea în dungi violete prin cupola în care se zbătea leneș acel ceva hidos, translucid. Marmura mozaicată a pardoselei se curba după curbura Pământului. Ne-am oprit aproape de mijlocul sălii și-aceiași gând ne-a venit tuturor: *să naștem un om*. Prima a ieșit în fața noastră (cum stăteam ghemuite una într-alta, minuscule ca furnicile în acea sală) Balena, care și-a rostit dorința atingând cu buzele pielea de sedef a perlei. Și atunci, aproape atingând cu țeasta bolțile reci, mai întâi transparent ca de sticlă, apoi lăptos de parcă s-ar fi revărsat în fiole subțiri o emulsie albă, în cele din urmă gălbui ca fildeșul, se înălță în fața noastră un schelet aidoma celui din grota noastră de pe câmp, aidoma lui Rolando. Ridicat în picioare, trosnind sub propria greutate, era însă mult mai mareț. Rânjetul său de sub bolți părea o sfidare adresată stelelor nevăzute. A doua a pășit în față Ada, care și-a lipit perla de obraz și și-a rostit dorința. Pe oase, pe suturi, pe apofizele șirei spinării începură să se prindă, ca niște lipitori roșii, striate, fuioarele mușchilor, împletite și întrețesute, prinse în tendoane solide, alburii, formând inele în jurul gurii și ochilor, fâșii triunghiulare între coaste, discuri puternice pe piept, cilindri viguroși la brațe și pulpe. Ni se ridica acum în față un om jupuit, mai trist decât moartea. Carmina ceru sângele, și pe trupul acela musculos se împletiră frânghiile și ațele roșii și vinete ale venelor, arterelor, capilarelor, iar sala începu să vibreze surd de zgomotul puternic al inimii. Puia ceru nervii și simțurile, și omul își deschise ochii, ochii albaștri. Pe carnea încă vizibilă îi șerpuiră nervii gălbui, în tecile lor de mielină. Ester sărută perla și omul se înveli într-o piele bronzată și deveni frumos ca un zeu. Pe țeastă îi cresc

părul buclat, auriu. Era complet? Garoafa ceru sexul, și toate am fost silite să lăsăm ochii în jos, orbite ca de-o lumină. Era ceva între pulpe, acolo unde noi nu aveam aproape nimic. Pâlpâi și o ceață de păr auriu pe piept. Unduiră reflexe auriu-roșcate pe obraz. În fine, am înaintat și eu către tălpile lui (creștetul meu îi venea până la gleznă) și-am cerut să i se dea suflet. Atunci pe piept i-au crescut doi săni rotunzi și albi, cu vârfurile roze, iar părul buclat i-a coborât în vițe de aur până la solduri. Un trandafir îi înflori între degete.

L-am lăsat acolo, sub boltă, ca să-și ducă de-acum singur viața fantastică, și-am ieșit din nou în orașul pustiu. Păsări colorate, mai mari decât noi, ne spionau de după ferestre. Altfel, orașul era cenușiu, așa cum sunt toate orașele care locuiesc într-o perlă. Când obosiserăm de-atâta rătăcit printre construcțiile de piatră, Carmina privi prin gaura perlei și văzu strada noastră. Începu să ne-o descrie cu atâta precizie, încât în curând ne-am trezit din nou pe pietrele caldarâmului, înconjurată de casele verzui și roze și turtite, de stâlpii de telegraf înnegriți de catran. Soarele era la scăpătat, cerul din partea aceea luase culoarea indigoului, dar în partea cealaltă, albastră-aburoasă, se străvedea deja luna. Umbrele ni se lungiseră hidoase spre câmp, ca niște insecte filiforme. Se terminase și ziua Carminei.

În lumina apropiatului crepuscul, cărămizile casei noastre sclipeau ca rubinele. Casa părea că sughe toată lumina din jur, lăsând aerul serii veșted, cafeniu. Un geam îndreptat spre apus ardea galben, cum arde sarea. Când să ne luăm rămas-bun, am făcut brusc gestul (mie îmi părea de-a dreptul sinucigaș) pe care aș fi vrut să-l pot face încă de la început: m-am apropiat de Ester și-am rugat-o să mai stea puțin cu mine. Am privit amândouă din poartă cum se îndepărtează celelalte, rămânând fiecare pe la casa ei. Pe fondul întunecat al câmpului, chipul fetei roșcate avea culoarea fildeşului. Albul ochilor îi reflecta soarele portocaliu în scânteii de lumină. În colțul unuia din ochi am văzut o vinișoară, ca un fir de lână albăstrie. Ne-am privit multă vreme, fără să ne spunem nimic, ea melancolică și gravă, eu sufocată, dusă de pe lume. Când mi-a luat mâna, palma ei era udă de emoție. Ne-am împletit degetele. Simțeam, o spun în fine, că o iubesc, aș fi vrut s-o strâng în brațe și să rămânem așa, să nu ne mai ducem acasă. Am mers de mână până la ea. Nu ne-am spus decât câte un „pa” la despărțire. M-am întors singură, amețită. Vedeam și am văzut toată seara în fața ochilor (sau îndărătul lor), trupul roșu-portocaliu al Esterei, obrații ei plini, ultimul ei zâmbet care-i dădea expresia amară, exotica, a africanelor. Când mai aveam nu mai mult de douăzeci de pași până la poartă, a trecut pe lângă

mine o femeie foarte fardată, mișcându-și șoldurile caraghios sub o fustă imposibilă. Avea brațele pline de lalele galbene. Oricât eram de nostalgică și de fericit-nefericită, i-am privit uimită șoldurile ca de iapă în timp ce, lăsând o umbră neagră ca de gândac, se îndepărta peste câmp, pe cărarea spre foișor. Foarte departe se vedeau pe același drum alte două siluete albastrii. Am intrat în casă și m-am dus direct în camera mea. M-am trântit pe pat. Am zăcut vreo oră, fără să mă gândesc la nimic, fără să fiu prezentă. Stăteam pe burtă, fără să-mi pese că-mi șifonam rochița cea mai bună, cu care o vizitasem pe mama și pe care nu voiam să o schimb. Îmi băgasem o mână sub pernă și ascultam fără să aud țăcănitul obsedant al mașinii de cusut din camera cealaltă. Când m-am ridicat (tanti Aura mă chemase la masă), în cameră era întuneric.

După masa de seară m-am culcat și am visat un pahar. Doar o parte din buza lui se vedea, lucind, dintr-o tufă de măcriș. Căci mă aflam, pe cărarea mea, în pădurea fără limite. Am ridicat paharul și l-am privit atentă. Îmi dădea un sentiment tulbure, îl priveam tot ca pe un obstacol apărut în drumul meu. Îmi părea rău că mă oprise din alergarea fără țință, și totuși mă uitam la el cu încântare. Nu era chiar un pahar, ci mai degrabă o cupă din cea mai străvezie sticlă, cu picior delicat și ovalul alungit într-o curbă pură. O fisură, de la buză și până la baza lățită a piciorului, îi dovedea fragilitatea. Era un pahar condamnat. Curând avea să fie țândări. În el se mai afla (prin ce miracol?) puțin vin rubiniu, dens ca o miere roșie. M-am uitat mult, fascinată, la umbra purpurie, tremurătoare, pe care paharul de vin o arunca pe sol, printre crenguțe. Am ezitat dacă să beau vinul sau nu. Până la urmă, cu un sentiment de vinovăție, am luat o înghițitură. Restul l-am vărsat, în suvoi subțire, pe pământ. Când am privit din nou cupa, m-am cutremurat: pe fundul ei se înecase un păianjen mare și greu. Am izbit paharul de un trunchi, m-am lăsat pe vine și-am început să plâng. Mă simțeam, acolo în vis, de o singurătate fără ieșire, fără speranță...

M-am trezit în plină noapte și mi-am dat seama că sunt îndrăgostită. De ce trebuia s-o iubesc pe Ester? Ani de zile fusese pentru mine la fel ca Puia sau Carmina sau Garoafa. Iar acum nu mai suportam trecerea timpului până să o revăd. Mă încurca, mă dezorienta însă faptul că lumea nu părea să creadă posibilă o dragoste de felul celei pe care-o simțeam eu. Oamenii vorbeau despre dragostea dintre un băiat și o fată sau dintre un bărbat și o femeie, dar nu auzisem pe nimeni să povestească despre două îndrăgostite. Mai mult ca sigur, mă gândeam, nu m-aș putea căsători, când o să fiu mare, cu Ester. Asta mă contraria,

căci simțeam că dragostea mea se va întinde mult în timp. Cum să ne despărțim și să n-o mai văd niciodată? În pijamaua mea cu iepurași am ieșit încet din cameră, am traversat în vârful picioarelor holul negru ca smoala și-am deschis ușa de la intrare. M-au izbit deodată în față sutele de mii de stele răsfirate pe cer, arzând și scânteind în toate culorile. Între ele, declinând pe boltă, marea cometă alburie își flutura pletele prevestitoare de cataclisme, potopuri, incendii, dezastre. Sub stele, foarte adânc, pe strada mea care părea un fund de fluviu, se mișcau alte lumini, vâlvurind ciudat. Călcând cu tălpile goale peste cărămizile aleii, printre tufănele și trandafiri, am ieșit la poartă. Cu lanterne, felinare sau lumânări în mâini, se îndreptau spre câmp sute de oameni, în grupuri mici sau unul câte unul, forfecăți în toate felurile de clarobscurul care-i înfășura: femei tăcute, întunecate, enigmatice, bătrâni șchiopătând, aplecați înainte și cu genunchii-ndoți, copii cu botșor primitiv și ochi de libelulă, bărbați cu șepci, nebărbieriți, ducând pachete învelite în ziar și legate cu sfoară. Toți țineau câte un buchet de flori în mână. Eu îmbrățișasem stâlpul porții și îi priveam fermecată cum se pierdeau pe cărarea care ducea spre foișorul luminat acum el însuși ca o stea. Ochii mi se închideau de somn. Aș fi vrut să merg și eu până acolo, prin noaptea caldă, dar picioarele mă trăgeau înapoi spre așternutul răcoros, așa că am intrat din nou în casă și m-am ghemuit între cearșafuri. Mâna mea, strecurată sub pernă, mângâia mica scoică roz din care izvorau visele.

A doua zi m-a trezit mătușa pe la ora zece. Muream de somn, și m-am rugat să mă mai lase. Apoi mi-am amintit cu bucurie că jocul nostru de-a Reginele (cel mai frumos pe care-l jucasem vreodată) continua cu ziua a patra, în care frumoasa Regină Verde avea să fie Puia, regina florii-de-piatră. Și mai bucuroasă am fost amintindu-mi că spre seară aveam să-l vizitez din nou pe Egor. De data asta aveam să-i povestesc două vise deodată, și eram sigură că sunt pe calea cea bună. Ce s-o fi petrecut azi-noapte la alungiți? Cine or fi fost oamenii aceia cu flori în mână? Poate că aveam să află chiar deseară. Am mâncat și-am ieșit în curte, îmbrăcată într-o rochiță tiroleză. Aș fi putut să pariez: pe poarta noastră se dădea huța Garoafa, mai mereu prima sosită, în fusta ei roșie luată de la maică-sa, pe care-o mai purtaseră câteva surori, și în papuci cu pompon. Avea râsul acela de parcă s-ar strâmba de ceva neplăcut, al indiențelor. Și totuși voluptuos, vicios, fățarnic. Ne-am apucat să aranjăm tronul pentru noua ocupantă, să-l acoperim cu frunze și crenguțe verzi. Am reîmprospătat culorile celor șapte cercuri cu cretă colorată. Au venit și gemenele, scăpate de griji și fericite că zilele lor se

terminaseră cu bine. Se îmbrăcaseră din nou la fel, în sarafane albe cu o rățușcă pe piept. Ester, cu capul puțin între umeri, a intrat și ea pe poartă și, discret, mi-a zâmbit cu ochii ei dulci. I-am zâmbit și eu. Totul era gata, dar Balena și Puia au întârziat mai mult de-o oră. Când le-am văzut sosind, am înțeles de ce.

Puia era fabuloasă. Dacă o fetiță de unsprezece ani poate să arate ca regina din Saba, Semiramida și Cleopatra la un loc, ea arăta asemenea lor. Părul, aproape alb, și-l ridicase în creștet și-l împletise într-un con spiralat, în jurul căruia se răsucea ca o viperă o panglicuță de catifea verde închis. Tâmpilele ovale, urechiușele roz, îngreunate de cercei în care arama și safirul se îngemănau, sprâncenele complet rase și genele lungi de aproape trei centimetri, curbate în sus, obrajii ovali și pomeții ridicați, buzele arcuite mult prea perfect ca să fie frumoase, dar de la care nu puteai să-ți desprinzi privirile, pielea albă a gâtului, sub care se întrezăreau mușchii armonioși, gropița cefei, cei câțiva zulufi răsucii spre spatele complet gol, totul părea ireal, pictat de un mare renașcentist. Ochii ei nu erau făcuți ca să vadă, ci ca să-i împodobească fața cu apele lor ca de agat. Purta la gâtul decoltat patru șiruri de perle (firește artificiale, ca tot ce era pe ea, dar ce importanță avea pentru noi?). În fiecare boabă sidefie se răsfărâgeau, în minuscule fulgerări de lumină, grădina noastră, casa și straturile de flori. Rochia, care-i venea până la glezne, era de o extravaganță nemaivăzută. De un verde brutal, cu ape când galbene, când albăstrii, se despica în față, în unghi ascuțit, până la brâu. Cele două fâșii care-i acopereau sânii minusculi se înnodau la ceafă cu o fundă bogată. Pe braț îi zăngăneau brățări cu strasuri și emailuri, iar pe degetele cu unghii sidefii ardeau inele cu boabe verzi ca gușterul, transparente ca apa de mare, ca apa din mările Chinei. Gâfâind în spatele ei, cu turban și evantai, Balena își căra colacii de osânză cu demnitatea unei Mamie.

I-am rupt eu însămi Puiei o superbă floare-de-piatră de culoare carmin dintre cele de pe marginea aleii din curtea noastră. Am vrut să i-o prind în piept, dar Balena nici nu m-a lăsat s-o ating. Era geloasă pe privirile noastre, dar și fericită în același timp: Puia ne domina ca o zeiță a dragostei și-a morții. Balena a luat floarea și, după puțină ezitare, a ingenuncheat și i-a cusut-o jos, între faldurile fustei, doar la o palmă de gleznă. Puia avea pantofiori cu toc, din piele de șarpe. S-a așezat pe tron și a tras din faimoasa pălărie un bilețel pe care scria „camion”. Apoi și-a primit și obiectul: pixul acela ciudat, care pentru noi, obișnuite cu tocurile de la școală, era o minune. Prin corpul de plastic perfect transparent, hexagonal în secțiune, se vedea pasta din interior,

neîncepută. Capătul ei era din metal arămiu și în vârf avea o mică bilă gălbuie. Pixul mai avea și un capac ultramarin. Ne-am dus spre locul tras la sorți de Puia. Între timp ne făcuserăm unghii multicolore din petale de flori lipite cu salivă. Ne fluturam noile gheruțe prin aer așa de fioros, că Gigi, care-și dormea veșnicul somn pe capota camionului în soarele tropical, se zbârli toată și începu să tremure. Ne-am suit în remorcă, am tras-o cu chiu, cu vai și pe Balena și ne-am așezat pe marginile scorjite ale tăbliilor laterale. Priveam cerul în care se reflecta verdele grădinii și așteptam poruncile reginei. Regina Verde tăcea, cu pixul între degete. Se uita țintă înainte, fără să ne audă sușotelile, căci noi începuserăm să jucăm telefonul fără fir. Puia deșurubase capacul pixului și se străduia acum să-i scoată și rezerva din interior. Reuși în cele din urmă să păstreze numai tubul transparent. Cu el, ne spuse apoi, aveam să facem baloane de săpun. Era minunat. Ne-am repezit în casă și-am adus niște castronașe de sticlă zgrunțuroasă, cu floricele în relief, în care am făcut soluția albăstrie de apă cu săpun. Am căutat paie și tulpini tubulare și, din nou urcate în camion, ne-am pus pe treabă. Curând, camionul aproape dispăruse, cu noi cu tot, sub zecile de globuri curcubeene, luate de vânt și împinse spre straturile de legume. Pe pielița fină a baloanelor se întindeau moale priveliști convexe și scânteieri. Predomina în amestecul bălțat de culori un fel de mov bătând spre cărămiziu și naramziu. Aceeași culoare o poți vedea dimineața, în bobul de rouă care arde în soare. Balena, care muiase tubul creionului cu bilă în castronaș, umflându-și obrații ca o trompetistă ivi deodată la capătul celălalt un balon mare și oval, care se dezlipi cu greu și în loc să se înalțe purtat de vânt, ca și celelalte, se lăsă încet pe podeaua camionului, unde rămase neclintit. Era ca o minge de sticlă tremurătoare. Când tremurul contenii, Balena îl atinse cu degetul și ne spuse surprinsă: „E tare!” Îl cuprinse apoi cu palmele și încercă să-l ridice, dar nu reuși. Balonul era greu ca plumbul. L-am privit tăcute cum se aburește mai întâi ca de-un suflu interior, cum se opacizează până ajunge să pară dat cu var. După câteva minute aveam înaintea un ou ca de reptilă preistorică, pe care Balena, ca să și-l recunoască, îl însemnă cu o steluță violetă. Pixul a fost preluat apoi de Ada, care reuși un ou identic cu primul, la capătul aceleiași metamorfoze. Desenă cu creionul pe coaja zgrunțuroasă o steluță indigo. Peste nici o oră, podeaua de scânduri a camionului se curba sub greutatea a șapte ouă mari cât capetele noastre și însemnate cu cele șapte culori. Le mângâiam și chiar încercam să le clocim ghemuindu-ne peste ele. L-am suit până și pe Chombe în remorcă și l-am trântit peste ouă, dar câinele

prinse deodată un zgomot infim, care-l înfricoșă atât de tare, încât se aruncă schelălăind din camion și nu se opri până în cușca lui de după casă. Noi abia percepuserăm micul trosnet, în schimb am văzut limpede cum coaja oului însemnat cu verde plesnește în zigzag. Am sărit și noi din camion și ne-am ascuns după tufe de trandafiri. De-acolo am auzit clar cum oul a explodat în țândări. Atunci, din camion s-a înălțat silueta aurie a unei licorne, cu ochi mari și frumoși, de femeie, și cu corn spiralat. A sărit grațioasă din camion și-a galopat scurt până în fundul curții. Săltând peste gardul putred, s-a pierdut în câmp. Spațiul, fără imaginea ei, rămase dureros de gol. Curând am fi preferat însă să rămână așa, căci din al doilea ou, al Garoafei, ieși o omidă gigantică. Târându-se, lăsa în urma ei o dâră de bale, ca un jeleu vernil. Boabe mari din acest mucilagiu îi rămăseseră presărate în perii lungi de pe corp. Era albastră cu pete galbene, iar capul negru ca smoala, lipsit de ochi, avea mandibule puternice, tot negre, ascuțite. Partea din față a corpului și-o târa pe două mânuțe de copil, iar la coadă avea falduri ca de pește cu voal. Dispăru repede, îngropându-se în pământ. Doar coada roz îi mai flutură câțva timp, ca o algă marină, printre spalierele cu pătlăgele roșii. Două ouă plesniră deodată, ale gemenelor, desigur. Se iscară din ele ființe triste și lungi, de culoarea sidefului vechi. Prin corpurile transparente li se vedeau oasele ca un abur alburii. Li se vedeau sângele ca vinul rosé pompat de inimi prin artere. Li se vedeau rinichii strălucind ca doi bulgări de diamant. Fiecare avea câte un singur braț, câte un singur ochi și câte-o singură aripă cu pene albe, ca de porumbel, ajungându-i până la călcâie. Când s-au văzut, s-au îmbrățișat cu patimă și, contopite, și-au luat zborul, vâslind energic din aripile uriașe. Au dispărut repede, topindu-se în cerul albastru. Oul Balenei dădu la iveală un crab roșu ca sângele, cu doi ochi cu gene lungi în vârful cornițelor laterale. Sub ochi, mandibulele și maxilele, cângi și cleștișori minusculi, se tot mișcau cu foame. Cleștii cei mari articulați forfecau greoi în aer. Se trânti cu greu peste tăblia camionului și-o luă la goană, lateral, pe picioarele subțiri, dispărând după lobodele din fundul grădinii. Din oul lui Ester ieși vedenia cea mai hădă. Era scheletul unui cal călărit de scheletul unui călăreț. Bucăți de carne putredă, fâșii de piele, tendoane uscate le mai atârnav de oasele galbene. Rânjindu-și dinții, cu ochii scurși pe obraz, cu coastele vizibile printre zdrențele care fluturau pe ei, tronau în mijlocul camionului, statuie ecvestră a disperării. O lance ruginită, cu vârful însângerat și prapur cusut cu sârmă de aur, se legăna în mâna cavalerului. Ușori ca fulgul, săriră din camion, se îndreptară la pas spre gardul de la stradă, peste care trecură

atât de lent, încât zborul lor prin aer părea că nu se mai termină. Mult timp am auzit, din ce în ce mai stins, tropotul de copite în josul străzii și un nechezat ca de pe altă lume... Când și această arătare s-a stins, am așteptat degeaba să se spargă și ultimul ou, al meu. Dar el nu s-a spart niciodată. De atunci l-am purtat tot timpul cu mine, oriunde am fost. El e, de fapt, o dovadă (acolo unde nu e nevoie de dovezi) că tot ce-am trăit a fost real, că toată lumea aceea din Dudești-Cioplea n-a fost doar o fantasmă a copilăriei. De altfel, ai observat, cred, că în timp ce bărbații rămân întotdeauna mai mult sau mai puțin copii, femeile caută să-și ascundă copilăria, de parcă atunci s-ar fi petrecut cu ele ceva rușinos, ceva malefic... Hai să ți-l arăt.

Te ridici de lângă mine și aprinzi lumina. Simt o durere vie, usturătoare în pupile și, după ce scot capul de sub cearșaf, te văd ca într-o mare de flăcări care ar fi cuprins toată odăița. Deodată, totul mi se pare halucinant de real. Altă lume. Rafturile doldora de cărți, hainele noastre azvârlite peste tot, coșul de pe măsuță în care acum nu mai sunt decât două mere, scrumiera în care se înnegresc vreo trei cotoare, râșnița de cafea, tu căutând ceva pe sub fotoliul pe care stă răsturnat mini-televizorul, corpul tău gol, de culoare galben pal-roz-aurie, ridicându-se și făcându-mă să mă mir cât de largi par șoldurile femeilor văzute din spate, totul își vorbește și-și tace suprafețele în lumină. Suprafețe în lumină, îmi spun buimăcit, iată lumea noastră. Părul tău scurt stă ciufulit. Fața ta e bătrână, gâtul tău e moale ca pielea de câprioară și are cute. Mi-e silă de tine, dar îți zâmbesc mecanic, iar tu îmi zâmbești cu foarte puțină speranță. O babă. Cu sâni încă frumoși, dar ce sens are? Sunt golit de dragoste, iar povestea ta mă obosește fizic. Vin zorile, Nana. Dă-i zor. Te întorci în pat cu o cutie ca de pantofi. O deschizi și, de sub un strat de vată, scoți un ou mare, ca de struț, cu coaja zgrunțuroasă, îngălbenită. Becul așază pe el o umbră albastră. Într-o parte, oul are o pată roșie, difuză. Probabil locul unde a fost steluța. Îl iau în palme și-l cântăresc cu grijă. E greu, masiv, iar coaja e călduță ca și când cineva ar dormi înăuntru. Îl pui pe masă și-l lași acolo, pe șervetul vârgat, pe care se văd firimituri de pâine, fiecare aruncând o mică umbră colorată. Stingi iar lumina. Pe fereastră, cerul nu mai e cu totul negru. Toate lucrurile din cameră au devenit întunecat-albastrii, iar pereții sunt destul de deschiși la culoare. În urechi îmi răsună vocea ta, pe care de la o vreme nici nu am mai perceput-o ca sunet, ci ca pură înșiruire de imagini. Sunt secăt, după noaptea asta nedormită, mă simt de parcă toate organele mele ar fi o

combinație de cauciuc și acid clorhidric. Aproape că nici nu observ când îți reiei firul istorisirii. Povestea ta are temperatura corpului meu, mă cufund în ea izolându-mi simțurile, lăsându-le pradă iluziei. Mă îndrept spre gura peșterii din insula de smarald. În jurul deschiderii aceleia strâmte crește un măcăciș osos, tare ca sârma, cu scânteierile mov ale florilor pitite după ghimpi. Intru în coridorul de piatră care duce-n adâncul său. Larve translucide fug pe pereți. Mii de oceli privesc din tavanul jos. În pârișă trăiește proteul orb, cu mânuțe de om. Iar acolo, în centru, înfășurată în noapte ca într-o gogoasă de mătase, ești Tu, așa cum nu te știe nimeni, tu cu fâlcile pline de colți strâmbi și curbați, tu cu nările dilatate, aruncând jerbe de flacără, tu cu solzii tăi de jad mistuitor, cu aripi de diavol, cu coadă de anacondă. Tu, înfășurată în duhoarea ta de sulf, tu printre ciolane și tigve... Tu, în tăcerea ta de femeie, în necomunicarea ta, în violență și-n frică.

Seara l-am luat din nou pe Marcelino de lăbuță și, bucuroși nevoie mare, ne-am îndreptat spre foișor. Doar ieri nu trecuserăm pe-acolo, dar mă simțeam vinovată de parcă aș fi irosit aiurea o zi, ce spun, poate un an întreg, parcă nu aș fi fost de-o veșnicie. Mi-era dor de Egor și chiar de maică-sa. Când am intrat, nu ne-a venit să credem: casa era plină de flori. Toate sticlele, paharele, cămile de apă, ca să nu mai vorbesc de vase, de la cele de cristal sau de porțelan chinezesc până la cioburile de doi lei, fuseseră scoase de prin dulapuri și umplute cu flori. Pe servante, pe măsuțe, pe marginea șemineelor, pe stâlpii balustradei de stejar a scării interioare, pe taburete și chiar pe podea se înșirau vase pline de flori. În nici o odaie nu mai aveai loc să stai de atâtea flori. Cel puțin sus, în camera lui Egor, te înăbușeai: erau crini albi și roșii, desfăcuți la limită, vărsând din ei staminele grele de polen, erau trandafiri galbeni, erau mormane întregi de gura-leului, flori de soc, mușețel pe tulpini încâlcite, albăstrele. Mai erau cactuși înfloriți și niște flori întortocheate, colorate în albastru și roșu, cu limbi cleioase, desigur orhidee, căroră pe atunci nu le știam numele și pe care le vedeam pentru prima oară. Într-un ghiveci cu pământ noroios înota o roua-cerului de-o frumusețe nepământească: avea corola de ace fine, fiecare terminat cu o boabă de lichid transparent, care strălucea în penumbra camerei. „E o plantă carnivoră”, ne spuse alungitul, care se așezase pe locul lui preferat. Atinse cu degetul lui lung aproape cât antebrațul meu discul din mijlocul țepilor: acestea, ca la comandă, se ridicară și apoi, unele după altele, se curbară spre deget, lipindu-și boabele cleioase de unghia lui Egor. „Dacă aș lăsa degetul aici, în scurt timp mi l-ar roade până la os.” Era o plantă-păianjen, un păianjen fermecător. I-am povestit visul

cu apa și cel cu paharul, și Egor a aprobat dând ușor din cap, fără să se mai entuziasmeze ca la început. Acum știa. Eu eram, fără nici o îndoială, aleasa, eu aveam să pătrund în *REM*. „Uite, florile astea toate sunt pentru tine. Au venit aici oameni de pretutindeni ca să ți le aducă și ca să-ți ureze, prin mine, succes. Ei te așteaptă de mult, vin aici în fiecare an, pe mama și pe mine ne socotesc un fel de preoți ai *REM*-ului. Dar ei știu că nici unul dintre noi nu va putea intra vreodată acolo. Pentru că *REM*-ul, singurul din toată lumea noastră, e făcut numai pentru cel care visează visele, adică doar pentru tine.” Despre existența acestei Ieșiri, cum mai numea el *REM*-ul, Egor îmi mai spusese că știau oameni din toată lumea, legați între ei prin revelarea tainei și prin jurământul de-a o păstra. „*REM*-ul e, într-un fel, ca floarea asta de roua-cerului, un soi de capcană întinsă pretutindeni și dotată cu o răbdare infinită, un loc de trecere care așteaptă ani în șir să fie descoperit și apoi alți ani în șir până să ajungă la el singura ființă care-l poate străbate. Există cărți secrete, scrise de mână, despre *REM*, există câteva secte concurente care recunosc *REM*-ul, dar au idei cât se poate de diferite în privința semnificației sale. Unii susțin că în *REM* ar fi un aparat infinit, un creier colosal care reglează și coordonează, după un anume plan și într-un anume scop, toate visele viețuitoarelor, de la visele de neconceput ale amibe și ale brândușei, până la visele oamenilor. Visul ar fi, după ei, adevărata realitate, în care se revelează voința Divinității ascunse în *REM*. Alții văd în *REM* un fel de caleidoscop în care poți citi deodată întregul univers, cu toate amănuntele din fiecare moment al dezvoltării sale, de la geneză până la apocalips. Am citit de curând în spaniolă o povestire în care *REM*-ul, văzut astfel, era numit *El Aleph*. Unii sunt convinși că există un singur *REM*, alții cred că există câte unul pentru fiecare om și chiar au compus o scriere curioasă, în care înșiră semnele după care oricine ar putea ajunge să-și găsească *REM*-ul, dacă știe să citească aceste semne. Dar care a adevărul, dacă este *REM*-ul o Mântuire sau o Damnațiune, numai tu ai să afli.” Egor îmi vorbea cu o voce mai stinsă decât de obicei, fața lui urâtă de acromegalic semăna cu o mască emaciată. „Sunt cumplit de obosit. N-am dormit deloc noaptea trecută, iar azi am exagerat cu scrisul. Dar nu am avut încotro. Rămăsesem în urmă nepermis de mult.” L-am întrebat ce scrie și mi-a răspuns firesc, dar cu un rictus de silă: „Literatură. Sunt scriitor, n-aș mai fi fost.” I-am spus că mi se pare o meserie foarte frumoasă și, ca să-i arăt că sunt într-un fel în temă, l-am întrebat mai departe, folosind niște cuvinte pe care parcă le mai auzisem eu pe undeva: vrea să ajungă un mare scriitor? Mă așteptam să

zâmbească, așa cum fac oamenii maturi când un copil se bagă în treburile serioase, dar Egor, mai palid decât de obicei, cu cartilajele nasului verzui-transparente, cu ochii șterși, mi-a răspuns imediat, ca și când și-ar fi pus întrebarea singur. Vorbea, oricum, și la propriu și la figurat, mult deasupra înțelegerii fetei de doisprezece ani. „Un mare scriitor nu este altceva decât un scriitor. Diferența este de nuanță, nu radicală. Toți săritorii în înălțime sar, să zicem, doi metri. Unul sare doi metri și cinci centimetri și este un mare sportiv. Nu, nu merită osteneala nici să te gândești măcar să ajungi doar un biet mare scriitor, doar un pârlit de autor genial. Ia cele mai bune cărți scrise vreodată. Abia dacă sunt ceva mai rășărite decât cărțile mediocre. Fundamental sunt tot cărți, nimic altceva. Îți vor da, la citire, o plăcere estetică ceva mai intensă. Ca o cafea un pic mai dulce. O să le lași din mână după treizeci de pagini ca să-ți faci un sandvici sau ca să te duci la baie. Ai să le citești în paralel cu cine știe ce carte polițistă. Peste câteva mii de ani vor fi și ele praf și pulbere. În condițiile astea, să-ți propui tu, un om, o ființă căreia i s-a dat șansa nebunească de a exista și de-a reflecta asupra lumii, să ajungi doar un geniu este umilitor, este infim. E ca și când ai lăsa totul baltă și te-ai cufunda din nou în pădure. În fiecare om există posibilități față de care ambiția de-a fi cel mai mare scriitor dintotdeauna al lumii este pur și simplu dezonorantă prin facilitatea ei. Căci ce miracol mai contează față de miracolul de a exista și de-a ști că exiști? De aici și până la a fi omul cel mai bogat, cel mai puternic, cel mai talentat din întreaga lume e ca de la un miliard la un miliard unu, și chiar mult mai puțin. Nu, nu vreau să ajung un mare scriitor, vreau să ajung *Totul*. Visez neconținut la un creator care, prin arta lui, să ajungă cu-adevărat să influențeze viața oamenilor, a tuturor oamenilor, și apoi viața întregului univers, până la stelele cele mai îndepărtate, până la capătul spațiului și-al timpului. Iar apoi să se substituie universului, să devină el însuși Lumea. Numai așa cred că un om, un artist, și-ar putea îndeplini menirea. Restul e literatură, colecție de trucuri stăpânite mai bine sau mai rău, bucăți de hârtie mângălită cu gudron, pe care nu dă nimeni doi bani, oricât de geniale ar fi rândurile de semne grafice, care, curând, tot nu vor mai fi înțelese.” Rostise vorbele astea pățimaș, cu o expresie amară. Tăcu apoi mult, în seara aurie. Așezat în patru labe, Marcel construia pe parchet un castel din cuburi. Chiar în vârful puse o piramidă albastră. Eu îmi potriveam poala rochiei. Mă gândeam de fapt la Ester: cât timp stătuserăm în tufișurile de trandafiri, speriate de fantasmăle ieșite din ouă, ne ținuserăm de mână, mângâindu-ne podul palmei cu degetele, apoi ne lipiserăm ușor una de alta și îi simțisem părul roșu

atingându-mi obrazul, încurcându-mi-se în gene. Când ne-am privit, doar o clipă, în ochi, m-am simțit deodată plină de sudoare. Egor vorbea din nou: „Dar cei mai mulți dintre oameni — sau, hai să zicem, dintre scriitori — nu vor ajunge totul. Nu vor ajunge nici măcar genii. Nu vor ajunge nimic. Eu... eu sunt unul dintre ei. Dar eu măcar știu asta și prin tot ce scriu încerc să-mi exprim neputința. Știu că nimic nu poate fi spus, că nimeni nu așteaptă de la tine să spui ceva, dar și că *trebuie* să spui. Știu că trebuie să te împotrivești cumva nedreptății de a fi om și de a nu putea să fii Totul. Și eu o fac din toate puterile mele. Uite...” Se ridică de pe scaunul cu furnir galben, păși pe deasupra castelului de cuburi și deschise larg cele două uși minunat împodobite ale marelui scrin. Era mai încăpător decât ai fi putut crede. Un lemn roșu, plăcut mirositor, îi căpușea adâncimea. Tot interiorul era ocupat de câteva teancuri groase de hârtie de scris, mii de pagini stivuite unele peste altele. Când, înfigându-și degetele în ele și răsturnându-le pe covor, Egor le-a răvășit prin toată odăița, am putut vedea că erau acoperite cu un scris egal, ciudat de inexpresiv. Dar abia când am încercat să citesc câteva rânduri din opera alungitului, am înțeles oroarea imensă pe care aceasta o conținea: pe mii și mii de pagini, cu o răbdare și o tenacitate de furnică, Egor scrisese un singur cuvânt, repetat mereu, de zeci de ori pe o pagină, într-o succesiune fără început și sfârșit. Era cuvântul *nu*. „Scriu de la șaisprezece ani și abia am trecut de cincisprezece mii de pagini. Scriu uneori și câte opt ore pe zi, dar în alte zile nu pot scrie nici măcar un rând. Poate o să râzi, dar câteodată mă poticnesc și, cu toate că poate ți se pare ușor să scrii așa ceva, cunosc crize care aproape mă fac să mă las de scris. Cunosc și frica de sterilitate, și pe aceea de-a nu mai putea să ții pasul cu tine însuși. Pentru că eu nu scriu mecanic. Vreau ca fiecare, dar *fiecare* din acești *nu* să fie gândit și simțit până în măduva lui. Să fie trăit cu toți nervii, cu toată carnea mea. Să nu crezi că e simplu. Câteodată se întâmplă să meditez și câte-o săptămână întreagă până să mai adaug un cuvânt, pentru că vreau ca opera mea să fie perfectă, să mă reprezinte desăvârșit.” Nu înțelegeam nimic. Priveam când la Egor, când la foile pe care amurgul le făcea roz-sidefii. Am încercat să adun de pe jos paginile, dar alungitul, mai înalt ca oricând (se ridicase în picioare și se uita pe fereastră), nu m-a lăsat. Am coborât, am salutat-o pe doamna Bach care, în capotul ei fistichiu, asediată de flori, asculta la radio o romanță ridicolă, nazalizată: „Ce vrei să-ți scriu acumă când ne despărțim?”, și ne-am văzut iar pe cărarea din mijlocul câmpului, lăsând în urmă silueta de fum a lui Egor. Cum păseam fără grabă, de mână cu vărul meu, brusc m-a năpădit iar un val

de tristețe.

Am visat, în acea noapte, o cheie pierdută de cineva în pădure. Tocmai coborâsem lin într-o văioagă unde fagii se făcuseră rari și subțiri, iar pe pământul negru dintre tulpinile lor tăcute se înșirau pete bălțate de lumină albă și galbenă, strălucitoare. Soarele se iveau, orbitor, printre crengile scuturate de-o boare verde de vânt. Coaja copacilor se jupuia și mirosea a tananți amărui. O ceață, dar nu de aburi, ci de alean și de nostalgie, se vărsa răcoroasă în dimineața eternă. Zărisem luciul cheii de departe și mă abătusem cu câțiva pași din cărarea mea ca să ajung până acolo. Am îngenuncheat și am ridicat-o. Vinul pe care-l sorbisem în celălalt vis, amestecat cu venin de păianjen, mă ametea, îmi dăduse o stare de exaltare, pe care abia mi-o stăpâneam. Am ridicat cheia. Era o cheie de aur, de două ori mai mare decât palma mea. În adâncitura lăsată de ea pe pământ șerpui leneș, cărnos, o rămă, care contractându-se de câteva ori se sorbi în pământ. Am șters cheia bine cu poala rochiței. Capătul îi era în formă de treflă, ornat până la refuz cu bucle și lujeri de aur. Tija cheii, groasă și scânteietoare, reflecta deformat chipul meu și copacii din jur. La capătul de jos avea o plăcuță cu trei dinți egali, peste care mi-am trecut visătoare degetele. Am sărutat cheia și am vârât-o bucuroasă în buzunar. Am luat-o la fugă, pe cărarea mea care ducea tot mai adânc spre fundul văii, unde se făcea din ce în ce mai răcoare. Abia așteptam să descui. Nu-mi păsa dacă după ușă mă va aștepta Plăcerea sau Teroarea.

Dimineața ne-am văzut la grotă lui Rolando. Îl călăream acum fără sfială, îl clătinam dându-ne huța câte trei deodată, cocoțate pe stern, îi intram în țeastă prin orbita rotundă și ne lipeam, înfiorate, spinarea de osul neted și rece. Îl împodobisem ca pe un pom de Crăciun cu panglicuțe și-i pusesem coronițe de flori, ca niște inele, pe toate degetele. Ester, care avea să fie în acea zi regină, refuzase cu încăpățănare să se îmbrace în galben. I-ar fi stat și caraghios, ce-i drept. În schimb, își adusese, cine știe de pe unde împrumutate, o umbreluță de dantelă galbenă, cum nu văzusem nici una din noi niciodată, și un evantai rabatabil, cu care-și ascundea jumătatea de jos a feței și își îngusta ochii ca japonezele, cu obrazul lipit de umărul ridicat. Mi-era al naibii de dragă, roșcata! Pe pieptul bluzei albe, scrobite, purta o dalie portocalie. Am așteptat-o iar pe Puia mai bine de-o oră, dar n-a apărut. Nimeni, nici Balena, nu știa ce e cu ea. Până la urmă am ieșit din subteran și am intrat în curte la tanti Aura. Ester s-a așezat pe tron și i-am pus coronița aurie peste pletele ca sârma de cupru. În pălărie nu mai erau decât trei bilețele cu locurile de joacă: școala veche, foisorul și

camera mea. Ester, nenorocoasă ca de obicei, a tras locul cel mai închis, cel mai sărac: camera. Ce să faci într-o odăiță înghesuită, cu sobă de teracotă, pat și aproape nimic altceva? Nu știam pe atunci un adevăr pe care accesul la *REM* mi l-a revelat cu forța evidenței și pe care n-o să-l mai uit: cu cât spațiul acțiunii sau jocului sau gândirii este mai îngust, cu atât restul lumii, adică Lumea, este mai largă. Și merită întotdeauna să te restrângi, chiar și până la inexistență, ca să sporești minunea lumii. Esterei îi revenise, ca obiect al jocului, termometrul adus de mine. Puia nu mai venea și începuserăm să fim îngrijorate. Fără formația completă, jocul nostru nu avea nici un sens. Până la urmă ne-am hotărât să mergem toate la ea. Am ieșit în stradă și, pentru prima oară de când jucam Reginele, ni s-a întâmplat să întâlnim trecători sau oameni ieșiți pe la porți, căci era aproape ora unsprezece. Se holbau după noi și chiar, mahalagioaicele, ne făceau în toate felurile, căci eram ca niște paparude. Băieții de vârsta noastră și chiar țăngăii de câțiva anișori, murdari ca naiba, aruncau cu pietricele după noi și făceau gesturi de neînțeles. Calvarul ăsta a durat însă doar vreo cinci minute, până am ajuns la gardul verde, cu flori argintii de tablă, culmea eleganței pe-atunci, în spatele căruia se afla o casă ciudată, cu verandă de sticlă. Am sunat cam stânjenite, căci cunoșteam prea bine obiceiurile maică-sii. Dar de data asta femeia aceea făcută numai din curbe era îmbrăcată relativ decent, într-un capot lucios, albastrui, ornat cu flori sucite de crizantemă. Era de fapt un kimono, dar pe atunci nu cunoșteam cuvântul. Ne primi fără o vorbă pe toate în holul larg, cu plăci de gresie pe jos și cu un soi de tablouri din tablă și sârmă neagră înfățișând păuni și mori de vânt pe pereți. Ne făcu semn să intrăm în camera Puiei după ce ne spusese pe un ton alintat că fetița ei nu se simte prea bine. Am intrat toate deodată în camera Puiei și am rămas încremenite. Copila aceea minunată zăcea pe pat, cu fața întoarsă spre perete. Cearșaful era dat la o parte și corpul ei subțire și roz, înconjurat de buclele aspre, era gol și avea o armonie a liniilor de neimaginat la o femeie matură. Ceea ce ne-a uimit însă era faptul că între coapsele rotunde Puia era netedă ca o păpușă. Nici urmă de sex, ceea ce-i dădea un plus de frumusețe suprafirească. Puia nu era nimic altceva decât o mare păpușă însuflețită, cu care se juca un copil mare, mama ei. Când a întors fața și ne-a văzut, ea s-a acoperit imediat cu cearșaful și s-a ridicat în capul oaselor. Ne explică distrată că era cam bolnavă. Se bucura totuși că am venit și n-ar fi vrut să ne strice jocul. Așa că dacă am vrea să ne jucăm chiar acolo, în camera ei, ea n-ar avea nimic împotrivă. După ce ne-am gândit puțin, ne-am spus că la urma urmelor

și camera Puiei e o cameră. Cum tot eram acolo, decât s-o lăsăm baltă mai bine începeam jocul. Mai ales că boala Puiei îi dădea o șansă Esterei să folosească termometrul... Așa că ne-am așezat, unele pe patul Puiei, altele pe covor, și-am așteptat ca Ester să se hotărască. Ester privi termometrul, al cărui firisor de mercur arăta 36 de grade. Cu amuzantă seriozitate i-l puse Puiei la subțioară. Stăteam toate în jurul fetei ca niște doftori la căpătâiul unei prințese muribunde. Deodată am început să percepem schimbarea. Prin geamul cu perdele al camerei văzuserăm de la sosire coroana unui corcoduș cu fructele încă verzi și streășina casei vecine, cu jgheab și burlan. Când ne-am ridicat ochii de pe termometru, toate acestea dispăruseră. Doar cerul albastru ca turcoaza, cu nori alburii, se întindea în cadrul dreptunghiular al ferestrei. Simțeam în același timp o stranie mișcare ascensională, o simțeam în organe, în tot corpul. Mai târziu, când am suit prima oară cu liftul, mi-am adus aminte de senzația aceea apăsătoare. Ne-am repezit țipând la fereastră. Jos, la zeci de metri sub picioarele noastre, vedeam Bucureștiul întins și întortocheat ca un labirint înecat în vârtejuri de praf. Cețuri sidefii și gălbui și roz-pale acopereau clădirile cele mai înalte: Palatul Telefoanelor, cu tot soiul de fiare cenușii instalate în vârf, Foișorul de foc, cu ferestre prismatice, magazinul Victoria, blocurile vechi de pe Magheru, blocul Turn și, departe în zare, albăstruie și redutabilă, Casa Scânteii, în mijlocul pajiștilor înverzite. Bucureștiul ca o plasă de păianjen, pe firele căreia se cățărau încet tramvaiele cu clopoței și camioanele cu remorcă. Bucureștiul plin de schelării și macarale, cu spitale și clădiri de poștă și, minuscule, chioșcuri de ziare. Cu lacuri gri, în formă de stomacuri, dând unul într-altul. Cu parcuri și statui de bronz înnegrit, popor de omuleți tuciurii, din ce în ce mai mici pe măsură ce urcam. Cu cartiere muncitorești, ca niște prăjituri din care nu ai mușca. Bucureștiul cu triaje CFR pline de stive de cherestea, grămezi de cărbuni și mormane de țevi, profile și pompe ruginite, șpan și magneți. Cu gări cu ceasuri rotunde și locomotive cu aburi, gări mirosind mereu a cocs, usturoi și păcură, gări din care se preling șine încălecate, dispărând pe sub viaducte și pasarele și, inevitabil, „pe sub podul Grant”. Bucureștiul cu depozite de lemne și fabrici de bobine și abatoare și puturoasa fabrică de săpunuri Stela, cu țesătoriile Donca Simo, cu străzile Julius Fucik, Olga Bancic, Ilie Pintilie, cu uzinele Vasile Roaită. Bucureștiul cu oameni în cămăși albe și părul pieptănat peste cap. Cu stadioane asaltate de tineri muncitori cu șepci și cu fețe emaciate, urlând și ridicându-se în picioare când un fotbalist, tot cu părul pe spate și cu chiloți până la genunchi, gen Dinamo Moscova,

aruncă în plasa ruptă mingea de piele. Bucureștiul răsunând de cântece mobilizatoare: „Marinică drăgălașul / Marinică zis codașul” sau celebrele „Macarale / Râd în soare argintii / Macarale / În zori de zi”, dar și nostalgicul „Și-apoi de mână tu și eu / De la Ateneu / Înspre Miorița s-o pornim”, Bucureștiul lui Trio Do-Re-Mi, al *Mielului turbat*, al *Dragostei la zero grade*, al lui Ciubotărașu și Giugaru și Silviei Popovici. Bucureștiul studiilor la seral...

Ne înălțam în viteză, și orașul devenea tot mai restrâns și mai cețos. Curând am cuprins cu privirile spații mult mai vaste. Întinderi albastre și verzi, dreptunghiuri galbene, străbătute de firisoarele râurilor, nori ca de vată acoperind orașe cât palma. Ca să nu ametim, ne-am întors lângă patul Puiei. Ester i-a luat distrată termometrul de la subțioară și l-a privit, întorcându-l în unghiul cerut. Arăta acum 37 de grade. În același timp, odaia se spulberă într-o explozie scurtă. Disparură și pereții, și plafonul și ne trezirăm înconjurat de oceanul de aer înghețat, de munte, de culoarea safirului. Ne aflam pe spinarea unui elefant uriaș, de stâncă, cioplit pe vârful unui munte imens, alb ca laptele. Muntele era de fapt un pisc de cremene, ascuțit ca o lamă, cu smocuri de jnepeni cățarați pe câteva mici platouri de sub picioarele noastre. Halucinant, inaccesibil, muntele cu elefantul în vârf se ridica peste o lume plată, străvâzându-se prin aerul transparent ca o sticlă albăstruie. Colții de fildeș și trompa ridicată spre frunte dădeau elefantului o înfățișare războinică și regală. Adunate una într-alta, ținându-ne de mâini în jurul patului unde Puia încă stătea culcată, nu ne mai saturăm să contemplăm lumea. Pentru că din pisc vedeam, în ciuda depărtării, cu o claritate absolută, tot ce doream să vedem pe pământ. Priveam un sat risipit între măslini și vedeam biserica lui veche cu clopotniță acoperită cu tablă și pe tabla încinsă vedeam dormind ghemuită o pisică, și vedeam și puricele ieșind pentru o clipă din sprânceana pisicii, foindu-se lângă ureche, unde pisica avea părul rar și cenușiu, și dispărând apoi în blănița de pe cap. Priveam în altă parte o popicărie în plin soare și deslușeam până și firisoarele de tutun ars care se scurgeau din luleaua ciocnită de-un zid cafeniu de către un cârciumar cu șorț și față roșie, venit să chibîțeze. Vedeam un copil făcând pipi într-un crâng de aluni, în mijlocul unor flori de câmp mai înalte ca el. Vedeam un curcubeu arcuindu-se peste o fabrică de tractoare și o muncitoare cu basma privind în lumină, la geamul făcut din pătrățele de sticlă, ceva ce semăna a bujie. Vedeam un șir de cosași cu cămășile mototolite, transpirate, înaintând cu pași mari în arie și scânteindu-și coasele în soare. Unul era gol până la brâu și am văzut pe omoplatul lui

roșu, cu fire sucite de păr, un neg monstruos. Vedeam vapoare încremenite pe mări de smarald, lăsând în urmă, la fel de încremenită, dunga alburie a siajului. Pe bocaportul unuia, doi marinari își cârpeau ciorapii de bumbac. Vedeam iepuri polari lăsându-și măslinile pe zăpada poroasă și un cangur adulmecând, cu nări negre și umede, coaja unui eucalipt. Fruntea Puiei începuse să frigă, radia o căldură roșiatică. Ester a privit din nou termometrul, care arăta acum 38 de grade. Și, de pe spinarea zgrunțuroasă a elefantului, am văzut o mână cu unghii negre aruncând o piuliță în pălăria unui orb și un contabil cu mânecute răzuind cu lama o cifră dintr-un registru. Am văzut un preot mângâind șoldul unei enoriașe, o coțofană pe marginea căruciorului, privind un sugar, o femeie rujându-se. Am văzut un jude rânjind acuzatului și-un felcer scoțând dintele unui cal cu un clește de cuie. Am văzut un alambic întins pe kilometri întregi, o pădure de țevi din care pica un strop de rachiu. Am văzut un stăvilar fisurându-se în zigzag și șuvoaie groase de apă cu mormoloci inundând orezăriile. Am văzut un bătrân decapitând o lăcustă. Și când termometrul Puiei arată 39 de grade, am văzut trei soldați pălmuind o bătrână și o casă împachetată în ziare și un dric șiroind o dără de sânge și un chitarist mușcat de un gușter. Am văzut o muscă luptând cu păianjenul și un bolnav zâmbind unui fluture. Am văzut un om rătăcit în uzină și un savant înhămat la o roabă și un lup oftând trist. Și o fată cedând într-o bucătărie de țară și un film rulând invers și un disc zgâriat pe care se plimba o buburuză. Și când termometrul arată 40 de grade și Puia deveni translucidă ca o unghie în lumină, am văzut spânzurați atârând de-o salcie și o mie de oi sacrificate pe malul unei lagune și un țăran mâncând rinichi de câine și telemea. Și un ciclotron invadat de ploșnițe, și o pălărie cu pana jumulită, și doi ochi albaștri, încrezători, de lepros. Și o ciupercărie termonucleară, și o tăbăcărie de piei de păianjen, și un adolescent înfruntându-și părintele. Și un incendiu mistuind un depozit, și o mare de oameni cu limba tăiată, și o capelă sub cerul guri, între măsele. Și rechinii întemeind o frăție. Iar când termometrul arată 41 de grade, am văzut un neam ponegrind alte neamuri, o armată luptând cu un bivoli, un vârf de lance desenând o petunie. Un jupuit pierind într-o copcă, un val de sânge măturând municipii, un pătrat magic pe fruntea actorului. Am văzut un tiran trăgând apa la tron, o javră vărsând briliante, un cadavru sculându-se în picioare, un doctor scoțându-și ochii. Și morminte deschise, și morții în camuflaj zornăind pe tancuri, învârtind manetele tunurilor de pe crucișătoare. Armate osoase trăgând cu bazooka, zvârlind peste orașe mine de brand, sticle incendiare, cearșafuri.

Feldmareșalii carnagiului călare pe râuri. Butoaie de benzină arzând în alimentare. Arhive de filme în flăcări. Vânători necrozați, lăptărese cu zona zoster. Populații în cârje, mase cu timpanele sparte. Goarneau la putere. Virusuri sub drapele. Catedrale-n ruină, cardinali în albastru, schelete peste tot. Boli de inimă la mobilizare. Cancerul ca singură sursă de energie. Fluvii evaporate și Moartea, steaua necruțătoare, trecând prin sabie până și nou-născuții. Și-o cruce de lemn de cireș ridicată pe Everest și pe ea bătut Celsius, pe creștet cu coroană de spini. Și sub tălpile lui pline de sânge o piele cu arsuri de gradul șapte, Pământul. Iar când termometrul arată 42 de grade am văzut zeitatea Cutremurului dansând peste Eurasia, zeitatea Înghețului înfulecând Polii, zeitatea Potopului strivind Japonia sub călcâi. Și zeul întunecat al adâncurilor, Nife răzbunătorul, își făcu deodată auzită vocea de lavă aruncând scoarța în aer, evaporând oceanul. Și Marianele și cele Unsprezece mii de fecioare și toate uraganele cu nume de femei fugeau țipând, cu fustele-n flăcări, cu părul pârlit, cu sânii goi, împiedicându-se de metropole. Și fluvii de wolfram și râuri de iridiu și fiorduri de crom și estuare de indiu și lagune de stronțiu și cascade de platină și pârauri de cadmiu și mări de cupru și golfuri de zinc și oceane de fier clocoteau laolaltă, cu flora și fauna lor orbitoare. Și anotimpurile, sub ploii de stele, sub grindină de meteoriți. Și am văzut Soarele contopindu-se cu Pământul și eclipsele fumegând. Și termometrul plesni, iar mercurul din el căzu ca o lacrimă în hăul de sub noi. Și-atunci am văzut cum stelele se chircesc, cum spațiul se contractă, cum lumina îmbătrânește, cum forțele de interacție tari și slabe, forța gravitică și forța electromagnetică pornesc un poker în patru și joacă zaruri cu hipercuburi. Cum timpul practică o rușinoasă ipsașiune. Cum lumea ajunge cât un măr, cât o cireșă, cât un electron, și-n cele din urmă dispare în nefăptuit. Și când nu se mai afla în jurul nostru nici măcar întunericul, nici măcar nimicul, deodată am văzut, de la marginea vederii, înaintând spre noi, un punct luminos. Când s-a apropiat, l-am recunoscut cu un strigăt de bucurie: era copilul nostru, gigantul nostru drag, marele bărbat cu sâni de femeie, cu părul căzându-i în șuvițe blonde până la șolduri, cu ochii albaștri. Se apropia tot mai mult de noi. Era mult mai mare decât muntele pe care stăteam. Cu cât venea mai aproape, cu-atât trăsăturile lui se deslușeau mai bine și în curând nu i-am mai putut vedea decât fața de lumină, iar apoi numai ochiul său, care deveni deodată cerul liniștitor, albastru, cu norișori, pe care-l priveam prin fereastra camerei Puiei. Prietena noastră bolnavă se ridicase în capul oaselor și zâmbea. Ester, ciudata Regină Galbenă, rămăsese cu termometrul în mână, iar

prin fereastră vedeam din nou corcodușul și cornișa casei vecine. Termometrul arăta tot 36 de grade, ca la început. Am mai rămas puțin lângă Puia, care ne promisese că va sta cuminte în pat ca a doua zi să fie bine, iar apoi am plecat, fiecare, la masă. Eu am însoțit-o pe Ester. Eram bucuroase că ziua ei ieșise bine, că jocul ne reușise și de data asta. Ea își scosese coronița, își scuturase părul de sârmă roșie și acum mergeam împreună, de mână, prin soarele tropical. Eram toropite ca niște pisici. Căscam amândouă, arătându-ne limbuțele și râzând. Ne-am mai surâs o dată la poarta ei și, când m-am întors, am simțit o săgetare în inimă. Am avut pentru prima dată sentimentul că totul, totul avea, în curând, să se termine, că vremurile bune trecuseră pentru totdeauna.

Tristețea nu mă mai părăsea. Când eram singură, după-amiază, ea se intensifica, devenea acută și dulce, insuportabilă. Mă învârteam atunci prin grădina pustie, rupeam câte-o roșie și mușcam din ea sau îmbrățișam trunchiul cireșului amar, gândindu-mă la Ester. Mergeam pe poteca îngustă dintre straturile de legume, ajungeam la camion și suiam în cabina încinsă. Suceam de volan, apăsam pe frâne și deodată îmi dădeau lacrimile. Coboram și mi-o puneam pe Gigi după gât și mergeam așa cu ea până în fundul curții, lângă gardul putred, înecat în bălării. Intram din nou în casă, la răcoare, și petreceam mult timp în holișorul gol, lung și îngust, luminat slab doar de niște geamuri mate. Stăteam acolo, în picioare, sprijinită de pervaz și numărând iar și iar petalele unei flori al cărei nume nu-l cunoșteam. Era liniște și o lumină cenușie, puteam să mă adun. Și iar în camera mea, iar în pat, sub cearșaf, cu fața la perete... Am plâns în ziua aceea până seara, nu mă mai puteam stăpâni. Când intra tanti Aura, mă prefăceam că dorm. Am plâns mai ales când am văzut-o pe Zizi, săraca, uitată de zile întregi sub masă, cu frumoasa ei rochiță îmbâcsită de praf, cu părul ei de ață încâlcit ca altă arătare. Când mă gândeam cu câtă dragoste îi făcusem schimburile, chiloțeei, furoul și tot ce mai avea pe ea, iar acum o abandonasem ca o mamă vitregă, care își oropsește copilul. Am strâns-o la piept și m-am pus iar pe bocit.

Spre seară însă m-am spălat frumos pe ochi, l-am adunat pe Marcelino de pe stradă, unde juca Lapte gros, și-am plecat amândoi spre foișor. Ne-a deschis doamna Bach și, când am intrat în hol, aproape că ne-am speriat de strigătele care se auzeau de la etaj. „Egor e cu un prieten”, ne spuse alungita, făcându-ne semn să urcăm. M-am mirat, îl crezusem pe Egor un îns de-o singurătată absolută, nu-mi închipuiam cum ar putea arăta un prieten al lui. Când am deschis ușa, strigătele s-au intensificat brusc. Cel care țipa era, firește, musafirul, un tânăr cam de

vârsta lui Egor, dar care-i venea doar până la brâu. Era foarte brunet și purta, lucru rar pe vremea aceea, cărare într-o parte. N-am înțeles cum îl chema, dar părea să fi fost un student. Nu putea probabil să discute decât pe tonul acela. S-a oprit doar o clipă, când Egor ne-a prezentat, și a reînceput să strige și mai tare. Nu pricepeam nimic din ceea ce discutau, dar acum îmi dau seama că trebuie să fi fost politică. Est, Vest, ruși, americani, Congo... bomba atomică... războiul rece... Hrușciiov... Dej... Algeria... Vietnamul... Studentul revenea iar și iar la o aceeași idee fixă: „Mergem spre catastrofă, domnule! Se acumulează armele, domnule! Crește ura, domnule! Suspiciunea, mefiența! Vine Apocalipsa, amice! Toți vor să aibă bomba, toți fac propagandă, toți mint, domnule! Opinia publică! FBI-ul! KGB-ul! Vor fi hecatombe! Va fi un coșmar, înțelegi?” Și tot așa, jumătate de oră, timp în care Egor ascultă cu gravitate. Când studentul tăcu, în fine, epuizat, Egor se ridică și scoase dintr-un sertar al scrinului un mare album cu fotografii, legat în mătase stacojie, imprimată cu flori de trandafir. Îl deschise și începu să-l răsfoiască. Filele groase, pline de poze îngălbenite, alternau cu foițe aproape transparente, cu arabescuri ingenioase în filigran. Puteai vedea în fotografii femei vesele, cu coafuri ciudate, ținându-se câte două după umăr, îmbrăcate ostentativ în costume naționale, copii în uniforme de „mariner”, grupuri în costume din secolul trecut, domnii cu mustăți nesfârșite și țilindru pe cap, doamnele în rochii lungi, cu funde mari în turnură și pălării legate sub bărbie cu panglici, militari cu sabie la brâu sau proptiți în puști cu baionetă, eleve de pension făcând gropițe în obraji, cu bucle-cârnăciori lângă urechi, juni ofticoși cântând la violoncel. „Vorbești de bomba atomică? De distrugerea în masă? Uite ce-ți răspund. Privește acest album cu fotografii vechi, din secolul trecut. El cuprinde răspunsul meu la toate problemele lumii și ale istoriei. Uită-te la oamenii ăștia, la fetele astea, la copiii din poze. Toți sunt azi morți, toți, până la unul. Nu există nici un supraviețuitor, din toate milioanele de oameni născuți acum o sută cincizeci de ani. Ce e arma nucleară pe lângă asta, pe lângă timpul exterminator, timpul care nu lasă răniți? Ce sunt conflictele, ce este lupta pentru putere față de victoria meticuloasă, calmă, blândă aproape, a timpului împotriva tuturor? Bombele, războaiele, cutremurele, bolile, potopul sunt superflue, nu fac decât să grăbească nesăbuit opera timpului, sunt priviri aruncate în viitorul apropiat, ridicări indiscrete ale unui colț de cortină.” La care studentul începu din nou să vocifereze, din ce în ce mai agitat și mai incoerent, înjurând urât, fără să mai țină seama de prezența noastră, a copiilor, în cameră. Îl acuza pe Egor că e deja mort, că n-ar avea decât

să-și pună un giulgiu în cap și să părăsească terenul, potrivit concepțiilor lui. Până la urmă plecă trântind ușa, fără să zică la revedere. Egor râse încetișor și se întoarse spre noi. „Lumea să-și vadă de ale ei, iar noi de ale lumii”, spuse, și mă întrebă cum merge cu visele. I-am povestit, și el mi-a spus din nou că va fi bine. „Chiar dacă tu te abați puțin, prin tot ce ți se întâmplă, de la modelul geometric, simetric, pe care eu îl cunosc, lucrul e bine-venit. Niciodată să nu-ți corespundă întocmai proiectele și realizarea lor. O acțiune (sau, ca să revin la meseria mea, o operă) simetrică nu poate fi decât moartă, ca un oraș născut pe planșetă. Așa cum păianjenul, sub influența unui drog, nu-și mai țese plasa lui perfectă, ci una cu găuri și bucle dispuse haotic, creatorul lumii noastre (și, după el, scriitorul) deformează materia, o tulbură sub influența vântului nebunesc al inspirației. Legile, schemele, firele rămân aceleași, dar alungite, strâmbate. Dantelăria capătă viață.” Apoi: „Nu mi-ai povestit nimic despre jocul vostru de-a Reginele, nu te porți frumos. Dar eu îl cunosc mai bine decât voi și-ți spun că totul acolo are un înțeles și că visele tale și jocul tău, împletite între ele, alcătuiesc plasa ta de păianjen, țesută de tine nu ca să prinzi ceva în ea, ci ca să fii prinsă. Căci noi toți suntem niște muște care își secretă singure plasa, iar păianjenul e același pentru toți. Ne vizitează doar o dată pe fiecare, la momentul potrivit, când plasa noastră e gata și-i poate suporta greutatea. Și doar tu, dintre toate ființele lumii acesteia, vei putea să te smulgi pentru o clipă din propria ta plasă, doar ție ți s-a dat șansa asta. Iar eu... plasa mea are un singur fir, lung și drept. Pe el trebuie să mergi tu. Căci eu sunt Călăuză și Paznic aici, la marginea lumii.” Îl ascultam, ca întotdeauna, fascinată. Mă străduiam să țin minte fiecare cuvânt al lui. Crepusculul de afară îl transformase într-o mare insectă roșie. Priveam covorul de rugăciune, atât de subțiat încât pe alocuri i se vedea urzeala. Fire de lână de mai multe culori se împleteau în el inextricabil, formând arabescuri complicate. Mi-am adus aminte că, în prima zi, când îmi povestise despre strămoșii lui, îmi vorbise despre un dar minunat pe care neamul său îl dobândise odată cu înțepătura muștei cu aripi albastre, acolo, pe țărmurile Africii. Îmi promisese să-mi vorbească odată despre asta. Dar totul, în camera prismatică a lui Egor din turnul foișorului, părea acum, în înserare, atât de solemn, de trist și de distant, încât nu mi-a mai venit să tulbur liniștea. Și totuși câteva cuvinte mi-au scăpat de pe buze, nu cele pe care le-aș fi vrut. „Egor, o iubesc pe Ester!” — i-am spus în șoaptă, apăsător. Dar el părea să nu fi auzit nimic. A mai tăcut o vreme, privind joaca lui Marcel, și-apoi a repetat: „Da, Călăuză și Paznic.”

M-am foit mult în pat până să adorm. Cu mâna sub pernă, pipăiam concavitățile scoicii, dulce ca mătasea. Simțeam cu vârful degetului zgârieturile labirintice. Până la urmă am ajuns să le și văd, acolo în întuneric, cu pielea de pe degete, de parcă le-aș fi citit cu propriii mei ochi. Puterea asta nu m-a mai părăsit până azi. De multe ori, când ajung acasă frântă de oboseală, mă trântesc în pat, fără să aprind lumina, și „citesc” cu ochii închiși ziarul. Literele peste care-mi trec degetele îmi apar în minte ca luminate de o mică lanternă de buzunar. În acea noapte am visat că mergeam pe cărare, în mijlocul pădurii, din ce în ce mai îngreșată și mai amețită. Priveam în pământ, și amestecul acela de lăstari, omizi, frunze moarte, ciuperci ude — îmi tremura în fața ochilor. Pădurea nu avea limite, nu avea sens, ea era singura lume pe care ți-o puteai imagina. Un lătrat de vulpe undeva mai la deal. O scânteiere de rouă într-o plasă de păianjen. Un tril de mierlă. Adieri răcoroase. Foarte departe, în fundul văii, într-un amestec de aur și umbre, am zărit o casă. Pe măsură ce mă apropiam, contururile îi deveneau mai ferme: o hardughie de lemn, cu etaj, dreptunghiulară ca o ladă, fără acoperiș țuguat, fără ferestre. De aproape era sinistră: o mare cutie de scânduri date cu smoală. Avea la mijloc o ușă deschisă, în pragul căreia sfârșea și cărarea mea. Umbra mea se proiecta într-acolo ca un ac indicator, negru și vibrând. Am înaintat șovăind până în fața ușii. Era o mare ușă stacojie. Înăuntru — un întuneric des, hașurat. Îmi era rău și m-am sprijinit o vreme cu fruntea de ușă. Nu aveam unde să fug. Nu exista nici un loc în lume unde m-aș fi putut ascunde, căci drumul meu se oprea aici. Am trecut pragul și urechile au început să-mi țiuie de singurătate. Erau culoare lungi și întortocheate, pline de praf și gunoaie, unde zăceau îngrămadite mobile vechi, plane sfărâmate, cărți în legături groase de piele. Erau fotografii galbene în rame ovale. Erau paturi de fier, strâmbate, și oale de noapte mâncate de rugină. Erau haine decolorate în dulapuri cu oglinda spartă: din gulere și cute se ridica o spuză de fluturași gri și bej, care-și împrăstiau peste tot puful de pe aripi. Era un mare candelabru căzut din tavan și o icoană spartă în două. Câte un tăun mare și gros țășnea bâzâind din vreun colț și se rotea apoi la nesfârșit prin toate ungherele. Înaintând cu pași mici printre vechiturile alea, am dat de primele trepte ale unei scări care ducea la etaj. Le-am urcat încet, bocănind. Prin colțuri, păianjenii pândeau în pânzele lor dese, încremeniți, uriași. La etaj, la capătul altor culoare, am dat de o ușă încuiată, cu clanță boantă de alamă coclită sub care se vedea, indecentă, gaura cheii. Tensiunea din mine, frica aceea, curiozitatea, dorința aceea, *răul* acela ajunseseră la culme. Am privit

cheia de aur. Eram sigură că se potrivește. Și chiar atunci m-am trezit, cu o stare proastă, de neliniște și frustrare.

Ziua a șasea a fost o adevărată zi de vacanță. Garoafa, care trebuia să fie regină, nu venise până la 11, așa că ne-am dus noi până la ea acasă. Stăteau vreo cincisprezece suflete sub un acoperiș care nu se ridica deasupra pământului cu mai mult de un metru și jumătate. La poartă fugeau zupăind trei-patru puradei, cei mai mici în fundul gol, iar alții doar cu un maiou tetra, cafeniu de jeg, pe ei. Pe tot gardul lor se vedeau urme de palme muiate în var, iar în curte zăceau mormane de fier vechi: lanțuri, mașini de gătit, burlane, coturi de sobă. O jigodie de cățea cu țâțe ca ale lupoaicei din Dorobanți clefăia ceva de prin niște ziare mototolite. Vreo trei țigănci și un țigănuș de vreo cincisprezece ani, în uniformă școlărească, stăteau jos pe prispă și scuipau coji de semințe. Băiatul avea o freză tăioasă ca muchea toporului, dată cu ulei și, probabil, cu zahăr în loc de fixativ. Am aflat că Garoafa „e cu mă-sa cu căruțu la sticli goali” și că se întoarce abia deseară. După ce ne-am gândit un pic, ne-am hotărât să amânăm jocul pe deseară sau pe a doua zi, și până atunci să jucăm jocuri obișnuite. Și toată ziua ne-am zbânțăit în toate felurile: am desenat, am jucat șotron, ne-am cățărat în cireșul amar, ne-am amuzat cu Podul de piatră și Țară, țară, vrem ostași. După-masă am ieșit doar cu Ester și-am luat-o peste câmp, printre florile sălbatice, de mână, iar apoi ținându-ne pe după mijloc. Am cules buchete de flori și ni le-am dăruit una alteia. Ne-am pus și flori în păr. Voi, băieții, n-o să înțelegeți niciodată... Am cântat amândouă toate cântecele pe care le știam și, pe măsură ce se lăsa seara, ele deveneau mai melancolice. Părul Esterei, pe care-l mângâiam cu atâta dragoste, se făcea atunci de un roșu închis, ca vișina. Eram foarte fericite. Ne întrebam ce ne-am fi făcut dacă nu ne-am fi întâlnit. Vorbeam și despre cărți și filme, și mă miram cât poate fi de deșteaptă. Tocmai citise o carte groasă cât o cărămidă, *Demónii* (așa accentua ea), și-mi povestea despre o biată fată șchioapă de acolo. Se numea Liza și trăia într-un basm. „Dar Svetlana e și mai frumos decât Liza.” Am intrat amândouă la noi în casă, i-am pus florile în brațe lui tanti Aura și am mai stat la taifas în trei. Mătușa murea după noi. Ar fi vrut și ea o fetiță și se alesese doar cu „obraznicul ăsta” (zicea așa pentru că Marcel era sub masă și-o auzea). Pe la șapte seara ne-am adunat din nou toate, și peste vreun sfert de oră a sosit și Garoafa, care spre hazul nostru se ținuse de cuvânt: împrumutase vesta portocalie a vărului ei (ăsta era unul dintre acei inși cu genunchieră de cauciuc care scot căpăcelele de fier de pe străzi și miros acolo, apoi le pun la loc și le trag o lovitură de ciocan) și

era tare mândră de felul cum arăta în ea. Ea a propus să facem jocul de data asta noaptea, ca să fie mai interesant. Fix la ora zece trebuia să ne întâlnim în dreptul casei gemenelor, care era chiar pe colțul străzii care ducea spre școala veche. Căci acesta era locul de joacă pe care îl trăsesese Garoafa din pălărie, așa că eu puteam fi sigură că mâine voi fi regină la foișor. După masa de seară m-am dus în camera mea. Tanti Aura obișnuia să se culce devreme, fiindcă trăgea la mașină toată ziua. Așa că nici nu m-am dezbrăcat de culcare, ci m-am așezat frumos pe pat, cu *Comandantul Cetății-de-zăpadă* pe genunchi, și-am început să răsfoiesc paginile gălbui, frumos ilustrate. Nu aveam răbdare să citesc, mă gândeam la o sută de lucruri în același timp, fiecare zi din cele șase câte stătusem până acum la tanti Aura mi se amesteca în memorie (și chiar mai adânc, acolo unde se nasc sentimentele) cu celelalte, dând o imagine mirifică și dureroasă. Eram cu totul tulburată și chiar fizic aveam o permanentă, surdă senzație de rău. Mă însoțise în vise și iată că apărea și în realitate. Când privirile mi-au căzut pe Zizi, am avut parcă un presentiment. Am luat-o de jos, am scuturat-o de praf, i-am vorbit mult, cu duioșie, și m-am hotărât să n-o mai neglijez de-acum încolo. Mai ales că obiectul Garoafei era o păpușă. Mi-a trecut de aceea prin cap s-o iau și pe Zizi cu mine, ca să vadă și ea jocul nostru. De unde era să știu că păpușa mea avea să participe la joc, și încă într-un mod atât de sălbatic? Uneori mai plâng și acum când îmi amintesc de noaptea aceea oribilă. Dar asta se pare că i-a fost soarta...

Cu Zizi în brațe, am ieșit încet pe poarta casei la zece fără un sfert. Nici nu observasem că luna era plină. Cerul strălucea de lumină de stele. Declinând pe boltă, cometa albă, cu șase cozi așa de ușor de distins, părea un ied abia născut, pascănd pe o pajiște de flori galbene. Când crescuse luna așa de mare? Acoperea vreun sfert de cer cu discul ei scânteietor. Am luat-o în josul străzii tăcute, singură sub ploaia de stele. La colțul străzii erau deja gemenele, apoi apărură și Puia, clinchetindu-și ușor cerceii. Balena veni cu Ester (se întâlniseră pe drum), și în cele din urmă sosi și Garoafa. Purta pe ea vesta portocalie. Pe frunte își pusese o bentiță școlărească, de care prinsese ditamai floarea de gura-leului, care-i stătea țeapănă în sus ca o pană de voievod. Avea pe ea o rochie strâmtă, înflorată, cum se purta prin anii aceia, dar vulgar tăiată și nepotrivită cu talia fetei, iar în picioare — papucii tradiționali: roșii, lăcuiți și cu pompon de iepure. Pletele lucios de negre și le împletise în două cozi groase. În penumbră, fața ei, frumoasă de altfel, era primitivă ca un idol de lemn. Ne-am îndreptat toate încet, cuprinse de teamă, spre o clădire întunecată, mai înaltă decât celelalte,

care se desprindea pe cerul înstelat în capătul străzii perpendiculare pe strada noastră. Era o clădire veche, ruinată, cu o parte din ziduri complet căzute, cu planșeurile dintre etaje înclinate și cu lemnăria buretoasă la vedere. Cercevelele geamurilor lipseau, așa că ferestrele apăreau ca niște găuri informe în zidurile coșcovite. Acoperișul în pantă nu mai avea țigle și în el se deschideau breșe largi, negre. Mai fusesem o dată, ziua, în acel loc. Mă plimbasem cu Puia prin clasele goale, cu băncile distruse, cu câte o tablă veche, cu trei picioare, uitată în vreun colț. Pe unele table mai rămăseseră scrise de ani de zile, cu cretă, fracții și adunări. Pe pereți, în locurile unde atârnaseră planșele cu „Animale domestice” și cu „Să ne cunoaștem țara” sau unde se întinseseră hărți multicolore, rămăseseră dreptunghiuri gălbui. Un zob de sticle amestecat cu tije și discuri de tinichea arăta locul unde fusese laboratorul de chimie. În sala de științe naturale rămăsese uitat un animal incert, umplut cu paie. Zăcea pe podea, descusut în mai multe locuri și cu un ochi de sticlă rostogolit lângă el. Mai era acolo un mulaj spart, înfățișând o secțiune printr-o ureche. Găseam prin clase foi rupte din abecedar și din cartea de muzică, lucrări de control corectate cu cerneală roșie. Copiii care învățaseră acolo erau acum oameni mari, trecuseră în altă specie, în altă lume, în altceva. Niciodată nu aveau să se mai întoarcă aici. În întuneric, abia am găsit intrarea, prin care ne-am furișat toate, ca niște mâțe. Garoafa aprinse lanterna și-o plimbă pe pereți. Culoarul de la parter era nesfârșit de lung. Lumina lanternei nu ajungea până la capătul lui. Mozaicul murdar de pe jos producea reverberații. Am intrat într-o clasă unde mai rămăseseră vreo trei bănci și catedra șchioapă, aplecată pe-o rână. Un colț de zid se dărâmasese și de afară venea o undă de răcoare. Pe creasta ruinei aceleia, dintre cărămizi, crescuse un fel de iarbă. Garoafa s-a așezat pe o bancă, iar noi i-am pus coronița aurie și-am împodobit-o cu panglici și alte nimicuri pe care le aduseserăm de acasă. Așa cum își lumina fața de jos în sus cu lanterna, arăta îngrozitor. I-am dat și păpușica pe care trebuia s-o folosească la joc. Garoafa o înhăță și, mârâind, se prefăcu că o înghite. Apoi o azvârli cât colo, spre luna uriașă care bătea prin spărtură. Nu era bine. Se lăsase o răcoare care ne înfiora, căci toate eram îmbrăcate în rochițe sau bluze subțiri. Chițcăituri ascuțite ne înspăimântară, și când am zărit niște umbre zburătoare profilate pe aerul albastrii al ferestrelor fără geam ne-am dat seama că erau lilieci. Câțiva intrară, fâlfâind tăcut, în sala în care stăteam, dând roți rapide în jurul nostru și țipând cu sunete la marginea auzului. Am început să țipăm și noi, cu mâinile în cap, fiindcă știam că liliecii se agață în păr și nu-i mai poți desprinde. Ne treceau pe

lângă urechi largile lor aripi de piele. În curând colcăiau prin aerul clasei, ticsit de ei. Noi alergam dintr-un colț în altul, înnebunite. Profilați pe lună, veneau cârduri-cârduri, le vedeam bine siluetele diabolice, cu aripi dințate și urechi de șobolani. Deodată Garoafa avu o idee care ne salvă: să facem focul. Țipând și ferindu-ne, am cules repede de pe jos caiete murdare, bucăți rotunde de arătător, surcele din fostul scaun de la catedră, până am ridicat în mijlocul sălii un morman de gunoaie, căruia țiğăncușa i-a dat foc cu chibritul pe care-l purta permanent la ea. Flăcări orbitoare se înălțară trosnind, purpuriu-șofranii, răspândind deodată în jur o lumină pâlpâitoare, înroșind pereții și pictându-ne fețele în culorile cele mai vii. Strigătele noastre erau acuma de bucurie, de triumf. Liliiecii, derutați, nu mai nimereau să iasă mai repede, se încrucișau între ei, treceau prin fumul negru care se ridica spre tavan, se pârlau la flăcările vesele. Câțiva căzuseră pe podea și se târau pe aripi, chițcăind sfâșietor și sucind cu o ciudată repeziciune din capetele miniaturale. Dispăreau prin întunericul des din colțuri. Focul ne încălzea și ne îmbăta, stăteam și-l priveam ca hipnotizate. Ne ardea pleoapele și obrații. Ne amețea cu mirosul de lemn și de fum. Lumea noastră era acum mică și tainică: o sferă de lumină agitată și de căldură. Aruncam pe foc tot ce găseam împrejur, doar pentru plăcerea de-a vedea alte și alte limbi de flacără urcând spre tavan, rupându-se, împletindu-se, aruncând scântei. „Focul! Focul!” strigam ca nebunele. Nu știi cine s-a ridicat prima în picioare și-a început să se zbânțuie și să se strâmbă în toate felurile. Am început atunci să jucăm toate, săltând de pe-un picior pe altul, cântând și bătând din palme. Văream cu mâinile prin aer, ne prindeam în horă în jurul focului și țopăiam până amețeam, săream pe loc, cu ochii închiși și brațele depărtate. Aveam o senzație de libertate absolută, o sete de... de ce? — nu ne dădeam seama, dar era în noi un dor, o tânjire. Ne strâmbam și ne arătam colții, răcneam gutural, încercând toate s-o imităm pe Garoafa care, cocoțată pe catedră, încremenise ca un idol și urla spre lună ca o cățea. Coronita i se rostogolise, iar floarea de gura-leului atârna frântă. Încercam să sărim peste foc și de mai multe ori a fost cât pe-acți să ne aprindem. Poalele fustelor noastre miroseau a ars.

Când am obosit de-atâta jucat în jurul rugului, ne-am constituit în Marele Tribunal. Era condus, firește, de Garoafa, Regina Portocalie, iar noi, celelalte, eram ajutoarele ei, judecătorii și călăii. Avea să apară în fața noastră Păpușa. Fiindcă pe cea mai mică n-am mai găsit-o, chiar eu am oferit-o ca acuzată pe Zizi, pe care-o lăsasem pe o bancă. Jocul mă furase și mă entuziasmase așa de tare, și de altfel eram oricum atât

de ametită și apăsată de un rău interior, încât nu mi-am dat seama decât a doua zi de ticăloșia pe care-o făcusem. Dar atunci am plâns degeaba. Cu mâinile îndoite la spate și legate cu un fir de ață, Zizi stătea în fața noastră, dreaptă, sprijinită de zid. Toate ne strâmbam la ea și întindeam ghearele s-o zgâriem. Posacă, Garoafa ne-a poruncit să rostim învinuirile. La fiecare învinuire, focul răbufnea violent, iar Zizi parcă se chircea, cu părul măciucă. Prima a ieșit în față Balena, care arătând-o cu degetul pe Zizi a strigat la ea: „Ești mică, ești o aschimodie, nu meriți să mai trăiești!” Ada i-a vorbit alunecos și perfid: „Nu știi să scrii și să citești. Nu știi să socotești. Abia dacă știi cum te cheamă. La moarte!” Carmina i-a rânjit: „Ești plină de tărâțe și lână. Rușine să-ți fie! Să terminăm odată cu ea!” Puia, de pe locul ei, pierdută în acea visare rece din care nu se trezea niciodată, șopti: „Ești urâtă. Ești îmbrăcată șleampăt. Cine o să te ia de nevastă? Nu, păpușo, e mai bine așa...” Garoafa, cruntă, i-a aruncat peste umăr: „Ești proastă, fă, ți-ai dat foc la valiză. Poți să-ți faci testamentu’, că de-acum ai îmbulinat-o.” Eu i-am murmurat: „Ele vor așa, Zizi, eu nici nu contez. Nu ne strica jocul, Zizi. Pentru noi e doar un joc, iar tu oricum ești prea mică și prea bleguță ca să-ți dai seama.” Ester, cu vocea ei care părea mereu că întreabă ceva, nazalizând fermecător, puse și ea paie peste foc: „Tu nu ai viață, și din cauza asta trebuie să mori. Tu nu exiști, și de asta trebuie să dispari.” Soarta lui Zizi era hotărâtă, nu mai avea nici o scăpare. Garoafa rosti sentința: Tribunalul Negru o condamnă la spânzurătoare și ardere pe rug. Ne-am grăbit să și executăm sentința, cât timp Zizi, buimăcită, nu apucase încă să-și dea seama de situația ei mizerabilă și să înceapă să se jelească, pentru că astfel ne temeam că ar fi putut să ne înduioșeze. Am găsit două scânduri îmbinate în unghi drept, pe care le-am înfipt într-o crăpătură din parchetul smuls al clasei. Funia am făcut-o din sfoara unei planșe înfățișând „Rapița”. Într-o tăcere în care doar trosnetul flăcărilor se auzea, am dezbrăcat-o pe Zizi de toate hainele de pe ea, pe care eu însămi le croisem și le cususem cu-atâta trudă, și le-am aruncat pe rând în foc. Rochița se ridică imediat în tavan, ca un fluture de flacără și cenușă. Goală, Zizi era jalnică: un trup de cârpă, inform, de care fusese cusut grosolan capul de ipsos. Era murdară, cenușie. Mâinile și picioarele, cilindrice, păreau de plastilină. Am atârnat-o în ștreang și-am privit-o cum se leagănă, aruncând o umbră neagră, ascuțită, pe parchet. Am început să jucăm iar în jurul ei, dar de data asta un dans mohorât, tropăit, obositor, fără veselie. Ne-am împrăștiat prin colțurile sălii, de unde am venit spre foc cu alte hârtii, bețe și bucăți dezlipite de creion, așa că sub picioarele păpușii spânzurate se ridicase un mic rug

piramidal. Garoafa l-a aprins cu un lemn luat din focul mare și, cu ochii lărgiți, am privit cum primele pale gălbui se lipesc de corpul păpușii, cum mâinile și picioarele încep să ardă ca niște torțe, cum din corp iese un fum gros. În câteva secunde Zizi dispăru într-un înveliș de foc. Sfoara se aprinse și ea și se rupse, iar păpușa se prăbuși peste rug, unde arse multă vreme, până se prefăcu într-un vălătuc de cenușă. Doar capul i se înnegri și rămăsese ca o bilă murdară în mijlocul flăcărilor. Părul de ață i se carbonizase de mult. Deodată, ca și cum s-ar fi trântit cu putere o ușă, cele două focuri bufniră într-o explozie de scântei și se stinseră. Nici măcar jarul nu mai ardea. Totul era cenușă și fum. Sala dărăpănată se umpluse de un fum înțepător, greu de respirat. Prin colțul dărâmat al zidului se vedea un sfert de lună, albăstrind cerul în jur. Totul se destrămasese și ne găseam acum, la miezul nopții, într-o clădire ruinată: niște fetițe speriate. Din colțurile lor, liliicii se treziră din nou și începură iarăși să zburătăcească prin sală. Alții de-afară le răspunseră, năvălind prin ferestre. Am luat-o la fugă, țipând, pe coridoare, urmărite de cârdurile de șoareci înaripați, care acum ne izbeau cu-adevărat peste față și încercau să ne sfâșie hainele. Coridoarele se înmulțeau și nu mai găseam ieșirea. Lanterna Garoafei își alungea lumina pe pereții acoperiți de licheni. Când am deschis una din nenumăratele uși, ne-am trezit brusc afară, sub lumina feerică a lunii și-a stelelor. Fugeam pe strada neagră, urmărite încă de liliicii, care s-au rotit după noi până la colțul străzii noastre. Ne-am oprit fiecare la casa ei. Chombe alergă spre mine șchiopătând și mârâind, dar mă recunoscui și se potoli imediat. M-am strecurat în camera mea, complet amețită, incapabilă de orice gând, cu o oboseală teribilă în oase. Putea să se întâmple orice, chiar să nu mai intru în *REM* niciodată, dar simțeam că n-aș fi suportat să visez în noaptea aceea. Totul mă durea, totul mă apăsa. Am scos scoica de sub pernă și-am pus-o pe masă.

Am dormit greu, negru, până a doua zi, pe la zece dimineăta, când m-a sculat mătușa. Aveam musafiri, veniseră la mine gemenele și Balena, ca să mă consoleze pentru trista poveste cu Zizi și să mă omagieze, aveam să fiu ultima regină. Atunci mi-am amintit de tot ce se întâmplase noaptea trecută și am făcut efectiv o criză de isterie. Am plâns și m-am tăvălit pe jos, lovindu-mă cu palmele peste față, înfigându-mi unghiile în brațe. Le-am dat afară pe fetițe urlând la ele. Am țipat și la tanti Aura, care intrase speriată. Abia după vreo oră m-am mai potolit și-am început să râd printre lacrimi la glumele pe care mi le spunea mătușa ca să mă liniștească. I-am zis că am pierdut-o pe Zizi, cu care dormeam în pat de la cinci ani, dar că asta se întâmplase ieri la

amiază. După ce m-am spălat pe obraji care-mi ardeau, am mâncat și-am început să mă gândesc cu ce să mă îmbrac. Nu aveam prea multe alternative: adusesem de acasă o singură bluziță roșie (mai bine zis cărămizie) și niște ciorapi trei sferturi cu dunguliță roșie. Dar mi-am pus fusta albă, în lipsă de altceva, iar pe cap o eșarfă lungă de mătase, imprimată cu flori vișinii. M-am fâțâit nițel în fața oglinzii, care stătea cam înclinată, și-apoi am ieșit să culeg un trandafir. Am tăiat cu cuțitul codița unuia, plină de ghimpi. Trandafirul era mic, abia îmbobocit, dar câteva petale purpurii se și desfăcuseră și stăteau răsfărânte, lăsându-le să se vadă și pe celelalte, învălătucite, ude de rouă. M-am hotărât să-l țin în mână. Mi l-aș fi prins în piept, dar și bluza mea era roșie. Am ieșit în soare și le-am găsit pe toate fetele adunate pe mica platformă de ciment, pe care încă se mai vedeau cele șapte cercuri din jurul tronului. M-am așezat pe scaunul împodobit și Puia mi-a pus pe cap coronița de poleială. M-au înfășurat în ghirlande lungi de hârtie lucioasă, roșie ca focul, mi-au împletit în păr garoafe și mi-au pus pe degete inele cu pietre rubinii. Apoi mi-am primit obiectul, un ineluș care părea de aur. Nu eram în apele mele. Aveam sentimentul că nu voi fi la înălțime, că ziua mea va fi un eșec. Știam că nu sunt frumoasă, că nu-mi stă bine în roșu. Mi-am strecurat inelul în deget și am hotărât să mergem la locul de joacă, adică la foișor. Mă gândeam ca după joc să mai trec și pe la Egor. Trebuia să-i spun că ratasem visul, că nu mai eram demnă să merg Acolo. Am luat-o peste câmp și-am coborât pentru câteva minute în grotă lui Rolando. Aceeași lumină albastruie se răsfărângea pe pereți, dar, când l-am văzut pe „prietenul nostru”, cum începuserăm să-l numim, am amuțit: parcă trecuseră mii de ani. Din uriașul schelet rămăseseră doar grămezi de țărână. Oasele bazinului mai răzbăteau totuși, sfărâmate, din praful murdar, alături de bucăți de țeastă, sferturi de maxilar, resturi de vertebre. Timpul şuierase pe deasupra lui cu o viteză și o furie de necrezut. Am ieșit abătute din acest osuar și ne-am continuat drumul, peste câmp, spre foișorul care se înălța sub cerul sclipitor. Ciulini cu flori albastre ne zgâriau picioarele încălțate în sandale de pânză. Albine pântecoase se opreau din zbor pe o buză de gura-leului, o deschideau și intrau înăuntru. Cotrobăiau acolo și ieșeau galbene de polen pe spinare. Zburau mai departe, atârând ca niște săculeți de aripile invizibile.

Egor era acasă, sus, în camera lui. Ne privea de pe geam și ne făcu și-un semn cu mâna. L-am salutat și noi, cele mai multe zâmbindu-i dulce, bineînțeles ironic. Gemenele îi făcură și o reverență și-apoi pufniră în râs. De la foișor până la magazie era destul loc

bătătorit ca să ne putem juca în voie. Acum era acum. În câteva minute trebuia să nascocesc un joc interesant. Toată răspunderea zilei acesteia îmi revenea mie. Îmi suceam și-mi răsucalem inelul pe deget. Ce-aș fi putut să fac cu el? Nu-mi venea în minte nimic. Am încercat să privesc prin el, cum făcuse Carmina cu perla, dar nu ieși nimic din asta. În slava cerului soarele ardea parcă duduind. Am privit cercul lui de metal topit până când, mutându-mi privirea, n-am mai văzut decât pete violete și vinete. M-am uitat apoi spre geamul lui Egor, dar perdeluțele transparente erau lăstate. M-am hotărât: aveam să ne jucăm de-a căsătoria. Inelul avea să devină o verighetă. Eu trebuia să fiu mirele, iar mireasa urma s-o tragem la sorți. E drept că ne mai jucaserăm uneori de-a așa ceva, dar fetele s-au arătat toate, chiar de la început, bucuroase. Era un joc pe care puteai să-l tot joci fără să te plictisești. Am intrat într-o agitație ca de nuntă adevărată. Ne luaserăm cu noi, ca de obicei, hârtie, creioane, foarfecă. Mai întâi am făcut bilețelele, pe care urma să scriu cele șase nume ale prietenelor mele, ca să aflăm cine va fi mireasa. Aici am trișat, dar nu eram în stare să fac altfel. Am scris pe toate bilețelele „Ester”. Le-am împăturit apoi, și Garoafa a tras un singur bilet din pumnul meu. Pe celelalte le-am rupt repede și le-am aruncat. Dacă mi le-ar fi cerut, aș fi rămas cu toată rușinea pe cap. Riscasem mult, dar jocul îmi ieșise. Deci Ester avea să-mi fie mireasă. Mai roșie decât era nu prea avea cum să devină, dar îi stătea bine. Toate se îngămădiseră în jurul ei, „s-o gătească”, iar eu, rămasă la o parte, n-am găsit ceva mai bun de făcut decât să-mi pun pe cap pălăria unchiului meu, pe care o cărasem de-acasă împreună cu alte lucruri. Mi-am strâns tot părul sub ea. Mi-am legat la gât o fundiță de pânză verde, în chip de papion, și cu un cărbune găsit pe jos am rugat-o pe Ada să-mi facă o mustăcioară. Până la urmă, Ada a rupt cărbunele-n două, i-a dat jumătate soră-sii și amândouă mi-au trasat, simetric și simultan, două jumătăți arcuite de mustață de toată frumusețea. Mai mult n-aveam ce să fac. Pe Ester o împodobiseră cu un voal de tifon alb care-i venea până sub bărbie. Ar fi vrut să pună pe ea toate „bijuteriile” pe care le luaseră cu ele, dar Ester nu voise să le poarte. Pe mâini nu păstră nici un inel. Din întâmplare, rochița pe care și-o pusese în acea zi era albă (cu tiv albăstrui), așa că, în simplitatea ei, părea o adevărată mireasă în miniatură, o mireasă roșcovană, buclată, cu un grațios și nobil nas acvilin. Ca buchet de nuntă, fetele i-au adunat un braț de flori de câmp: păpădii, mușețel, albăstrele... Și celelalte fete își împărțiră rolurile. Ada și Balena aveau să fie părinții băiatului, Carmina și Puia cei ai fetei, iar Garoafa — preotul care trebuia să ne cunune. Pentru asta își făcuse dintr-o cârpă

neagră o barbă până la pământ. Nu te puteai uita la ea fără să te-apuce o veselie nebună. Am hotărât ca „altarul” să fie chiar în fața ușii stacojii, prăfuite, a magaziei. Mirele și mireasa trebuiau să vină de-a lungul aleii care ducea de la foișor la magazie, iar acolo, în fața ușii, va aștepta popa, cu inelele. Pe lângă cel de alamă, al meu, se mai ivise un ineluș, probabil de argint, fără piatră, care avea să fie a doua verighetă. Totul era pregătit. Lângă foișor am format alaiul. Ester m-a privit o clipă în ochi și m-a luat apoi de braț cu un gest sfios, pe jumătate jucat, ținând la piept, cu cealaltă mână, buchetul de flori. Abia i se vedeau trăsăturile feței prin voalul aranjat cu grijă pe cap. O priveam cu coada ochiului, pe când înaintam cu pași mici spre „altar”. Celelalte fete, solemne, veneau câte două în urma noastră. Eu eram copleșită, pe măsură ce mergeam, de sentimente mult prea puternice pentru mine, de o suferință și o tristețe pe care nu le înțelegeam, amestecate cu o bucurie neagră, amară, insuportabilă. Știam: curând avea să se termine totul. Curând tot ce făcea farmecul acestor zile (acestei lumi) avea să se șteargă de parcă n-ar fi fost niciodată. Brațul Esterei, pe care-l strângeam acum sub al meu, avea să dispară. Marile Jocuri luau sfârșit. Ajunse în fața Garoafei, ne-am oprit, privind doar înainte. Ușa magaziei putrezise aproape complet. Lacătul mare, ruginit, atârna pe poartă ca un sigiliu. Mi-a fulgerat prin minte că, după spusele lui Egor, acolo trebuia să fie *REM-ul*. Ideea mi s-a părut mai absurdă ca niciodată. Garoafa mormăia repede ceva, probabil pe țișănește, ținând palmele în chip de carte, strâmbându-se și trăgându-se de barbă. Veni și momentul solemn în care ne întrebă pe fiecare dacă voiam să ne cununăm cu cealaltă, la care am răspuns amândouă, încet: „da”. Ni s-au pus inelele în degete și-am fost declarate „bărbat și nevastă”, în pufniturile de râs ale fetelor. Acum trebuia să-mi sărut mireasa. Dar nu puteam. Fetele strigau la noi că trebuie neapărat, că așa se face, și ne împingeau una spre alta. Până la urmă, pierzându-mă cu totul, am luat-o de umeri pe Ester, i-am ridicat vâlul de pe față și-am sărutat-o ușor pe buze. Habar n-am, cum îți spuneam, când am făcut amor prima dată, dar n-am să uit niciodată cum am sărutat-o pe Ester...

Ne-am mai jucat câțva timp, am primit felicitările tuturor, dar nu mai eram în stare, nici eu, nici „mireasa” mea, să mai facem față. Așa că, după vreun sfert de oră, ne scoseseșăm de pe noi podoabele matrimoniale, îmi ștersesem mustățile și eram gata să ne întoarcem acasă, la masa de prânz. Eu am rămas însă să schimb o vorbă cu Egor. Am urcat în camera lui. I-am spus că nu visasem nimic noaptea trecută și a rămas contrariat. „Totuși încă nu e un dezastru. Mi se pare că ești

cam trasă la față. Încearcă să dormi în după-amiaza asta, cu scoica mea sub pernă. Ești la un pas, ce naiba, ești mai aproape ca niciodată. Un singur vis, gândește-te la mine, la noi, la toți cei care cunosc Intrarea. Uită-te la florile pe care ți le-au adus acum câteva zile.” Dar florile lor erau veștede. „Un singur vis, Svetlana, și vei ajunge acolo unde nu a ajuns nimeni niciodată, vei ști ce nu a știut nimeni niciodată, vei ști, în fine, ÎN FINE, Adevărul.” Pe măsură ce vorbea, Egor devenea tot mai agitat. Îi era teribil de frică. Dacă eu ratam însemna că el trăise chiar degeaba. Ar fi îmbătrânit ca un eunuc, de pază la ușa unui harem care nu era al lui și cu care nu avea ce face. Toată fantastica lui genealogie s-ar fi dovedit inutilă. Ar fi trebuit să mai treacă cine știe câte sute de ani până ce un urmaș al lui Egor, la fel de lung și de filiform, ar găsi o altă fetiță care să viseze, conștiincioasă, visele. L-am liniștit, i-am spus că voi dormi, dar Egor mi se părea în acea clipă îndepărtat, ireal. *REM*-ul meu fusese sărutul pe care i-l dădusem Esterei. În acea clipă avusesem Totul. „Spune-mi, Egor, care este acel dar minunat pe care l-au primit ai tăi de la musca din Africa?” Îl întrebam de data asta fără curiozitate, privind pe geam spre câmpul înșorit. Egor mă privi mirat și după o clipă îmi răspunse: „Ah, da, pune mâna aici.” Se descheie la un nasture de la cămașă, ca să-l pot atinge cu degetele sus, în capul pieptului. Acolo avea un loc moale, ca un strat de grăsime. „E timusul, îmi spuse. Glanda copilăriei. De obicei dispare în adolescență, dar la mine va dura toată viața. O să rămân toată viața un copil, iată darul. Locul ăsta moale din pieptul meu m-a ajutat să te cunosc, să vă înțeleg jocul, să-ți veghez visele. Da, înțepătura acelei insecte ciudate conservă timusul. Prin el pătrunzi în vis și devii, ca să zic așa, cetățean al visului.” M-am despărțit greu de Egor în acea după-amiază, ca și când aș fi știut că nu aveam să-l mai văd niciodată. L-am privit cum stătea în pragul casei, până unde mă condusesse: monstru melancolic, din altă lume, înspăimântător de fragil, mare păianjen uscat și trist, făcându-mi, încet, semn cu mâna. Am întors de mai multe ori capul spre el, în timp ce mă îndepărtam pe cărare. Era mereu acolo, în ușă, nemișcat. Dând colțul, n-am mai văzut decât foișorul cu fereastra sclipitoare din turn.

Ajunsă acasă, am mâncat repede, răbdând săcăielile lui Marcel cu stoicism și tăcând, mai mult distrată decât încăpățânată, la întrebările și alintările mătușii mele. Dânsa, de altfel, săraca, până și la masă cosea un tiv la vreo fustă sau la altceva. Rupea ața cu dinții și mai mușca din pâine. M-am culcat, ghemuită în așternut, cu scoica minunat de dulce la pipăit sub pernă. Ardeam toată, în capul meu era un vârtej, simțurile mi se întorseseră înauntru. M-am sucit și m-am răsucit, înfășurându-mă în

cearșafuri, până am căzut într-o stare de delir întunecat, de somn cu fragmente de vise, mai mult vorbite decât văzute. Eram vorbită de cineva din afara mea, existam numai atâta timp cât acel cineva își rostea cuvintele indescifrabile, bolboroselile hieratice. Și acele cuvinte nu erau nici pe departe niște abstracțiuni, acel limbaj nu era doar limbaj: unele cuvinte erau gelatinoase, altele ude și înghețate, altele arzând ca acidul. În totul, vorbirea aceea era o lume bizară, pe care o percepeam cu altceva decât cu simțurile, pe care o trăiam cu altceva decât cu corpul și cu mintea. Eram torturată, martirizată de acel limbaj care mă visa. Am deschis ochii după un timp (cât de lung, mi-ar fi fost greu să spun) și m-am ridicat în capul oaselor. Eram încă ameită, dar distingeam de-acum culorile aurii ale după-amiezei. M-a fulgerat gândul că trebuie să ajung la *REM*. Ba chiar am avut sentimentul acut că am întârziat, de parcă mi s-ar fi dat (când?) o indicație precisă privind secunda în care trebuia să fiu acolo. M-am ridicat din pat și am ieșit în fugă din cameră. Culoarul cenușiu de până la ușa din față a casei mi s-a părut nesfârșit de lung. Când am deschis ușa, m-a izbit brusc în față, răbufnind dintr-un milion de culori, splendoarea grădinii: flori cu potire uriașe, arzând ca flacăra, roșii și albastre, legume cu frunzele verzi ca fierea, totul străluminat de-un soare orbitor, mare cât jumătate de cer. Camionul era mâncat pur și simplu de soare, cojile de vopsea luaseră foc și fumegau la lumina monstruoasă a pătlăgelelor roșii. Am ieșit pe poartă și curând alergam pe câmp, pe cărarea spre foișor. Am străbătut acel drum ca dintr-un singur pas — și brusc m-am regăsit față-n față cu magazia dărăpănată în care se găsea *REM*-ul. Fără să ezit nici o secundă, am scos cheia de aur și am împlântat-o în lacătul ruginit. Așa cum mă așteptasem, se potrivea perfect, se răsucea voluptuos, ca în unt. Am aruncat lacătul cât colo și-o clipă m-am sprijinit cu fruntea de ușa stacojie. Am întredeschis-o și am intrat.

Mă aflu într-o cameră de mărime mijlocie, cu pereții zugrăviți într-un galben-crem liniștitor. Peste parchet se întindea un covoraș vernil cu desene rombice negre și albe. Camera era mobilată modest: un dormitor ieftin alcătuit din câteva piese furniruite cu lemn gălbui. Pe peretele pe care se afla ușa în pragul căreia stăteam se găsea un șifonier. Pe șifonier, două valize de imitație de piele, una portocalie și cealaltă neagră. Pe cea portocalie era așezată, cu griful spre interiorul camerei, o chitară. Pe una dintre ușile șifonierului era lipită o ilustrație reprezentând, îmi dau seama acum, o catedrală luminată, noaptea. De peretele din dreapta mea se sprijinea un recamier larg, pe lada căruia erau îngrămădite tot felul de cărți, câteva foarte groase, ca niște

dicționare. Patul era nefăcut, o îngrămădire de cearșafuri boțite. Un colț ridicat dădea la iveală materialul albastru cu care era tapițat recamierul. Tot peretele din fața mea era ocupat cu o fereastră panoramică, triplă, prin care se zărea, dincolo de-o stradă lată, un șir de blocuri. Fereastra avea o perdea albă, prinsă de o galerie galbenă cu două brâuri cafenii pe margini, și draperii cu dungi verzi și garoafe galbene pe fond palid. Un fotoliu cam uscățiv, cu tapițerie buretoasă, roșie cu desene turcești, se sprijinea de peretele cu fereastra. Pe el se aflau doi puișori verzi de pernă, un pulover cafeniu aruncat la întâmplare și un prosop plușat, galben. Cel mai interesant era însă peretele din stânga mea. Lipită de el se afla, lângă ușă, o toaletă cu oglindă. Un tub metalic cu capac de plastic alb era așezat pe un colț al toaletei (mult mai târziu mi-am dat seama că fusese un spray). Lângă toaletă, în mijlocul peretelui, se afla o masă, dedesubtul unui tablou în acuarelă, imitație de japonezărie: două păsări privind-se de pe două crenguțe de bambus, iar pe margini ideograme specifice. La acea masă, încărcată de cărți, de foi albe, caiete groase, dosare, încă un tub metalic, o foarfecă, o rolă de culoarea mierii (despre care știu acum că era o rolă de scotch), un ceas de mână, niște scrisori, un pahar cu creioane colorate și niște extemporale corectate cu cerneală roșie, la acea masă stătea un tânăr și bătea la mașină. Mai văzusem de vreo două ori mașini de scris, când mersesem cu mama la notariat, dar acelea erau negre, de metal, și făceau un zgomot asurzitor. Cea pe care o priveam acum era mult mai mică, de plastic albastrui, lustruit, iar pe o plăcuță de metal așezată în stânga scria cu litere negre „Erika”. Tânărul scosese capacul albastru mai închis al mașinii, așa că se vedeau acum bine cele două role negre, evantaiul metalic de la mijloc, din care mereu se ridicau litere ca să izbească în hârtia de pe tambur, și panglica bicoloră, roșie și neagră, care sălta rapid, la fiecare lovitură a degetelor în tastele cu litere albe ale claviaturii. Acum câțiva ani s-au găsit în comerț asemenea mașini de scris. Tânărul nu era de fapt chiar așa tânăr. Trebuie să fi avut aproape treizeci de ani. Dar silueta lui firavă, fața îngustă, triumphiulară, părul lung, care-i cădea peste urechi în şuvițe dezordonate, șaten-închis, îl făceau să pară de cel mult douăzeci și cinci de ani. Oricum, pentru mine, cea de-atunci, nu era mare diferență între douăzeci și treizeci de ani. Tânărul era pentru mine „un om mare”. Am închis ușa și, sfioasă, am făcut câțiva pași înăuntru, până am ajuns lângă umărul lui. Era concentrat, mâinile lui căutau literele claviaturii, care păreau că-l fascinează, dar nu bătea nici pe departe atât de repede ca dactilografele de la notariat. Ochii căprui întunecat aveau gene lungi și dese. Sprâncenele se arcuiau senin

deasupra lor. Nasul îi era drept, cu nări prelungi, iar obraji galbeni, scobiți. O mustață destul de rară era încadrată, ca de două paranteze, de niște cute care ar fi arătat obișnuința de-a râde mult dacă n-ar fi fost în același timp sceptice și amare. Gura îi era cărnosă, deopotrivă senzuală și austeră, ar fi putut fi o gură de sfânt slăbănog, în veșnică luptă cu ispitele și mai ales cu ispita, diabolică, de-a nu se lăsa ispitit. O gură ușor asimetrică deasupra unei bărbii ferme, deși înguste. Fața lui avea puțin de arătat în afară. În stânga mașinii de scris, chiar sub carul care se tot deplasa tresărind, am mai văzut un teanc de foi dactilografiate. Prima avea titlul *REM*. Erau multe, cel puțin o sută, dar pentru moment nu mă interesa decât tânărul. Acesta nu-mi dăduse nici o atenție, deși, măcar cu coada ochiului, nu se putea să nu mă fi observat intrând. Din când în când se oprea din scris, recitea, pe tambur, o frază sau două, se uita pe fereastră... Era concret, era acolo, în puloverul lui vișiniu, în pantalonii de velur verde închis, cu șosete crem în picioare. Mi-l amintesc în cele mai neînsemnate detalii. De pildă era puțin neras și nu purta verighetă. Ungھیile îi erau tăiate scurt. Mi-am adunat tot curajul de care mă simțeam în stare ca să-l ating pe umăr. Atunci el s-a oprit, a întors fața spre mine (fețele noastre, cum era așezat pe scaun, se aflau la același nivel) și mi-a zâmbit, ca și cum m-ar fi așteptat. Când zâmbea era copilăros și aproape drăguț. A ridicat mâna stângă și m-a mângâiat pe păr. Apoi a luat teancul de foi scrise la mașină și le-a pus pe pat, făcându-mi semn să citesc. Eram prea amețită și tulburată ca să citesc tot manuscrisul, de altfel nici nu l-aș fi isprăvit decât în câteva zile. La început n-am priceput nimic, era un fel de povestire încâlcită. Am sărit vreo douăzeci de pagini și am rămas uimită. Era povestea mea, era vorba despre mine. Cum mă duceam cu mama la tanti Aura și cu tata la Orașelul Copiilor, cum călătoream legănându-ne în tramvaie, cum m-a mușcat odată Chombe de obraz, cum îi făceam fustițe lui Zizi. Era apoi despre pietenele mele, despre Garoafa și Puia și Balena și Ada și Carmina și Ester, toate înfățișate chiar așa cum erau. Scria despre Egor și doamna Bach, despre strămoșii lor, despre scoica din care emanau vise. Scria despre jocul nostru de-a Reginele și despre tot ce ni s-a întâmplat în timpul lui, în săptămâna cât am stat la tanti Aura. Scria că am intrat în fine în *REM* și că l-am găsit pe tânăr bătând la mașină și că el m-a mângâiat pe păr și mi-a dat să citesc povestea aceea. M-am înspăimântat. Am lăsat foile și mi-am întors iarăși privirea către tânăr. Acesta mă privea și el, zâmbindu-mi iar. Apoi îmi arătă, pe perete, un calendar, din alea populare, cu anecdote, caricaturi, sfaturi pentru gospodine pe reversul foilor cu data. Nu înțelegeam, așa că el s-a

ridicat, a rupt foaia, a împăturit-o și mi-a pus-o în palmă. S-a aplecat apoi iar peste mașina de scris. M-am îndreptat spre ușă obidită. În partea dinăuntru, ușa era de culoare gălbuie și avea o perdeluță albă peste fâșia de geam mat din mijloc. Iar de perdeluță era prins cu ace un afiș destul de mare, cu margini albe, înfățișând o gravură în tonuri întunecate. Toată partea din dreapta, mai mult de jumătate din gravură, era cufundată în întunericul cald, sufocant, al unui pat cu baldachin. Pe o învălmășeală de perne și cuverturi brodate se lăfăia corpul, alb ca o burtă de pește, dezgustător în obscenitatea sa, parcă într-un fel estropiat, al unei femei cu o cămașă ridicată mai sus de mijloc. Nudul era greoi, sucit imposibil, iar femeia avea o față de-o senzualitate primitivă. Mâna stângă și-o încheștează pe haina unui tânăr scund, care se află în centrul părții din stânga a gravurii, în plină lumină. E înclinat în partea opusă patului, mâinile lui parcă vor să se apere de-o fantasmă, fața lui exprimă un amestec de suferință, rușine și umilință, o luptă mai degrabă cu sine decât cu femeia care încearcă să-l rețină, să-l cheme la ea, să-l tragă lângă ea, dar care va rămâne doar cu haina lui în mâini. O fâșie lungă din partea de jos a gravurii era ruptă, așa încât, dintr-o inscripție probabil mai lungă, se mai puteau citi, caligrafiate frumos, doar primele trei litere: *REM*. Am deschis ușa și am ieșit.

Când se lăsase întunericul? Nu deslușeam nimic, nu vedeam foisorul, nici câmpul dimprejur. În schimb, simțeam sub picioare, scârțâind, o podea de lemn. După câțiva pași m-am împiedicat de ceva și-am căzut. Când ochii mi s-au obișnuit cu întunericul, am văzut că mă aflam pe un coridor întortocheat, de pereții căruia erau sprijinite mobile vechi, tăblii metalice de pat, vase uriașe de ceramică, sparte și dogite, pianine cu claviatura știrbă. De peste tot, cum mergeam din ce în ce mai sigură și mai grăbită, se ridicau în jurul meu fluturași bej și cenușii, care pâlăiau în câte-o rază de lumină. Am coborât o scară împăienjenită și m-am afundat în alte culoare interminabile. Mirosea a closet, a clor și aerul era de un verde-negru, nesănătos. Deodată, dând un colț, am văzut ușa întredeschisă și am ieșit în fugă, în plină lumină matinală. Mă aflam în pădurea veșnică, fără început și sfârșit, muiață în aur și tărcată de umbre, incendiată de trilul păsărilor nevăzute. Soarele îmi ardea ochii. Priveam spre cer, vedeam cum vântul face să tremure frunzele transparente, clatină crengile tinere. Atunci am știut că visez, dar gândul acesta nu mă împiedica să mă simt fericită, să respir aerul mirosind a scoarță ruptă, a sevă, a pământ plin de rădăcinițe putrede. Aș fi vrut s-o iau la fugă înapoi pe cărarea mea, să mă opresc iar pe locul unde găsisem cheia, unde spărsesem paharul, unde trecusem prin apă, unde

sărisem peste buștean, să regrez spre zona aceea de unde apărusem, de unde îmi începusem călătoria. Știam însă că întoarcerea nu mai era posibilă. Se terminase. Trebuia, Doamne, trebuia să mă trezesc. M-am lăsat să cad pe pământ și am început să mă zbat, am încercat să mă izbesc cu palmele peste față. Și brusc m-am trezit cu adevărat.

M-am regăsit în camera mea, în patul înroșit de amurg. Dormisem vreo patru ore și mă simțeam mai departe foarte rău. Un timp am rămas culcată pe spate, privind dungile roșii de pe tavan, prelinse prin perdeaua de la fereastră. Aveam crampe, simțeam în josul pântecului o durere lemnoasă, uscată. Nu mă puteam gândi la nimic, dar când închideam ochii sub pleoape vedeam foarte clar imagini din ziua nesfârșită care trecuse: foișorul, fetele îmbrăcate de nuntă, în plin soare de amiază, fața Esterei... Au trecut minute bune până să-mi dau seama că strângeam ceva în pumnul drept. Am crezut un moment că era scoica, dar aceasta se afla la locul ei, sub pernă. Nu aveam destul curaj să deschid pumnul, dar când m-am hotărât am văzut că era o foaie de hârtie împăturită. Deodată mi-am adus aminte de foaia de calendar pe care mi-o dăduse tânărul din *REM*. Am despăturit-o. Era data de 3 mai 198... Pe spate — un articol despre istoria filateliei, cules cu litere mărunte. Am păstrat până azi foaia aceea. În curând, de altfel, vor fi zeci de mii de astfel de file identice, probabil că s-au și tipărit deja calendarele pe anul ăsta. Deci dovada mea își va pierde repede orice valabilitate. Abia atunci, privind data de pe filă, încă ghemuită în patul umed, am priceput o parte din infinita prezență a *REM*-ului. Nu fusese deci cu totul un vis, deși nu fusese cu totul nici realitate. Primisem o foaie dintr-un calendar care avea să apară cu peste douăzeci de ani mai târziu. Atât știam, și deja aveam de ce să mă îngrozesc. Nu puteam gândi mai departe, nu mai eram în stare să discern dacă încă mai visam sau eram trează. M-am ridicat în capul oaselor și-am mai zăcut și așa destul timp. Când m-am dezmeticit, am auzit, de dincolo de glasvand, murmurul unor voci pe care le cunoșteam. M-am ridicat din pat și mi-am lipit urechea de sticla mată, zgrunțuroasă. Vorbea tanti Aura: „Cred că ar fi mai bine, Costele. Eu, cum mă vezi, cu lucrul toată ziua, nu prea am timp de ea. A hoinărit toată săptămâna, a slăbit. Nu știu ce e cu ea. Cred că i-e și dor de casă, o văd mai mereu plângând... Acum să nu crezi că... Mai poate să stea oricât la mine, și până iese Viorica din spital, dar...” Și tata îi răspunse: „Nu, lasă, Aurelia, mai bine o iau acasă, dacă tot mi-am luat concediu... Oricum nu prea m-am ocupat de ea. Mă gândesc s-o mai duc pe la filme, pe la muzee, prin parc, că s-a sălbăticit rău, mereu singură în casă...” M-am crispat toată, de parcă

atunci ar fi pătruns amândoi pe ușă și m-ar fi luat cu forța de acolo. După câteva minute i-am auzit îndreptându-se spre camera mea. M-am aruncat în pat și m-am prefăcut că dorm. S-au așezat pe marginea patului și tanti Aura, mângâindu-mi părul, mi-a șoptit să mă trezesc. Am deschis ochii, m-am ridicat, l-am pupat pe tata și deodată, surprinzător pentru mine, aproape am strigat la el: „Tată, nu vreau să plec de aici, vreau să mai stau! Te rog eu!” Nu m-au contrazis, s-au purtat foarte blând cu mine. Cât timp m-am schimbat, m-am uitat pe sub gene la tata. Mi s-a făcut milă de el: părul îi albise aproape de tot și pe fața lui, altădată roșie, sănătoasă, se adânciseră niște cute dezolante. Era neras, arăta a bărbat care se îngrijește singur. Am mâncat cu ei și cu Marcel, afară, la lumina unui bec. Era noapte. Spre fundul curții noaptea era mai albastră, luminată de lună. Gigi se tot învârtea printre picioarele noastre, cu coada țepăună în sus, ba uneori se și ridica pe labele dindărăt și se holba în farfuriile noastre. O mângâiam distrată pe cap. Îi mai puneam câte o bucată pe marginea scaunului, ca să văd cum o trage cu gheara. Chombe, mai încolo, hăpăia din strachina lui. În jurul becului orbitor se învârteau mii de musculițe, fluturași, filoxere. Tata se oprea din când în când din mâncat ca să-mi spună ce filme mai erau prin oraș. Măine era ultima zi când mai puteam să văd *Ucenicul vrăjitor*, despre care-mi povestise atâtea lucruri Ester. Mai era *Palatul de cleștar* și apăruse și prima serie din *Fantomile din Spessart*. Acasă, dacă voiam să mă întorc în seara aceea cu tata, mă aștepta o surpriză. Nu spuneam nimic, mâncam și mă uitam la musculițe, la vobletele lor rapide în jurul becului, la intrarea lor în beznă și la reapariția în lumină. Până la urmă m-am hotărât să plec acasă doar pentru a doua zi, iar poimăine să mă întorc înapoi. Tata a fost de acord, așa că, după ce-am mai sporovăit o vreme împreună, în aerul răcoros, m-am îmbrăcat de plecare și mi-am făcut „bagajul”. Eram atât de tristă, încât n-am băgat de seamă că tanti Aura îmi pusese într-o sacoșă mare toate schimburile. Mi-am luat și eu lucrurile la care țineam acum cel mai mult: oul l-am înfășurat în petice de stofă și l-am pus în cutia de pantofi, împreună cu scoica și fila de calendar. Mătușa ne-a condus până la poartă, cu veșnicele ei zâmbete cu gura până la urechi, cu gesturile ei de exagerată amabilitate. Am luat-o în josul străzii, cu tata de mână, pe sub stelele scânteietoare. Mă uitam numai la ele și din cauza asta mă poticneam din când în când. Stelele erau foarte sus, foarte departe. Nu le păsa de nimic de pe pământ. Am căutat multă vreme cu privirea cometa cu șase cozi și-am descoperit-o cu greu. Abia se mai zărea, ca un norișor palid, la o margine a cerului. Noaptea următoare, din luminatorul casei noastre de

pe Moșilor, aveam s-o caut zadarnic. Ne-am afundat într-o întortochiere de străzi slab luminate de câte un bec chior, până am ieșit la șosea, pe unde mai trecea huruind câte un camion, câte un tramvai. Am așteptat mult în stație și apoi am călătorit legănându-ne, lângă o taxatoare ațipită, prin orașul fantomatic. Din cauza luminii portocalii din vagon, pe geam nu vedeam decât fețele noastre pământii și scaunele de șipci galbene, lustruite. Ajunși acasă, ne-am dus la culcare. M-am zvârcolit toată noaptea într-o semitrezie amorțită, cu fragmente de vise fără noimă, am transpirat până am făcut flească așternutul, am gemut în somn.

În noaptea aceea am avut prima menstră.

Firește, odată ajunsă acasă, vraja s-a destrămat. Mama a ieșit din spital după vreo trei săptămâni și cam tot după atâta timp a început școala. Prin octombrie, mătușa a trecut pe la noi cu unchiul Ștefan și cu Marcel și familiile noastre s-au certat, nu știu pentru ce. Așa că n-am mai dat pe la ei. Prin 1970 i-a demolat și-au construit pe locul străzii lor și mai departe, până la jumătatea distanței dintre capătul străzii și foișor, în câmp, un cartier de blocuri. Am fost pe-acolo, într-o zi de iulie, acum câțiva ani. M-am orientat destul de greu printre blocurile identice, de patru etaje, așezate doar la o palmă unul de celălalt, cu balcoanele înțesate de rufe multicolore și cu treptele de beton de la intrare pline de copilași în maiouri, dar am găsit până la urmă locul unde fusese casa mătușii mele. Numele străzii rămăsese același, un nume de caporal distins în cine știe ce război. Am mers mult până la capătul străzii, care dădea tot în câmp, în ciuda aspectului ei mult mai „urban” decât altădată. Dar acum foișorul nu mai era. Parcă nici nu fusese vreodată. Dincolo de blocuri — arătură cât vezi cu ochii, până la liziera dinspre comuna Dudești. Dar în mijlocul câmpului, încă în picioare, se afla *REM-ul*! Vechea magazie rezistase anilor, mi-a stat inima când am văzut-o. Deși aveam pantofi noi, am luat-o peste pământul înțelenit până am ajuns la ușa pe care-o știam atât de bine. Lacătul era pus, dar nu era încuiat, atârna, ruginit și buretos, de belciugele lui. Am deschis ușa și-am privit înăuntru. Sub pânzele de păianjen, grele și pline de insecte mișunătoare, se vedeau în penumbră unelte vechi: târnăcoape, lopeți, bucăți ciudate de tablă, o nicovală, fiare răsucite, scoabe, toate acoperite de cruste cărămizii de rugină. O găleată turtită era plină până la jumătate cu var solidificat. Am plecat cuprinsă deodată de oboseală, de sentimentul inutilității. Mi-am adus aminte ce spusese odată Egor: „Timpul exterminator, timpul care nu lasă răniți.”

Și cu asta ți-am cam spus „preafrumoasa mea poveste”. Mi-au

trebuit ani de zile, a trebuit să mă maturizez, să devin, uite, aproape o babă, ca să încep să cred că înțeleg cu adevărat ce este *REM*-ul, că el nu se află acolo, înăuntrul magaziei, ci în afara ei, că de fapt *noi suntem REM*-ul, tu și cu mine, și povestirea mea, cu toate locurile și personajele ei, și Bloody Mary, și câțelul lovit de mașină, că lumea noastră e o ficțiune, că suntem eroi de hârtie și că ne-am născut în creierul și mintea și inima *lui*, pe care eu l-am văzut. Că până și el s-a cuprins pe sine în *REM*. Că poate până și el, în lumea lui (unde eu am pătruns, asta fiind poate singura rațiune a vieții mele), nu este decât un produs al unei minți mult mai vaste, din altă lume, ea însăși fictivă. Și el, da, sunt sigură acum, caută cu înfrigurare o intrare către acea lume superioară, căci visul nostru, al tuturor, este să ne întâlnim Creatorul, să privim în ochi ființa care ne-a dat viață. Dar, vai! poate că *REM*-ul nu e totuși nimic din ce cred eu despre el. Poate că el e doar un sentiment, o strângere de inimă în fața ruinării tuturor lucrurilor, în fața a ceea ce-a fost și nu va mai fi niciodată. O amintire a amintirilor. *REM*-ul e, poate, *nostalgia*. Sau altceva. Sau toate acestea deodată. Nu știu, nu știu.

În garsoniera ta e lumină de zi. Stropul de cenușiu de pe marginea obiectelor s-a șters încetul cu încetul și milioanele de culori ale lumii albe s-au așternut pe cotoarele cărților (Cortázar, un Márquez ferfenițit...), pe îmbrăcămintea noastră aruncată aiurea, pe gresia de pe jos, acoperită cu blană, pe măsuța pe care se află un coș cu cotoare de măr și un ou preistoric, pe goblenurile naive de pe pereți. Ai tăcut și brusc lucrurile au profitat de slăbiciunea asta a ta ca să se repeadă la noi, ca să ne bage degetele în ochi. Mă întind, mă simt plin de zaț. Ce naiba am căutat aici, mă întreb, în Dămăroaia ta, unde și-a înțărcat dracul copiii? Unde o să ajung cu prostia asta de legătură cu tine? La povestea ta n-am timp să mă gândesc acum, ceva din mine a înfulecat-o grăbit, a înghițit-o pe nemestecate și așteaptă vremuri mai bune ca s-o rumege. Acum nu mai vreau decât să mă duc acasă și să mă culc, să nu te mai văd niciodată. Ești moale, epuizată, ai cearcăne cât toată fața, părul îți stă zbârlit, tenul tău are pori nenumărați, pe care seara îi mai camuflezi tu cumva, dar acum... Și e al dracului de frig în camera asta. Hai, femeie, distracția s-a terminat.

M-ai uitat, iubit cetitor? Sunt eu, naratorul. E drept că nu mi-am mai scos căpșorul gingaș la vedere, dar asta fiindcă am avut cu totul altă treabă. Eu sunt cel care se lăfăie acum călare pe oul de pe masă, ca și când ar vrea să-l clocească, eu sunt cel care-și agită lăbuțele invizibile

(dar multe, multe!) prin odaie, gras și satisfăcut. Tot ce s-a petrecut în noaptea asta între cei doi prieteni ai noștri, care n-au fost prea cuminiți, a trecut în burtica mea sferică. Ia uite-i cum își trag, înfrigurați, hainele pe ei. Se evită cu privirea, nu mai au nimic să-și spună și, chiar dacă ar avea, nu mai socotesc că merită osteneala. El zâmbește rece, ea nu mai vede și nu mai știe nimic. N-a mai povestit niciodată, nimănui, ce-a avut norocul neisprăvitul de Vali să audă. De aici trag concluzia că ea îl iubește. Ghinion! Căci Vali, imediat ce-au ieșit pe ușa blocului în ninsoarea de-afară, ea ținându-l de braț, obrajii înghețându-le și strângând ochii de prea mult alb în copaci și pe aleile dintre blocurile verzulii, găsește cu cale să-i spună din nou ceea ce i-a spus în fiecare dimineață în care au plecat de la ea împreună: că s-a terminat, că nu are nici un sens, că asta a fost ultima dată. Ea își trage ușor mâna de sub brațul lui, tace multă vreme uitându-se într-o parte, iar apoi spune, cu o expresie indescifrabilă: „Faci cum vrei.” Merge lângă el până în stația de autobuz și rămân tăcuți, privind fulgii care coboară ușor pe pavajul alb. Când mașina roșie sosește, Vali spune un „la revedere” scurt și peste câteva secunde Nana îl vede așezându-se pe un scaun: o umbră verzuie străbătând prin geamul înghețat al autobuzului. Vali, de-acum, devine cu totul neinteresant. De altfel, sunt atât de ghiftuit, încât n-aș suporta un drum cu mașina. Mă întorc de aceea cu Nana, care se îndreaptă cu pași mici spre casă. Știe că în seara aceleiași zile Vali o va suna iar pe buldogiță. Dar mai știe și că pe la sfârșitul săptămânii el are s-o aștepte la ieșirea din institut și că noaptea asta are să se repete, cum se repetă toate lucrurile, de la o vârstă încolo, în viața unei femei singure. Intră în blocul urât mirositor, descuie ușa ei vineție, încuie la loc, își scoate blana și cizmele și se așază pe patul nefăcut. Își aprinde o țigară și rămâne cu ochii în gol. Mă apropii foarte mult de ea și văd, precis, ca într-un documentar științific, cum se formează boaba de lacrimă în ochii ei, cum crește, sprijinindu-se de marginea lucioasă a pleoapei de jos, cum alunecă de-a lungul obrazului, pe lângă nas, și pică apoi, scânteietoare, pe cearșaf. Înainte să termine țigara, se ridică și deschide un dulăpior al bibliotecii. Scoate de-acolo un vraf de foi gros de o palmă, acoperite cu un scris mărunț. Le trânteste pe pat, scoate un pix și începe să scrie cu înfrigurare în continuarea unei pagini rămase la jumătate. Scria deja de un sfert de oră, când, cu un trosnet de sfârșit de lume, coaja oului de pe masă plesnește și din el se ridică Himera, umplând camera cu țipătul ei de balaur, cu ghearele ei de leu, cu aripile imense de liliac. Se întinde triumfătoare deasupra ta, te umbrește cu totul, pe când tu, înfrigurată și brusc chircită, minusculă, continui să

[illegible]